

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
parocilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Na poti do večnega miru?

Anglikanska cerkev je odredila za jutrišnji dan zahvalne molitve. V Parizu so zbrani zunanji ministri ali njih zastopniki, kakor tedaj, ko so se na koncu svetovne vojne podpisale velike mirovne pogodbe. Vsa zunanje-politična vprašanja so stopila v ozadje oziroma se skrila pod plašč zunanjega ministra mogočne Amerike, ki kot junak dneva podpisuje jutri 27. avgusta, svoje, po sebi imenovano »Kellogovo pogodbo«. Velešile Evrope se z Ameriko zavežejo, da je »napadalna vojna kot instrument narodne politike prepovedana«. Dolgotrajna pogajanja so pred podpisom, svetovna politika pa je na križišču svojih najvažnejših razdobjih. Kaj pomeni zanjo tolikrat imenovani Kellog?

Junija 1927 je francoski zunanji minister Briand predlagal ameriški vladi, da se obe državi odpove vojni kot sredstvu narodne politike in se poslužite mirovnih sredstev, če pride od sporov med njima. Kellog je z odgovorom z dne 28. decembra 1927 pristal na ta predlog pod pogojem, da nastane iz te dvostranske mnogostranske pogodbe, ker bi taka pogodba imela več pravne moči. Že tedaj smo zapisali, da ni ta pogodba glavno, ampak ozadje splošne politike. Briand je hotel za svojo Francijo, ki je najmočnejša velesila na celini, ki ima kolonije in vodstvo evropske politike v svojih rokah, pridobiti združene države Severne Amerike, največjo finančno moč na svetu, s katero je radi njenega imperijalizma dobro biti v zvezi, še bolje pa imeti jo za pogodbeno prijateljico. Taka zveza pa je občutila kmalu ljubosumnost; diplomatska poteza Brianda je bila razkričana in pogajanja so se morala začeti znova.

Briand je 5. januarja 1928 stavil nov predlog, da se, če naj pristopijo vse velesile k pogodbi, obsodbi napadalna vojna. Pred očmi mu je bdela Francija, potem pa tudi druge velesile, ki imajo svoje posebne interese, in katere bo treba braniti, kakor vedo in znajo. Razen tega imajo evropske velesile obveznosti, ki se Amerike ne tičejo. Tako imamo Društvo narodov, Locarno. S temi določili je treba spraviti v sklad tudi novo pogodbo. Zopet so se izmenjale note. 31. marca 1928 je francoski poslanik v Washingtonu Paul Claudel naštel francoske pridržke, v prvi vrsti pravico samoobrambe za vse države. 13. aprila 1928 je dalo ameriško zunanje ministrstvo angleški, nemški, japonski in italijanski vladi na razpolago ves material s prošnjo, da zavzamejo stališče. Briand je istočasno razposlal svoje predloge, stremeeče bistveno za tem, da se ohranijo poveljne meje in da se zaščiti države male antante. Briand je dobil svojega dobrega pomočnika v osebi Sira Chamberlaina. V odgovoru z dne 19. maja 1928 stoji, da mora biti nova pogodba združljiva z Locarnom in društvom narodov. »Vlada Njegovega Veličanstva bi ne mogla podpisati nikake pogodbe, ki bi zmanjšala obveznosti, na katerih sloni evropski mir«, je dejala Anglija in pristavila, da ima svoje posebno območje, v katero ne bo dopustila, da bi se vtičal kdo drugi. Sedanje posestno stanje je ohraniti in v njegovo varstvo vzeti se s Francijo — to je bil smisel diplomatskega razgovarjanja. Konec celotne debate je sedanje besedilo, da se brezpogojno obsoja napadalna vojna kot sredstvo nacionalne politike, da so pa vojne v zavezništvu — odprto vprašanje. Smisel vsega pa je ohranitev Evrope in njenih držav v obsegu kot ga imajo. V tej končni obliki je videla tudi Amerika nekaj zase, pristala na besedilo in poslala Kelloga v svetovno središče Pariz. In zopet ni glavno pogodba, ampak splošna politika!

Ne zanikamo, da je Kellog, globob miru iz imperijalistične Amerike, s svojim korakom mnogo pripomogel, da se je misel miru pravno učvrstila. Dalje je pritrđiti tistim, ki vidijo v tem koraku priznanje Amerike, da ji evropske razmere niso deveta briga. Saj so ob snovanju društva narodov bili ravno Kellogovi republikanci tisti, ki so to ustanovo bojkotirali, sedaj pa gradijo novo evropsko-ameriško društvo narodov. Razumljivo! Dolgovi v Evropi niso prazne besede, in kjer ima kdo naložena posojila, tam ima tudi skrb, kako bo dobil denar nazaj, kaj bo z naloženim kapitalom. To je razmerje med Ameriko in Evropo. Tudi je res, da je ravno Kellog pripomogel, da se je ustvarila neka večinska Evropa. To pa ravno ni določeno v pogodbi, odgovarja pa dejstvu.

Naj navedemo le nekaj znakov oziroma spremljajočih okoliščin te politike, Amerika

Blamaža KDK pred celim svetom

r Berlin, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na depešo, objavljeno v »Narodnem valu«, o globokem vtisu protestnega brzojava je dal član naše delegacije Vašemu dopisniku sledeče obvestilo:

Dr. Mačkov brzojav je prineslo samo par »berlinskih časopisov, in sicer v skrajšani obliki brez komentarjev. Brzojav je napačno naslovljen na Reichstagspresidenta Loebeja, ki nima nobene zveze z unijo, ki ji je predsednik baron Adelswärd. G. Loebe je v razgovoru z našo delegacijo mimogrede omenil prejem te brzojavke. Nato so ga naši poslanci opozorili, da je Krnjevič, ki prihaja v Berlin, vzel dnevnice za potovanje v Berlin iz blagajne belgrajske narodne skupščine, dalje, da pripada interparlamentarni grupi narodne skupščine, od katere je bil izvoljen za delegata in na ta položaj ni dal dosedaj ostavke in da zato ne more v Berlinu posebej zastopati hrvaškega naroda. To je začudilo Loebeja. Izročil je brzojavko izvršilnemu odboru, ker ne spada v njegov delokrog. Izvršilni odbor se je sestel 22. avgusta, dasiravno naša delegacija v njem ni bila zastopana, je odbor soglasno odbil, da bi vzel brzojavko HSS sploh v razpravo z motivacijo, da je to notranja zadeva političnih strank v Jugoslaviji in da lahko prisostvuje konferenci samo ena delegacija in da se vsi delegati njej pridružijo. Ta odgovor se je poslal dr. Mačku.

23. avgusta so se pričele seje unije v veliki dvorani Reichstaga. Naša delegacija je zavzela skupno mesto na desnici. Vznemirjen in zmešan je stopil v dvorano malo pozneje dr. Krnjevič in sedel v posebno klop na levičari popolnoma osamljen. Noben delegat ni pristopil k njemu, niti se ni z njim razgovarjal. Kmalu nato je odšel in se nato dvakrat, trikrat vedno zmešan in nemiren vračal. Naši delegati so se mu želeli približati, ker so menjali, da se osebni stiki niso prekinili. Toda dr. Krnjevič se je delal, kakor da svojih tovarišev ne pozna. Tudi drugi dan, ko se je Krnjevič pojavil na skupščini, je ostal osamljen in nepoznan.

24. avgusta je dal »Telegraph Unionu« intervju o glavnih ciljih HSS. Intervju je ostal popolnoma neopažen. Le dva ali trije listi so ga priobčili. Eto, to je globoki vtis, ki ga je izževal v Berlinu brzojavka HSS. Dr. Krnjevič je čutil, da je akcija propadla. Sedaj poskuša varati javnost z lažnivimi komunikacijami. Tak komunique je bil danes podtaknjen Wolffovi agenciji. Glasi se:

»Glede stališča izvršilnega odbora o vprašanju pritožbe hrvaških poslancev smo zvedeli naknadno, da je izvršilni odbor priznal poslancem pravico, da govorijo v imenu svojih strank, ki so jih delegirale. Istotako je priznana pravica hrvaškemu poslancu Krnjeviču, ki se mudi v Berlinu, da kot delegat HSS sodeluje pri delu.«

Ta lažnivi komunikacije, ki predstavljajo Krnjeviča kot posebnega delegata, je imel za posledico, da je predsedništvo interparlamentarne unije izdalo sledeč demanti:

»Glavno tajništvo medparlamentarne unije prosi časopise, da objavi, da je izvršilni odbor v svojem odgovoru na pismo hrvaških poslancev sklenil, da se v vsakem parlamentu more sestaviti samo ena medparlamentarna skupina. Taka skupina je na razpolago vsakemu parlamentu, ki ima s tem pravico udeležiti se konference, da se izjavi v svojem lastnem imenu ali po naročilu svoje politične stranke, odnosno svoje narodne ali verske skupine. Ustanavljanje posebne delegacije v okviru enega parlamenta pa ni dovoljeno.«

Vlada zahteva zgolj enakost pred zakonom

r Belgrad, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Tukajšnja javnost posebno zanimajo koraki, ki jih je oziroma še bo vlada podvzela proti defetističnemu delu HSS oziroma KDK. Zanimivo je, da vlada v tukajšnji javnosti vedno večje ogorčenje in vedno bolj se množijo zahteve po ostrih ukrepih. Nasproti temu ponovno konstatiramo, da stoji vlada na stališču popolne enakopravnosti, torej tudi enakopravnosti v odgovornosti nasproti obstoječim zakonom. Le v teh mejah se gibljejo posvetovanja vlade in pa v toliko, kolikor zadevajo posebne direktive posameznim ministrom. Tudi na današnji seji se je govorilo o tem. O tej seji, ki je trajala do pol 9, se je izdalo sledeče obvestilo:

»Ministrski svet je sklenil, da pri polaganju temeljnega kamna za Narodni dom v Crljancu pri Požarevcu zastopa kraljevo vladu Dr. Kujundžić, v Nevesinju pri odkrivanju spomenika kralju Petru I. kot spominu na hercegovinsko vstajo pa kmetijski minister dr. Vlada Andrić. Nato so se obravnavale resorne zadeve posameznih ministrstev.«

Jutri ob 10 se seja ministrskega sveta nadaljuje. Na jutrišnji seji bodo prisotni tudi vsi ostali ministri. Dr. Subotić in Andrić sta že prispela v Belgrad. Spaho in Marinkovič pa prispeta tekom današnje noči.

Kar politične kroge posebno zanima, je ponovna otvoritev razčiščevanja v radikalni

stranki. V tem oziru je zanimiva izjava predsednika radikalnega kluba Velje Vukičevića, v kateri pravi med drugim sledeče: Žal, smo imeli že več vlad, v katerih ni bilo ne Hrvatov ne Slovencev. Mislim, da je sporazum s Slovenci velika dobrota za državo in da je sporazum z muslimani velik uspeh. Vse sem storil, da bi pritegnil tudi Hrvate. Nisem kriv, če to doslej ni bilo mogoče. Delala pa je vsaka moja vlada kakor da bi bili zastopniki HSS v vladi. — Nisem proti glavnemu odboru, toda zahtevam, da se skliče kongres stranke in se izvolijo vse instance znova, ker je vsem potekla doba. — Napadajo me nekateri radi političnega tajništva. To tajništvo smo osnovali, da poživimo stik s pristaši, da rešujemo prošnje, pritožbe itd. Poprej niso naši pristaši vedeli, kam naj se obračajo. Sedaj se dela. In ker delam, me napadajo. — Čeprav so me šteli med Pašičeve nasprotnike, sem se od njega več naučil, kot tisti, ki zlorabljajo njegovo ime. Naučil sem se potrpljenja, molčanja, dela in mirnega prenašanja klevet. Vse to, česar ranjki ni maral, pa so prevzeli naši »Pašičevci«.

Iz te izjave se jasno vidi, da je Vukičević čvrsto odločen, nadaljevati započeto delo konsolidacije NRS. Brez ozira na to, ali so tako zvani pašičevci oziroma pristaši glavnega odbora s tem zadovoljni ali ne. G. Vukičević energično nadaljuje delo. Kakor smo zvedeli

iz njegove okolice, ni izključeno, da bo že proti koncu letošnjega leta sklical kongres NRS, ki bo končno veljavno prekinil dosedanje abnormno stanje, da predstavljajo glavni odbor ljudje, ki so bili izvoljeni že pred desetimi leti. Na ta način bi najvišja institucija NRS dobila pravo podlago. Velika večina poslancev je za to razčiščevanje v radikalnem klubu. Zato so vse grožnje in pretnje s te ali one strani brez vsake podlage. Gotovo je, da uživa Vukičević popolno zaupanje in ima popoln uspeh pri teh svojih naporih. Seja glavnega odbora se vrši v ponedeljek. Jutri prispe v Belgrad Aca Stanojevič.

Narodna banka.

r Belgrad, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Pod predsedništvom Bajlonija, viceguvernerja Narodne banke, se je vršila seja ožjega upravnega odbora Narodne banke. Na tej seji se je ugotovilo, da devizni stok Narodne banke postopoma raste radi dotoka ponudb deviz, ki verjetno izhaja iz izvozne sezone. Ker odhaja Bajloni na krajši dopust, ga bo med tem zastopal Andrija Radović.

Kako to?

r Belgrad, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Današnji zagrebški oziroma ljubljanski brzojav je prispel v Belgrad z osemurno zamudo. Sploh se v zadnjem času pojavljajo precejšnje zamude in se na progah Zagreb—Vinkovci ponovno dogajajo železniške nesreče. Radi tega se je ponekod sumilo, da ne nastopa morda kake vrste sabotaža.

V Zagrebu se razpoloženje počasi pa trajno boljša

č Zagreb, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Kljub temu, da se prikriva resnica o neuspehu HSS v Berlinu, je javnost vendar zvedela za njo in od interparlamentarne unije ničesar več ne pričakuje. Zaraditega je nastopilo neugodno razpoloženje za KDK. Javnost je pričela s skepsko gledati na to akcijo. Razni listi zavzemajo različna stališča. »Hrvate je za samostojnost, »Narodni val« je neopredeljen, »Riječ« pa polni svoje predale s skepsko in se nikakor ne strinja z akcijo HSS.

Ugotoviti je treba, da se v hrvaški javnosti pojavlja nezadovoljstvo s Pribičevićevim delom. Nanj se zvrta krivda za neuspehe KDK. Vsi so nehali verjeti, da bi mogli Hrvati pod njegovim vodstvom doseči kake uspehe. V Zagrebu je splošno mnenje, da je on nemogoča oseba in da bo v KDK v najkrajšem času prišlo do ostre cepitve. Nikakor ni verjetno, da bi se mogla najti tla, na katerih bi se sešla Pribičević in Trumbić, ki predstavljata skrajnosti v KDK.

Zagreb čaka mirno in ne gleda več tako neprijateljsko na Belgrad, gotovo pa ne na Ljubljano. Politične razmere so se že toliko pomirile, da se lahko z gotovostjo izreče politična prognoza, ki ni niti najmanj ugodna za KDK.

Zagrebski velesejem

č Zagreb, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Danes ob 10 dopoldne se je brez posebnih slovesnosti otvoril X. zagrebški sejem. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki trgovskih in gospodarskih ustanov ter zastopniki občine. Ker sodeluje veliko število tujih razstavljalcev, se je sejem pretvoril v mednarodni vzorčni velesejem. Razstavljalci so iz Nemčije, Avstrije, Češkoslovaške, Amerike in razstavljajo največ kmetijske in industrijske stroje. Razstavljalcev je okrog 700, od njih nad 200 inozemcev. Poleg tega se je priredila razstava živine in kmetijsko-obrtna razstava, ki sta v posebnih prostorih. V teku današnjega dne so razstavljalci še privlačili razstavno blago. Kupčij se je sklenilo že precej, zlasti za stroje, ki jih v naši državi ni.

Železniška nesreča.

č Sušak, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Danes se je pripetila velika železniška nesreča pri tunelu tovrstnemu vlaku, ki je vozil proti Bakru. Ko se je vlak približal tunelu, je vlakovodja opazil, da ne bo mogel peljati skozi. Zato je začel voziti nazaj, pri čemer je zadnji vagon skočil s tračnic. Tega pa vlakovodja ni opazil in vozil dalje. Tako se je pet vagonov prevrnilo in razbilo. Zavirač Gajo Liban je bil v predzadnjem vagonu. Padel je med vozove, ki so ga zmečkali, da je bil na mestu mrtve. V prvem vagonu se je nahajal zavirač Ilija Maravič. Ko je opazil, da se vagoni prevračajo, je skočil tako nesrečno iz voza, da so mu kolosa šla preko nog. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu morali noge odrezati. Na lice mesta je prišla komisija, da ugotovi krivdo. Vlak je vozil zaenkrat samo do tega mesta. Materialna škoda ni velika.

je zmagala v Kini in gre tam lastna pota. Amerika rabi mir, da izrablji, kar ji je usoda po vojni naklonila in se pripravi na odločilno tekmo med Washingtonom in Londonom. Amerika rabi časa, da preštudira ozemlje doma in drugod, kamor bo plodonosno romal dolar. Zato gesta: Prokletstvo vsaki vojni!

Anglija in Francija sta uvideli, da gre za res in ste istočasno sklenili mornariški dogovor, obnovili, veliko antanto, zarisali enoten strateški program, kako je postavljati šahovske figure po evropskem in kolonialnem zemljevidu. Z eno besedo: Pred seboj imamo večinsko Evropo, ki naj brani, kar ima. Zna-

menja že kažejo, da gre za ta cilj. S Kellogom je priromal v Pariz kanadski ministrski predsednik; Kellog je predložil angleškemu Egiptu dvostransko razsodiščno pogodbo. Kellog bo obiskal angleško Irsko, a se izognil Londonu, Chamberlain pa je mesto v Pariz odšel na — bolniški dopust!

Na vsak način igra, kot da zremo na oder diplomatov pred svetovno vojno. Le s to razliko, da ne nastopa sedaj država proti državi, ampak deli dveta. Kontinenti med seboj, ki pridigujejo in tudi hočejo imeti mir, da se lahko pripravijo na orjaško medsebojno obračunavanje.

Vojni minister Vlkov ostane

v Sofija, 25. avg. (Tel. »Slov.«) V političnih krogih je povzročil veliko pozornost vidno prisrčni sprejem, s katerim je kralj Boris sprejel vojnega ministra Vlkova v Varni, kamor je Vlkov šel, da poroča kralju. Kakor znano, je pred nekaterimi dnevi zunanji minister Burov zahteval, da vojni minister Vlkov odstopi. Dejstvo, da je kralj povabil Vlkova k sebi na Evksinov grad, dočim se je obenem ministrski predsednik Ljapčev nastanil v vili Burov, se odločno komentira tako, da kralj ne odobrava stališča Burova in da je pokazal trdno voljo, da pri zasedbi vojnega ministrstva, katerega imenovanje je pridržano kralju, neče pripustiti nobenega političnega vpliva. Vlkov je tudi kraljev gost pri velikih manevrih na prelazu Šipki o priliki 50-letnice bitke na tem prelazu. Prijazni sprejem dokazuje tudi, da so vesti inozemskih listov o demisiji Vlkova napačne. V ostalem pa se o vprašanju rekonstrukcije kabineta sedaj nič ne razpravlja in se najbrže do konca zasedanja Društva narodov ne bo načelo. V sredo se bo ministrski svet posvetoval o sestavi bolgarske delegacije za Ženevo, katere se bo gotovo udeležil Molov in morda tudi Burov.

Kellog nima nič pristaviti

v Paris, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Državni tajnik Kellog je izjavil pri sprejemu časnikarjev, da o paktu nima povedati nič novega. Samo lahko ponovi, da stavlja, kakor vsi drugi državniki, ki so sodelovali, največje upanje na uspehe pakta in da je prepričan, da bo zaključek pakta mnogo pripomogel, da se bo bistveno omejila nevarnost novih vojn.

O podpisu Kellogovega pakta pišejo današnji listi zelo trezno. Desničarski listi pravijo, da Kellog sam ne veruje svojemu paktu. Socialistični »Populaire« dvomi in pravi, da je treba samo pogledati mednarodni položaj, da pridemo do zavesti, kako velika vojna nevarnost preči sedaj: italijansko-jugoslovanski konflikt, angleško-egiptski konflikt, v Ameriki Nicaragua, v Aziji pa kitajsko-japonska in ameriško-japonska napetost. »Ere Nouvelle« opominja, da je treba misliti na prihodnji mir, ki naj se razvije iz sedanjih pogajanj. Vprašanje Porenja je samo še objekt zamenjavanja. Ko se sklence pogodba, se ne sme zahtevati od Nemčije, da se odreče priključitvi Avstrije, morala pa bi se zahtevala točna jamstva glede varstva vzhodnih mej.

Bethlen se že umika

v Budimpešta, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Bethlen je v intervjuju z listom »Az Est« izjavil, da bo grof Appony na jesenskem zasedanju Društva narodov zopet načel optantsko vprašanje ter da madjarska vlada nikdar ni storila uradnih korakov za revizijo trianonske mirovne pogodbe. Vlada smatra, da sedaj ni pravi čas za to, in si tudi pridruže, da bo sama določila čas, ki se ji bo zdel primeren. Tozadevni pokret v madjarski družbi pa se ne sme pripisovati vladi. Madjarska hoče najprej počakati na razvoj mednarodnega položaja glede razorožitve, dalje učinkovanje lokarnskih pogodb na Nemčijo in notranji razvoj pri sosednjih državah. O svojih razgovorih s turškim zunanjim ministrom je dejal Bethlen, da se bo že dalje časa obstoječa madjarsko-turška prijateljska pogodba še spopolnila z razsodiščno pogodbo in morda tudi s pogodbo o nenapadanju. Od zboljšanja usode madjarskih manjšin v sosednjih državah pričakuje Bethlen tudi vplivanje na madjarsko zunanjo politiko.

»Pesti Naplo« bo v jutrišnji številki objavil razgovor z ministrskim predsednikom grofom Bethlenom, da namerava na jesenskem zasedanju predložiti tiskovni, društveni in zborovalni zakon, ki jih na Madjarskem dosedaj niso imeli. O vzpostavitvi porotnih sodišč sedaj ni govora. Namerava izvesti tudi revizijo hišnega reda v parlamentu, da se skrajša proračunska debata. Glede vstopa madjarskih nacionalistov v vladno stranko je Bethlen izjavil, da more vstopiti v stranko vsakdo, ki sprejme program vladne stranke, ki sedaj vprašanje kralja izključuje.

Tiranske svečanosti

v Rim, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Iz Tirane se poroča, da je bila albanska narodna skupščina pod predsedstvom bivšega senatnega predsednika Evangelija otvorjena in da je bila prečitana pozdravna poslanica Ahmed beg Zogua. Izvoljena je bila samo komisija za overovljenje mandatov, na kar je bila seja odgojena. Narodna skupščina zboruje z velikimi svečanostmi in manifestacijami. Seji je prisostvoval ves diplomatski kor.

Mussolini na manevrih. Mussolini se je odpeljal v Monte Ferrato v Piemontu, da se udeleži zaključka velikih divizijskih manevrov.

Letalske vesti

v London, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Letalec Levine, ki je hotel včeraj s svojim novim Junkersovim letalom leteti iz Dessaua v Croudon in potem takoj dalje v Ameriko, se je zaradi slabega vremena moral v Amsterdamu spuštiti na tla. Kot potnice ima s seboj ameriško diamantno kraljico Mabel Boll. Francoski letalec Douduret, ki je jutraj ob 7 od Le Bour-

Klanje med Macedonci

v Sofija, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Še-le sedaj se doznava, da je spor med obema kriloma macedonske organizacije dovedel dne 22. t. m. do večjega spopada med skupino protogorovistov pod vodstvom vojvode Kukuša, Borisa Izvozskega in med skupino, kateri je poveljeval Mihajlov. Protogorovisti so v dolini reke Meste priredili propagandni sprevod, da bi med prebivalstvom pridobili pristaše, Mihajlov pa, ki je bil o tem obveščen, jih pri samem tem početju ni oviral, pač pa pripravil zasedo med Obidinom in Filipovim na južni strani Rodopskega gorovja. Od 17 protogorovistov sta ušla samo 2, od ostali 15 pa je bila večina ubita, ostali pa umorjeni potem, ko so z mučenjem izsilili iz njih izjave. Ta dogodek dokazuje, da je med Macedonci vodstvo v rokah Mihajlova. Verjetno je, da bodo protogorovisti svojo akcijo ponovili. Njihovi voditelji so se umaknili v Sofijo, kjer so se v osebno varstvo obdali s telesnimi stražami, deloma pa so odpotovali tudi v inozemstvo.

geta startal za polet preko oceana, se je moral že ob 7.20 spustiti na tla zaradi hudega vetra, ko je preletel 120 km.

»Krasin« že išče Amundsen. Iz Bergena se poroča, da je bil ruski lomilec ledu »Krasin« sedaj popravljen in da gre sedaj spet na Spitzberge, da še nadalje išče Amundsen in Nobilovo skupino pri zrakoplovu. V Kingsbayu bo sprejel na krov ruskega letalca Čuhnovskega.

Strašna nesreča v Nevjorku

v Newyork, 25. avg. (Tel. Slov.) V petek zvečer se je zgodila strašna nesreča na njujorski podzemeljski železnici na postaji Times-Square. Ravno v času, ko so se zapirale trgovine in so bili vlaki prenapolnjeni, je vlak zapeljal preko pokvarjene kretnice. Prvih šest vagonov se je prepeljalo brez nesreče, sedmi vagon je skočil s tira in ga je vrglo proti zidu, tako da so se zunanje stene odtrgale. Deseti vagon pa je zavozil na razvaline. Obenem je nastal požar, tako da je nastala divja panika. Čuli so se strašni kriki in očitno opisujejo prizore, kakršnih si ni mogoče predstavljati. Vagoni so bili tako prenapolnjeni, da se nihče ni mogel ganiti. Ko je prišel sunek, je stoječim potnikom odtrgal ali zlomil ali spahnil roke. Vse je bilo prevrženo. Prva dva mrtveca, ki so ju po tegnili izpod razvalin, sta bila dva otroka, katerima sta bili odtrgani glavi. Enemu otroku je manjkala tudi roka, katero so potem našli pri materi, ki je bila tudi mrtva. Trupla so ležala razkosana in razmrevljena na kupu. Ognjegasci, policija in reševalno moštvo je bilo čudovito hitro na licu mesta. Železniška proga je bila takoj zaprta. Število mrtvih znaša 17, ranjenih pa je bilo 156. Na mestu, kjer se je zgodila nesreča, je tudi nevarnost, ker so se podrli stebri, da se udere cesta. Prihodnji vlak so mogli k sreči še pravočasno ustaviti. Preiskavo vodi njujorski župan Walker sam.

Potres

Snoči ob 22.10 so čutili močan potres v Št. Juriju ob južni železnici in v Zagrebu.

Kako skrbi sedanja vlada za težko prizadete davkoplačevalce

V »Finansijski službi« iz l. 1928 na strani 267. beremo ta-le odlomek iz razpisa generalne direkcije davkov:

Upozoravajuci Vas na to, Direkcija ipak ne želi da poreske organe pritegne na bezobzirn naplato poreza od onih lica čiji su prihodi usled slabe ekonomske godine pali na minimum i koji u ovo godišnje doba nisu u mogućnosti da svojoj obavezi udovolje. Prema tome, u krajevima koji su postradali od suše ili od drugih elementarnih nezgoda, poštedite poreske obveznike zemljoradnike od egzekutivnog postupka, i naplate čim obzirivije provodite.

Ko Vas na vse to opozarjamo, vendar ne želimo, da davčne organe pritegnete k brezobzirnemu izterjavanju davkov od tistih oseb, ki so imele minimalne dohodke vsled slabega gospodarskega leta in ki letos nimajo možnosti, da bi svoji obvezi zadostili. Zato v krajih, v katerih so ljudje trpeli vsled suše ali drugih elementarnih nesreč, prihranite davčnim zavzancem kmetovalcem izvršilni postopek in izvršite plačila čim najobzirneje.

Tale predlog je pač značilen za letošnje davčno prakso. Če gledamo okrožnice iste direkcije iz prejšnjih let, takega naloga nikjer ne najdemo. In ta navodila so danes še vedno v veljavi. To velja povsod, tudi pri davčnem uradu v Ljubljani, nad katerim se SDS toliko spodtika, ker je tam menda na nesrečo vodja urada somišljenik SLS, dasi so vsi referenti pravoverni demokrati. Ta okrožnica pove več kot vse vpitje demokratičnih listov o bobnu in eksekucijah. Na tej okrožnici in a slovenski davkoplačevalec uraden dokument, ki vsako SDS-arsko demagogijo pri pametnih ljudeh izključuje.

Napad SDS na občinsko gospodarstvo SLS

Že opetovano smo pisali, kako je bivši triumvirat SDS gradil kasarno na Ahacjevi cesti. Ogromno preokračanje proračuna, ki se je zgodilo zaradi negospodarskega ravnanja režima SDS na mestnem magistratu, je seveda povzročilo, da so stanovanja v tej hiši razmerna draga. Sosvetniki SLS in bivši vladni komisar so smatrali, da mestna občina ne zida svojih stanovanjskih hiš za bogate ljudi, ki si lahko kjerkoli najamejo draga stanovanja, ampak predvsem za reveže, ki visokih najemnin ne morejo plačevati. Zato so oddali stanovanja na Ahacjevi cesti tudi mnogim gospodarsko šibkejšim strankam. Posledice nerazumnega gospodarjenja SDS pri tej kasarni mora seveda nositi mestna občina. Mestna občina bo za amortizacijo pri tej hiši doplačevala. To je neizogibno. Naravnost nemoralno in zločinsko pa bi bilo, če bi metode SDS pri gradbi mestnih stanovanjskih hiš morali plačevati ubogi na-

jemniki! Ker so se sosvetniki SLS postavili na to edino možno, človeško in socialno stališče, jih je včeraj »Slovenski Narod« napadel. Na ta napad odgovarjamo: Hvala, gospodje! To je prvi napad, odkar je bilo sklenjeno premirje v ljubljanski komunalni politiki! Prelomili ste vi! S tem ste nas osvobodili. Zelo smo vam hvaležni za to. Kajti preiskovalna komisija ima čudovito mnogo hvaležnega materiala prav iz tistih dob, katero ste vi s tem načeli in nam s kolom po glavi dokazali, da vam je lomljenje dane besede osnovna in nepremagljiva lastnost!

Venizelos noče biti diktator.

v Atene, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Venizelos se v svoji izjavi obrača proti poročilom rojalističnih listov, da se je izjavil, da hoče šest mesecev vladati kot diktator in da bo zahteval od parlamenta iste pravice, kakor jih ima Mussolini.

Dunajska vremenska napoved. Lepo vreme, bati pa se je neviht.

Novosadska vremenska napoved. Tiho vedro in lepo. Dežja ne bo. Temperatura bo ostala visoka.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani soprog in predragi papa, gospod

Alojz Höfler

tiskarniški ravnatelj

danes, v soboto zvečer ob pol osmih, nenadoma preminul. — Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek 27. avgusta ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, Wolfova ulica 1, k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja. Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1928.

Irene, soproga — Alojz, zobozdravnik; Josip, trgovec; Edvard, stud. techn.; Teodor, stud. regl. sinovi — in ostalo sorodstvo.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl nocoj ob pol desetih po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, gospod

Jurij Marenče

gostilničar, trgovec in posestnik

Pogreb predragega pokojnika bo v ponedeljek, 27. avgusta, ob pol petih popoldne iz biše žalosti, Dolenjska cesta 20, na pokopališče k Sv. Križu.

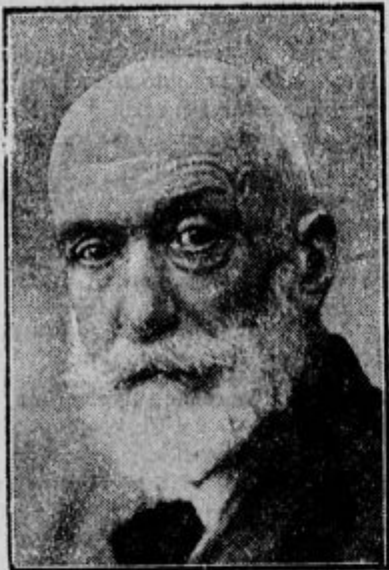
Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi sv. Jakoba.

Predragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

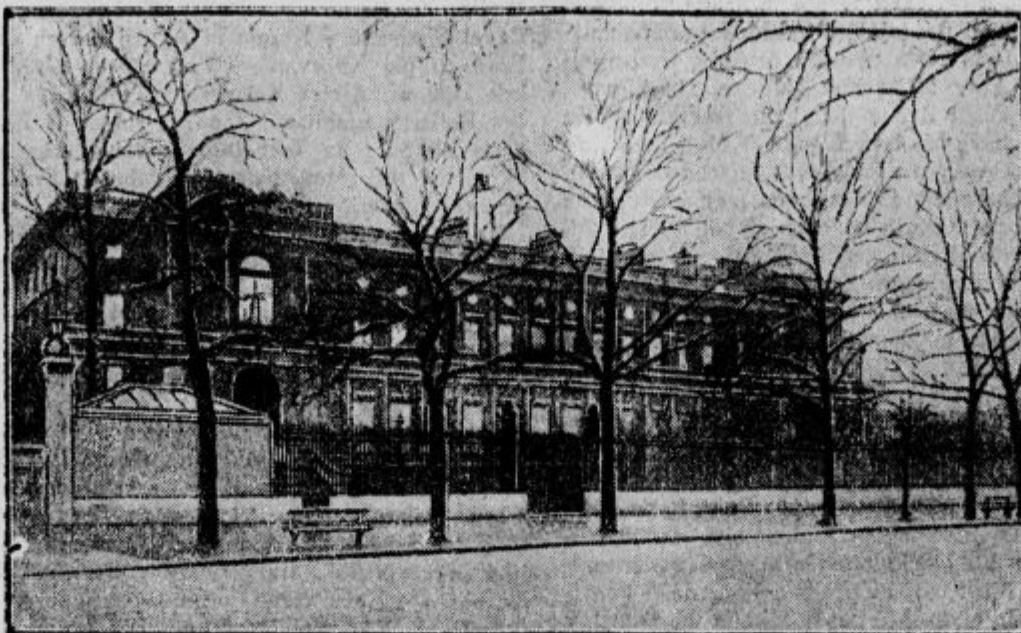
V Ljubljani, dne 25. avgusta 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Sve1 v slikah

Prof. Avgust Forel,
svetovno znani švicarski psihijater in raziskovalec
žuželk, ki slavi 1. septembra svojo 80. letnico.

Palača zunanjega ministrstva v Parizu,
kjer bodo te dni podpisali zunanji ministri vodilnih držav Kelloggov protivojni pakt.

Frank B. Kellogg,
ameriški zunanji minister iniciator protivojnega
pakta, ki bo te dni podpisan v Parizu.

Ugledni udeleženci interparlamentarne konference, ki se vrši te dni v Berlinu

Robinson,
ameriški senator.

Spill,
predsednik gdanskega parla-
menta.

Dr. Wirth,
bivši nemški drž. kancler.

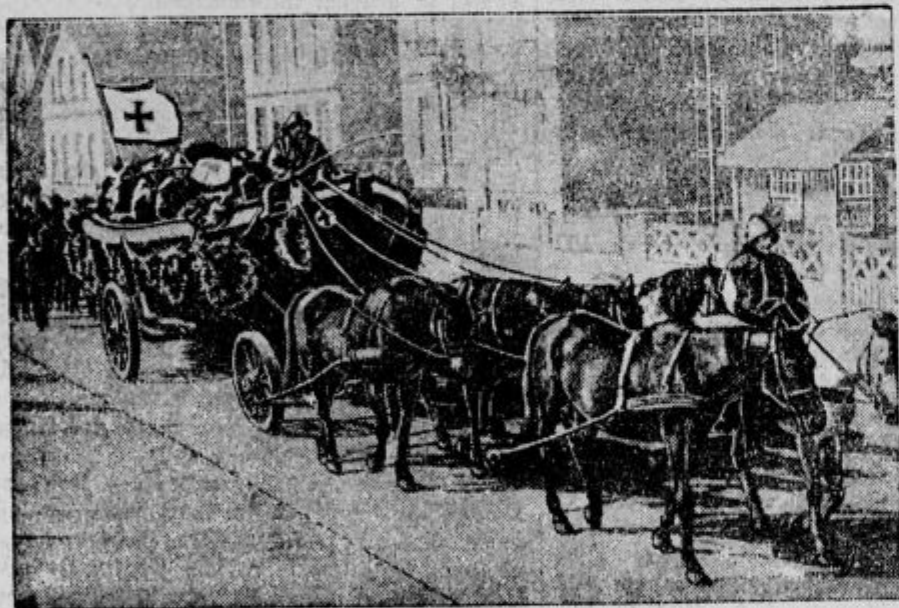
Lange,
šef stalne pisarne interpar-
lamentarne pisarne.

Jouvenel,
francoski senator.

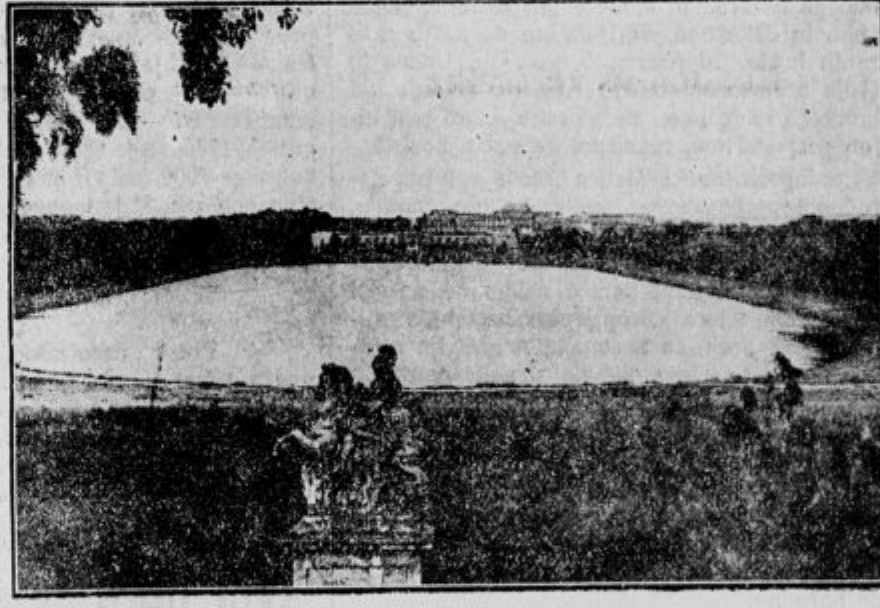
Mowinkel,
bivši norveški ministrski
predsednik.

Originalen pogreb. Vodja rešilne postaje v Duknenu ob Severnem
morju je pred smrtjo izrazil željo, da ga peljejo na pokopališče v
čolnu, s katerim je rešil nad 50 ljudi iz morja.

Arne Borg,
ki je pravkar potolkel v Budimpešti svoj
lasten olimpijski rekord v plavanju.

Pogled na »Švicarski ribnik« v versailleskem parku, kjer so pred
kratkim poginile vse ribe zaradi zastrupljenja.

Sveže pobarvano

Iz angleščine I. V.

Priznati moram, da sva bila z ženo zelo pridna in da so nama čopiči šli silno spretno izpod rok, barvala sva, kot da bi bila že od nekdaj privajena temu poklicu.

Letos sva se spravila nad spalnico in — kar je še mnogo več in na kar sva bila najbolj ponosna — prebarvala sva tudi kopalnico, kad, z eno besedo, vse, kar je bilo tam notri.

»Prav čedno izgleda,« je dejala žena na večer, ko sva delo dovršila. »Saj pa tudi ni bilo tako enostavno delo, kot bi si kdo mislil. Jaz sem vsako stvar šestkrat prevlekla, ni zlomek, da ne bi dolgo časa držalo.«

Baš oni večer pa je prišla teta Emeraldal v posete. Teta Emeraldal je namreč zelo bogata samic in sedaj veste menda dosti.

»Zelo pogosto me morata jemati na sprehod z avtom,« je dejala teta Emeraldal. »Dobro vesta, kako rada se vozim z avtomobilom. Kako mislite jutri? Napravila bi rada daljšo turo.«

Njena želja je nama ukaz, že razumete, zakaj, zato smo se dogovorili, da bo drugo jutro teta zajtrkovala v postelji, potem pa okoli osme ure odrinemo.

Avto je bil ob določenem času na mestu, pripravljena sva bila tudi midva z ženo, le tete ni bilo od nikoder na izpregled. Čakala sva četrto uro, a ker jo še ni bilo, sva poslala Mino, naj gre pogledat, kaj se je s teto zgodilo. Mina pa se je kmalu vrnila ter povedala, da na njeno trkanje ni dobila nobenega odgovora, vrata njene spalnice pa so zaklenjena. Polotil se naju je strah in hitela sva gori,

da se prepričava, kaj je resnice na tem, kar je povedala Mina. Trkala sva na vrata, klicala sva teto, bunkala, bobnala in končno razbijala po vratih, a vse zaman, nobenega odgovora, nobenega glasu.

Prebledela sva oba in najgrozovitejše misli so se nama podile po glavi.

»Ne preostaja nama drugo, kot da vrata vlomiva,« sem dejal končno.

Prinesel sem kladivo in močno dleto, narkar so se po hudem naporu udala. Oba hkratu sva treščila v spalnico, toda tete nikjer, ne na postelji, ne pod posteljo, ne duha ne sluha o njej. Žena je pričela jokati. »To je strašno, nekaj groznega se je moralo pripetiti,« je tarnala, »slutim, da je moralo biti nekaj strašnega. Teto so roparji odpeljali ali pa celo umorili, ah, uboga teta, hu, hu, hu, hu.«

»Nič drugega nam ne preostaja kot da zadevo javim policiji, ki naj ukrene vse potrebno.«

Skočila sva v avtomobil ter se odpeljala na policijo in se v kratkem času vrnila z dvema policistoma ter komisarjem. »Mogoče je, da so ji zamašili usta ter jo zaprli v kako stransko sobo?« je dejal gospod komisar. »Vsekakor moramo vso hišo preiskati od vrha do tal.«

V pritličju ni bilo nikjer sledu, tudi v omarah in skrinjah ni bilo ničesar videti. Spalnice so bile vse prazne, nobena preproga ni bila v neredu, znamenje, da ni bilo nikogar tu. »Kaj pa je tu?« je vprašal eden izmed policajev, ko smo dospeli do zadnjih vrat. »Tam ne bo nič,« sem dejal mesto žene, »to je namreč le kopalnica.«

»A je tudi zaklenjena, čudno,« je dejal policaj, »vlomimo.«

Policaj je hotel takoj udreti, a udaril je samo enkrat po vratih, ko se je oglasil tanek glas iz notranjine kopalnice.

»Kdo je, kaj pa je?« sem hitro vprašal.

»Ne morem se ganiti, nič si ne morem pomagati. Brez pomoči mi ni mogoče ven. Nikakor ne smete moških pustiti notri.«

»Koliko pa jih je bilo? Kam so odbežali, v katero smer?« je hitel komisar izpraševati skozi vrata.

Odgovora ni bilo nobenega, a ker so bila vrata zaklenjena, smo domnevali, da so roparji pobegnili skozi okno. Kakor hitro sem to domnevo izustil, je komisar takoj tekel na vrt, jaz za njim, policaja pa za menoj. Pustili smo ženo in Mino samo pred vrati kopalnice.

Preiskali smo ves vrt, a ko se mi je ravno zdelo, da sem našel sled, se okno kopalnice odpre in žena zakliče: »Je že vse pojasnjeno in v redu. Jones, pošlji policijo zopet domov.«

To pa je bilo lažje rečeno kot storjeno, vendar pa sem po dolgem prigovarjanju le dosegel, da so odšli istim potom kakor so prišli. Namreč, peljati sem jih moral z avtom nazaj ter tam inšpektorju vso stvar pojasniti.

Ker sam še nisem vedel, kaj se je pravzaprav zgodilo, me je radovednost gnala, da sem s podvojeno brzino vozil proti domu in bi radi prehitre vožnje skoraj prišel v konflikt s policijo. Ko sem stopil v sobo, sem našel ženo vso v solzah.

»Kaj ti je? Kaj se je zgodilo? Kje je teta?« sem spraševal v eni sapi.

»Teta se je pred petimi minutami odpeljala. Nikoli več jo ne bo k nama, odšla je za vedno,« je tarnala žena ter si brisala oči. »Ja, kaj pa se je vendar zgodilo? Zakaj

pa je tako hitro odšla? Ali ni ničesar hotela povedati o roparjih in vlomilcih, ki so jo hoteli umoriti?«

»N-n-n-ne,« je odvrnila žena. »Saj ni bilo nikjer nobenih roparjev ali pa vlomilcev. Tudi moriti ni nihče mislil. Ko je vpila, da ne more notri pustiti, je mislila le tebe in policijo. Teta je namreč šla v kopalnico, da se okoplje, midva pa sva ji pozabila povedati, da je kopalnica sveže prebarvana in torej neuporabljiva. Ko je prišla v kopalnico, se je vsedla kraj kadi, a vstati pa ni več mogla, saj veš, da sem vse šestkrat prebarvala. Šele z Mino sva jo mogli rešiti mučnega položaja. Na pomoč pa preje ni marala klicati, ker se je sramovala. Da bi jo bil ti le videl, kakšna je bila, ko sva jo odstranili, ne, raje ne povem.«

Naslednji dan sva prejela pismo od tete Emeraldal, v katerem nama naznanja da jo ne bo več k nama, kar bi se toliko reklo, da naj se pod nosom obriševa.

»Sedaj si pa prebavala premoženje tete Emeraldal,« sem dejal ženi, ki pa ni bila nič kaj vesela mojih besedi.

Tri kozice

Kar tako igrajo se dobile ta priimek. Zakaj vsak dan hodijo vse tri iz hiše ob isti jutranji uri in gredo k morju po skalnatih, prav kozjih stezicah. Na zapuščenem obali hite, nedaleč od Faraglionijs. Odloživši obleke se suhotne in trdnih udov kakor mladeniči, v moških trikotjih zaženo v vodo, se muhovili in igračkajo v njej. Suše se na solncu, igrajo karte in pripravljajo čaj. Ne vrnejo se vse do solnčnega zahoda, ko se skakaje in šaleč se vzpenjajo po obali, vse obložene s cvetjem.

Kaj je novega

Narodno romanje k Sv. Jožefu nad Celjem

Prihodnjo nedeljo, dne 2. septembra, bo velika cerkvena slovesnost pri sv. Jožefu nad Celjem. Slovenska straža v Ljubljani si je postavila nalogo, da ta dan zbere čim večje množico članov in prijateljev v molitvi za našo domovino in celotni naš narod. Ob 10 dopoldne bo slovesna sv. maša, med katero bo imel cerkven govor g. Franc Bonač. Po končani cerkveni slovesnosti se bo vršil pred cerkvijo shod Slovenske Straže, na katerem bodo govorili tolmačili dolžnosti vernega katoličana do svojega naroda. Glavni govor bo imel društveni predsednik g. prof. dr. Valentin Rožič.

Želeti je, da bi z obilno udeležbo pokazali, kako je katoličanu pri srcu bodočnost lastnega naroda, kako tudi nas bolijo krivice, ki jih prizadevajo sosede izven državnih meja našega kraljestva našim bratom. A nas katoličane naj vodijo pri vsem našem prizadevanju in našem delovanju, kakor drugod tudi v delu za narodno obrambo le plemeniti nagibi, ljubezen do lastnih bratov, ne sovražstvo do nikogar, niti do sovražnikov in zatirancev. Zato hočemo posvetiti ta dan resni misli na položaj našega naroda in iskreni molitvi, da bi ga Bog po priprošnji našega varuha sv. Jožefa in njegove prečišče neveste, Device Marije, varoval in vodil k njegovemu cilju.

Udeleženci bodo imeli po vseh železnica 50 odstoten popust. Kdor se hoče romanja udeležiti, naj nam to takoj javi. Če bi kdo ne dobil pravočasno legitimacije na dom, naj se pripele za navadnim listkom do Celja. Listek naj si pa da pri nakupu prepečatiti z mokrim postajnim žigom in pri dohodu v Celje naj ga ne odda. Nazaj se bo peljal brezplačno z istim listkom in legitimacijo, ki mu jo bo izročil zastopnik Slovenske Straže pri cerkvi sv. Jožefa proti položitvi 5 Din za društveni narodnoobrambni sklad.

Za naše brate!

V dneh 8. in 9. septembra, na praznik Malega Smarna in sledeče mu nedelje, pokazimo in dokažimo, da ljubezen do naših zatiranih bratov ni prazna beseda, da znamo to svoje bratsko čuvstvo pretvoriti v dejanje, od katerega bodo imeli naši bratje, ki so pod tujim gospodstvom, resnično, dejansko korist!

Jugoslovanska Matica, naša splošna narodnoobrambna organizacija, ki ima namen, da združuje v sebi pripadnike vseh slojev našega naroda brez strankarske in katerekoli druge razlike, nudi pomoč našim od našega narodnega telesa odcepljenim bratom v njihovi težki borbi za obstanek, pripravlja s sodelovanjem večjega števila drugih narodnih organizacij in društev to splošno narodno manifestacijo, ki se bo vršila v naši slovenski prestolnici, naši beli Ljubljani. Omenjena dneva, ob času jesenskega velesejma, se zberejo v Ljubljani brez dvoma tisoči in tisoči našega naroda od severa in juga, od vzhoda in zapada, in bo tako ta manifestacija v resnici splošno narodna.

Kolikor je doslej ugotovljen spored, se bo na praznik 8. septembra vršila dopoldne po vsem mestu zbirka, »dinarski dan«. Prišpevke občinstva bo zbiral visokošolsko dijaštvo z nabiralnimi puščicami. Popoldne pa bo vsa »Zvezda« s priležnim Kongresnim trgov izpremenjena v velikansko narodno zabavišče s posebnimi paviljoni za jestvine, pi-

jačo, slaščice, kavo, igrače in druge predmete, ki se bodo prodajali v narodnoobrambne namene. Cela vrsta pevskih društev, med njimi pevski zbor »Glasbene Matice«, »Ljubljana«, »Ljubljanski Zvon« itd., bodo izvajala pevski program. Igralo bo več godb. V Matičnem kinu se bodo vršile predstave v isti narodnoobrambni namen. Na Kongresnem trgu bodo razne tekme, pri katerih bodo sodelovali tudi otroci, da tako tudi naši malčki morejo prispevati k skupnemu namenu. Zvečer pa se bodo užigali umetni ognji. V nedeljo se bo potem vršila prijateljska nogometna tekma med »Ilirijo« in »Primorjem«.

Toliko po doslej ugotovljenem sp. redu, ki pa se po prijavi sodelovanja še nadaljnjih organizacij in društev gotovo še razširi.

Da se pa tej tako razsežni prireditvi zagotovi čim izdatnejši gmojni uspeh, je naše narodno ženstvo prevzelo nalogo, da bo prihodnje dni potrkalo na vrata pri posameznikih in družbah, ki predstavljajo naše imovitejšje sloje, in jih poprosilo, da bi bodisi v blagu bodisi v denarju prispevali v prireditvene namene. Zato že danes prosimo vse tiste, ki bodo »prizadeti«, denarne in druge take zavode, trgovce, obrtnike itd., da bi ne zapirali vrat priložkam, temveč jih rajši presenetili s svojo radodarnostjo. Saj ne gre za majhno stvar, saj ne gre za nekaj vsakdanjega, temveč za to, da omogočimo kar najizdatnejšo pomoč našim zatiranim bratom!

KOLENDAR.

Nedelja, 26. avgusta. 13. pobink.: Zefirin I., pap., Bernard Ot., Samuel, muč., Hadrijan, muč. Ponedeljek, 27. avgusta: Jožef Kalasancij, Antuza, Gerhard, škof.

ZGODOVINSKI DNEVI.

26. avgusta: 1893. se je otvorila Radovniška soteska skozi Vintgar v Gorje pri Bledu. — 1896. je umrl pisatelj Heinrich Noë — 1813. je padel v bitki pri Godebuschu nemški pesnik Theodor Körner. — 1906. se je v Ljubljani vršil III. katoliški shod. — 1334 je srbski kralj Dušan vrnil južne pokrajine Bizancu, severne pa obdržal. — 1278 se je vršila bitka na Moravskem polju.

27. avgusta: 1916. je Romunija Avstriji napovedala vojno. — Italija napove vojno Nemčiji. — 1914. je Avstrija napovedala vojno Belgiji. — 1851. se je rodil slovenski pisatelj dr. Ivan Tavčar. — 1770. se je rodil Friedrich Hegel. — 1776. se je rodil zgodovinar Georg Niebuhr. — 1902. so v Ljubljani podrla staro licealno poslopje, ki je mnogo trpelo vsled potresa l. 1895. Na tem mestu se sedaj nahaja Vodnikov trg. — 1909. se je ponesrečil »Zeppelin III.«

★ Pozor naročniki nedeljskega »Slovenca«! Oni naročniki, ki so v zadnjih tednih prejeli opomin za plačilo zaostale naročnine, pa se doslej še niso poslužili priložene položnice, prejmo danes zadnjič »Slovenca«.

Danes ob 4 popoldne javni naračajski nastop orlov. odseka Krakovo-Trnovo

na lastnem telovadišču, Karanova ul. št. 14. : Nastopijo mladi, orliči, gojenke, mladenke. : Igra godba Kat. prosv. društva na Viču. : Pridite vsi prijatelji orlovstva!

★

★

mora biti poročena, mora ljubiti ali vsaj misliti, da je ljubila, sovražiti, ali misliti, da je sovražila. Skratka — živeti mora.

Če je stvar resnična, se je gotovo poročila in ločila mehanično, z isto malomarnostjo in lahkoto, s katero menja izraz obraza.

Ona in njene tovarišice, vse one, ki na promenadi predejo nit od Punte Tragara do Punte Carena — so to res ženske?...

Pač bolje: Kakšen razved novih bitij predstavljajo te prekomorske nomadinje?

Prostost, ki jo uživajo, je tako brezmejna, da nima več vrednosti, in daje občutek ničevnosti. Ne more si človek misliti, da imajo očeta in mater in svoje ognjišče v kakem kotičku sveta. Zdi se, da so rojene iz prstovne volne generacije in neprimerne za nasledstvo rodu. Vsaka dežela je dobra zanje, samo da dobe gostilno, »tea-room« in »tennis«: če jim je Capri ljubši od drugih krajev, jim je radi tega, ker je prostost Caprija v svojem čvetočem paroksizmu, v svoji solnčni anarhiji prazna in brez haska, kakor njihova prostost.

Trošijo, toda ne vedo, s kakšnim trdom in duševnim naporom se denar služi. Opustile so delo, opustile dolge lase, opustile nemir duha, opustile materinstvo.

Človek bi jih pomiloval ob misli, koliko je v njihovem življenju puščobe, okrnjenosti, nestalnosti. Toda samo trpečega se lahko pomiluje. One so srečne, zelo srečne. Njihovo eksotično čebljanje ima znake lahkotnosti, drznosti, ničnosti čivkanja vrahcev. Ne znajo, nikoli niso znale trpeti. Ne žive.

Prihodnje nedeljske številke jim ne doposlremo več, ako med tem ne store svoje dolžnosti!

★ »Slovenec« se ašifira od danes dalje tudi na Kongresnem trgu poleg prodajalne I. delov. kons. društva ter tik šolskega poslopja na Zaloški cesti v Mostah.

★ Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji. Za župna upravitelja sta imenovana: Pavel Simončič v Kranju in Alojzij Krisch na Borovcu pri Kočevju. — Premeščeni so bili kot kaplani: Alojzij Košmerlj s Trebelnega k Sv. Petru v Ljubljano, Janez Tiringar iz Zagorja ob Savi na Trebelno, Jožef Mlakar iz Skočijana pri Mokronogu v Dobrnič, Franc Markez iz Gorji v St. Jurij pod Kumom, Franc Hönigman iz St. Janža v Šmarjeto, Jožef Zojkar iz Šmarjete v St. Janž, Franc Hiti z Mirne v St. Vid pri Stični, Viljem Cunder iz Stopič v Toplice (z bivanjem na Vršnih selih), Anton Stanonik iz Toplic v Kostanjevico, Jožef Rozman (prefekt) iz zavoda sv. Stanislava v Kranj, Jožef Ambrožič z Bleda na Boh. Bistrico, Jožef Strah z Boh. Bistrice v Mokronog, Franc Mozetič iz Mokronoga na Dobrovo pri Ljubljani, Karel Matkovič z Dobrove v Staro cerkev pri Kočevju, Anton Božnar iz Cerkljan pri Kranju v Boh. Srednjo vas in Feliks Grčar iz Boh. Srednje vasi v Cerklje pri Kranju. — Nameščeni so bili v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano kot prefekti: Franc Cerkovnik, Rogumil Remec in Anton Ronko. — Nameščeni so bili kot kaplani: Franc Smit v Loškem potoku, Anton Miklavčič v Zagorju ob Savi, Franc Fröhlich v Skočijanu pri Mokronogu, Anton Bergant v Gorjah, Alfonz Jarc na Mirni, Jožef Florijančič v Počzemlju, Janez Hladnik v Metliki, Anton Hren v Stopičah in Alojzij Kambič na Bledu.

★ Birnovanje v litijski dekaniji se bo vršilo v sledečem redu: Primskovo v soboto 15. septembra, Javorje v nedeljo 16. septembra, Prežganje v ponedeljek 17. septembra, Janče v torek 18. septembra, Stanga v sredo 19. septembra, Kresnice v četrtek 20. septembra, St. Lambert v nedeljo 23. septembra, Polšnik v ponedeljek 24. septembra, Dole pri Litiji v sredo 26. septembra, St. Jurij pod Kumom v četrtek 27. septembra, Svibno v petek 28. septembra, Radeče pri Zid. mostu v nedeljo 30. septembra 1928.

★ Na Šmarni gori bo danes teden, dne 2. septembra, tabor krščanskih socialistov. Ob 9 bo pridiga in sv. maša, nato pa tabor, na katerem bosta govorila tovariša Jože Gostinčar in France Žužek. Pri sv. maši bo prepevala Krekova mladina iz Ljubljane, pri prosti zabavi pa taboru pa bosta sodelovala tamburaška zbor Krekovi družin iz Preske in Zaloga. Tovariši, na svidenje danes teden na Šmarni gori!

★ Za svojega prijatelja, umrlega g. Fr. Hafnerja, mesarja in posestnika v Mojstrani, je daroval na mesto venca cerkvi Dovej 100 Din g. Jakob Kozjek iz Dovejga.

★ Korošci! Svoj čas napovedani širši sestanek vseh Korošcev se bo vršil dne 7. oktobra t. l. v Celju. Vabila s podrobnim programom in referati sledijo. Rojaki, rezervirajte si ta dan, da bomo enkrat polnoštevilno zbrani. — Odbor v Ljubljani in v Mariboru.

★ Nova založba v Ljubljani je tudi letos izdala ličen brezplačen dijaški koledarček, ki ga razdaja svojim odjemalcem. V koledarčku je tudi seznam knjig lastne založbe. Zato opozarja dijaštvo in starše na svojo zalogo šolskih in vseh drugih knjig, kakor tudi na bogato izbero šolskih, pisarniških in risarskih potrebščin. Za pričetek šole je uredila tudi Antikvarijat pri svoji podružnici na Mestnem trgu 17 (prej Giontini).

★ Nageljski I. in III. stopnja za osnovne oziroma srednje in meščanske šole, priredil Ciril Pregelj, izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Vsak zvezek stane 26 Din. Prvi zvezek »Nageljski« je prav za prav nekakšna pevska šola, ki naše malčke igraje uvaja v pouk v petja in obsega 100 enoglasnih otroških narodnih pesmi in je namenjen I. in II. razredu osnovnih šol. — Tretja stopnja vsebuje 46 dvo- in troglasnih narodnih pesmi: namenjena je srednjim in meščanskim šolam. — Drugi zvezek »Nageljski«, ki stane 20 Din, je tudi prešel v zalogo Jugoslovanske knjigarne in obsega 66 dvo- in troglasnih narodnih pesmi. — Gojitev narodne pesmi vzbudi v srcih mladine ljubezen do domovine in je za vzgojo šolske mladosti zelo važnega pomena.

★ Cerkevna ljudska pesmarica, priredil St. Premrl, je pravkar izšla v drugem zelo pomnoženem natisu v zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Cena part. 50 Din, glasovi po 24 Din. Za razvoj cerkvenega ljudskega petja to pesmarico toplo priporočamo vsem cerkvenim pevcem, pa tudi posameznim vernikom, ki imajo veselje do petja.

★ Almanah denarnih zavodov in eksporta Jugoslavije in držav bližnjega Vzhoda. Glavno uredništvo Almanaha SHS v Zagrebu VI pripravlja nov obširen almanah denarnih zavodov in izvoza Jugoslavije in držav bližnjega Vzhoda (Romunije, Bolgarije, Grčije, Albanije, Turške, Sirije, Palestine in Egipta). Almanah bo velike važnosti za vzpostavitev novih in za poglobitev že obstoječih gospodarskih odnošajev med nami in inozemstvom. Zato poziva glavno uredništvo Almanaha (Zagreb VI) vse naše gospodarske kroge, da mu pošljejo detaljne podatke o svojem stanju in

o vrstah blaga, koje uvažajo ali izvažajo. Želeti bi bilo, da se te ugodne prilike poslužijo naši izvozniki v čim večjem številu.

★ Vpokoleni so: Ana Berce-Kopač, učiteljica v St. Janžu; Franja Kump-Labernig v Senčurju pri Kranju; Marija Benedičič-Franke v Mirni, Ivan Šemerl, upravitelj v Lescab, Jakobina Lobiser, učiteljica ročnih del v Rajhenburgu. — Brezplačni študijski dopusti so dovoljeni učiteljici v Mirni Vozelj Nada in učiteljici v Ljubljani Jeglič Ana.

★ V naše državljanstvo so sprejeti: Mirosław Presl, učitelj iz Ljutomira; Ivan Herndl, hotelir iz Ljutomira; Dragotin Vik, strugar iz Dol. Miholjca; Josip Ton, zasebni uradnik iz Dol. Miholjca in Leopoldina Rudež, posestnica iz Maribora; Václav Baloh, narednik vojaške godbe iz Maribora; Ferdinand Spilar, trgovec iz Maribora; Adolf Šimek, trg. poslovodja, iz Maribora; Ivan Vencel, slikar iz Maribora; Josip Znidaršič, tov. delavec iz Maribora; Ernest Fašing, trgovec iz Maribora in Dragotin Jelusič, redovnik iz Ptuja.

★ Posetniki jesenskega velesejma »Ljubljana v jeseni« od 1. do 10. septembra imajo, če so v posesti sejemске legitimacije za 30 Din, pravico do polovične voznine v obe smeri. Pri odhodu dajo na domači postaji žigosati legitimacijo in kupijo celo vozno karto. S to se potem brezplačno vozijo nazaj. Zato se karta ne sme oddati vratarjem na ljubljanskih kolodvorih. Ob vходу na velesejem se vsakemu potrdi, da je v resnici obiskal prireditelje. Železniški popust je dovolila posetnikom ljubljanskega velesejma tudi Avstrija in Češkoslovaška republika, odkjer bo mnogo odziva, saj bo velesejmu priložna jubilejna kmetijska razstava, že sama po sebi pravi kmetijski velesejem. Če v Vašem delokrogu legitimacije ne bi bilo dobiti, jih zahtevajte naravnost od urada velesejma v Ljubljani.

★ Edina ljubljanska, preko 300 let stara zvonarica »Strojnih tovarn in livarn d. d.«, poprej Samasza, Karlovska cesta 1, je v zadnjem času med množestvilnimi drugimi oddala večja zvonjenja za Bjelovar, Gornjo Rijeko na Hrvaškem, Gornji Grad, Cerno pri Vinkovcih in celo v Kandijo na Grškem. Pripravljajo pa se zvonjenja za ljubljansko pokopališče pri Sv. Križu, Mirnopeč, Belo cerkev v Banatu, Vrbovec in Bračevce na Hrvaškem, Dervento v Bosni, Kumanovo itd. Za svoje priznane dobre in solidne izdelke dobiva od vseh strani najslavnejše pohvalnice. Zvonarna rada postreže vsem interesantom s ceniki in drugimi informacijami.

★ Rogaška Slatina, najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jet. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekte!

★ Konkurni razpis. Razpisani sta potom objave v Škofiškem listu župniji Kranj in Velike Poljane. Rok za vlaganje prošnje se zaključuje 8. septembra 1928.

★ Otvoritev nove državne pogodbene pošte v Ratečah na Gorenjskem. Dne 31. maja 1928 je prenehala poslovati pomožna pošta Rateče, dne 1. junija 1928 pa je bila otvorjena v istem kraju nova državna pogodbeno pošta Rateče na Gorenjskem. V okoliš te pošte spada popisni kraj Rateče in Brdo.

★ Državna pogodbeno pošta v Robu na Dolenjskem. V okoliš te nove pošte spadajo naslednje vasi in selišča: Rob, Bavdek, Krva, va peč, Boštjetje, Bukovina, Cent, Dednik, Vrh, Gradišče, Mački Moharji, Marinčki, Ambroži, Osredek, Pečki, Strletje, Podhojni hrib, Purkarče, Rupe, Sekiršče, Selo, Neredi, Tomažini, Uzmani, Zgonče, Bani, Dolšaki, Srnjak, Laze, Skamevec, Veliki Osolnik in Kneji.

★ Nova državna pošta Teharje. V okoliš nedavno tega otvorene teharske pogodbene pošte spadajo vasi: Teharje, Srpaste, Bukovžlak, Bežigrad, Čret, Osenca, Slance, Vrhe, Sv. Ana in Zvodno ki so se izločile od okoliš pošte v Storah.

★ Razširjena selska dostava pri pošti v Storah. Kraj Ogorivec, ki je bil doslej v okoliš pošte Sv. Jurij ob juž. žel., je bil 21. julija izločen iz tega okoliša in pridelen pošti v Storah.

★ Jasni se. List »Osservatore Romano« je objavil več člankov, ki razpravljajo o atentatu na Obregona, i izvoljenega prezidenta mehiških držav; odkril je naravnost obtežilne dokaze, ki iz njih razberemo, da je Obregon padel kot žrtev komunistične zarote. Obdolžitev, kakor da bi bilo treba iskati zarotnikov v vrstah klera, je rafinirana šahovja poteza pristnih in pravih moralcev. S temi poslednjimi prezident Calles najbrž ne bo v daljnih stikih.

★ Priznajmo, kar je dobrega. Važen odlok italijanskega ministra za pouk in bogočastje vsebuje odredbe zoper literarno »šaro« in umazanijo po ljudskih knjižnicah in ukazuje, da se odstrani ves tako zvani »šund«. Poleg tega je pripravljen predlog z zakonskim načrtom, ki se bo z njim pečala italijanska drž. zbornica, po katerem naj bi se zatrla pornografija v spisih, knjigah, v filmu, gladišču i. dr.

★ Podzemna reka pri Šibeniku. Te dni se je mudil v Šibeniku vseučiliški profesor dr. Filipovič. Sprehajal se je v družbi učitelja Drezge po bližnjem bregu Subičevcu, na katerem raste zgolj gozd. Tu je prišel na misel, če ni morda ravno tu, v tej pusti okolici podzemne vode. In res so njegovi aparati reagirali tako, kot da je pod zemljo zelo močan vir vode. Profesor Filipovič je izrazil prepri-

»Iz Bostona!« pravijo one. Toda, ali je to res? Ta si misli, da so Švedinje, drugi da so Škotinje.

Tri dečje frizure (skoro nemogoče je danes dobiti med mimoidočimi tujkami dolge lase, do katerih se škarje ne bi bile upale) označujejo tri plave odtiske: zafranasto rumena — slamnata suhost, pepelnato plava — nežnost oblakov, zatemnela medenina — brez odsevkov.

Najoblastnejša med njimi, ki ji zafranasti lasje obdajejo trd obraz, posut s pegami, trdega telesa moškega slabica in okornih rok in nog, ima mlajši dve pod vidnim varstvom. Ločijo se nikakor ne.

»Sestre...« Nel Obrabi si v ničemer ne sličejo. Morda dve mlajši v linijah telesa: zdita se mi kot dva švigajoča martinčka. Smuknili bi lahko kot nagel, sivkastozelen blisk v kako zidno razpoko.

Ena izmed njih, grša, s trobentastim nosom in izbuljenimi očmi, oboroženimi z naočniki, ima izredne zmožnosti pretvarjanja. Zadošča ji sunek z naočnikom, prijem za lase, nakremženje obraza, zmig ramen — vsa druga je in kar biti hoče: pijanka, redovnica v ekstazi, klov, »Fräulein«, stara beračica, blazna zasajanka. Bliskovito zadobi izraz nevzdržne komike — bila bi dragocena »točka« kavarne — koncerta.

Nekdo, ki je vedno dobro poučen, mi je včeraj dejal o njej: »Ločena je, že pet let.« Je to mogoče?

Preden se katera loči, mora biti žena,

čanje, da teče pod Šibenikom močna reka, široka kakih 12 metrov, in da se izliva potem pod vodno površino v morje.

★ **Samoumor na Vevčah.** Včeraj zjutraj ob 4 je poveljnik orožniške postaje na Vevčah pregledoval svoj okoliš. Na bregu Ljubljane je naletel na truplo nekega moškega. Truplo je bilo vse krvavo in je ležalo v veliki luži krvi. Orožniki so ugotovili v mrtvecu trgovskega sodelavca in bivšega papirniškega delavca Lada Trošta. Trošt je bil zadnje čase brezposeln. To in družinske razmere so ga prisilile, da si je s kroglo sam prostovoljno pretrgal nit življenja. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Devici Mariji v Polju.

★ **Smrt pod vlakom.** Na postaji Kukučevci pri Vinkovcih se je na železniški progi smrtno ponesrečil železniški delavec Ivan Holik. Ko se je pričel premikati vlak proti Vinkovcem, je skočil preko tira, toda v tem momentu je privozil mimo vlak iz Beograda. Lokomotiva je pahnila delavca na tir in šla preko njega. Še živega so ga prepeljali v bolnico v Vinkovce, kjer je kmalu zatem umrl. Zapušča ženo in pet malih otročičev, od katerih je najstarejši star devet let.

★ **Smrt radi ene cigarete.** V vasi Otoku pri Vinkovcih so te dni mlatili žito. Med odmorom je delil Ivan Suljak cigarete in vino. Radi ene cigarete je nastal med bratoma Pendelj in Suljakom spor in pretep. Zvečer sta Pendelja napadla Suljaka in ga hudo zbadla z nožem. Suljak je kmalu zatem umrl za poškodbo v bolnici v Vinkovcih.

★ **V splitski okolici gore gozdovi.** Radi velike suše je dosedaj v splitski okolici nastalo že mnogo požarov, ki so uničili znatne komplekse lepega gozda. V Kaštel Novemu je zgorelo preko 7000 kvadratnih metrov gozda. Pri vasi Mravinici, tudi blizu Splita, pa okoli 800 kvadratnih metrov. Zanimivo je, da se dalmatinski kmetje branijo gasiti gozdove, ki niso njihovi in da so jih oblasti zato kaznovali, vsakega na 200 Din globe.

★ **S svinjami kurijo parne stroje.** V baranjski vasi Dardi je izbruhnila svinjska kuga, ki je zavzela zelo velik obseg. Oblasti so prepovedale prašičji sejem v Dardi. V Slavoniji je sedaj svinjska kuga zelo pogost pojav. V neki tovarni v Slavoniji pa imajo to redkost, da kurijo svoje parne stroje s poginjenimi prašiči.

★ **Drzen vlom v Zagrebu.** V noči od četrtka na petek so izvršili neznani, toda vsekar profesionalni tatovi v Zagrebu v tovarni klobukov Ivan Gerersdorferja na Ilici št. 29 prav drzen vlom. Vlomilci so vdrli v pisarno skozi sosedne hiše preko strehe in strojnice. Posekali so težka vrata, ki so jim branila dostop do pisarne, nato pa navrtali 600 kg težko blagajno sistema Langhammer. V blagajni so našli le 4960 Din v leseni škafli. Pozabili pa so pogledati v torbo za spise, kjer se je nahajalo 170.000 Din. Policija je vlomilcem na sledu.

★ **Ce brivec zobe dere.** Neki kmet iz okolice Našice v Slavoniji je prišel te dni v Našice in se tam obrnil na brivca, naj izdane njegovemu petletnemu sinčku, ki ga je imel s seboj, bolni zob. Brivec je bil takoj pripravljen. Po nesreči pa s kleščami ni zagrabil zoba, temveč jezik ubogega otroka. Brivec je otroku izdrl jezik s korenino vred. Šele sedaj je oče poklical zdravnika, ki je pomilovanja vrednemu otroku nudil prvo pomoč. Proti brezvestnemu brivcu je vložena ovadba.

★ **Telesno zaprtje, ranitve v debelem črevesu, slaba prebava, razkroj in gniloba v črelih, prevelika množina kisline v želodčnem soku, vnetje jezika, nečista koža na obrazu in na hrbtu, tvorijo izginejo prav kmalu z rabo naravne »Franz-Josef-grenčice«.** Številni zdravniki in profesorji »Franz-Josef« vodo že desetletja pri odraslih in otrokih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Klub ljubiteljev brakov** priredi dne 1. septembra 1928 v gostilni pri »Levu«, Gosposvetska cesta, družabni večer. Obenem se razglasi izid smotre psov, katere se vrši dne 26. avgusta 1928 na Bledu. Prijatelji kinologije in lovci uljudno vabljeni.

★ **Brezplačni večerni učni tečaj za šivanje in strojno vezanje** bo priredila tvrdka »Singer šivalni stroji« v obrtni šoli v Ljubljani ob 27. avgusta do 15. septembra t. l. in sicer dnevno od 7 do 10 zvečer.

★ **Hranilni in posojilni konzorcij javnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani** se preseli s 1. septembra 1928 iz Gregorčičeve (prej Hilserjeve) ulice 7 v nove lokale Aleksandrova cesta 5-I. levo. Več glej v oglasul

★ **M. Mušič, trgovina glasbil,** se je preselila iz Selenburgove ul. 6 v paviljon za dramskim gledališčem.

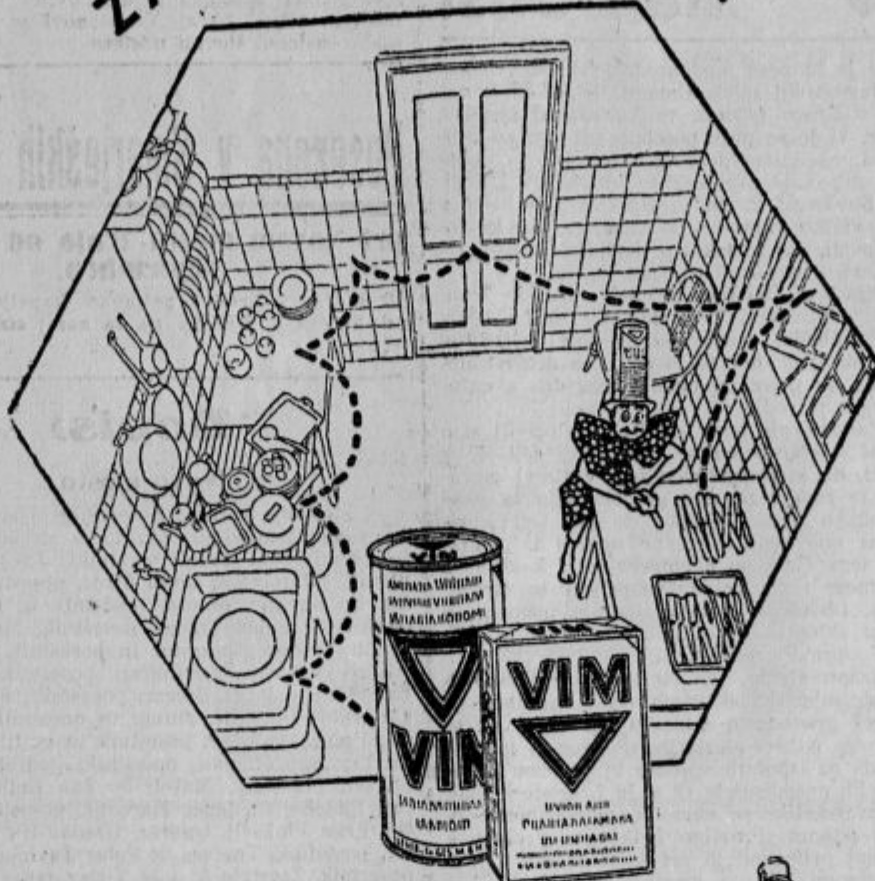
★ **Opozorjamo na današnji oglas** Spodnještajerske ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega lista.

★ **Za revne učence** po en izvod zastoj na vsakih 10 naročenih Lavterjevih računih, daje Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

★ **Iz otroških ust** — smeh in jok naših otrok — I. del 8,50 Din, II. del 16 Din. — Kdor se hoče razveseliti, naj kupi ti knjigi. Dobe se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

★ **Socialno vprašanje** — spoznaj in rešuj. Zato si kupi Jerajev knjigo »Socialno vprašanje« v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane 28 Din.

ZA VSE V KUHINJI

Vedno je v svojem elementu, snaži in čisti vse in ne samo v kuhinji temveč po celi hiši: Lesene stene, pečnice, tla, posodo, jedilni pribor, okna, vse kovine itd. Sicer Vam ne prihrani vso čiščenje v stanovanju, vendar pa Vam neprimerno olajša delo. Malo Vima na vlažni krpi zadostuje — in Vaša kuhinja se blešči čistote.

VIM

SNAŽI VSE!

Proizvod tovarne Lux.

★ **Obvestilo šolskim vodstvom.** Koncem avgusta izide v založništvu Tiskarne sv. Cirila v Mariboru Majcenova »Prva čitanka« z bogato ilustracijo Drago Humeka in Poljanca. Knjiga stane kartonirana 14 Din in na vsakih 10 izvodov se doda en izvod zastoj za revne učence. Vsa šolska vodstva prejmejo te dni obsežnejše obvestilo in se naprošajo, da že letos vpeljejo to knjigo.

★ **Večerni trgovski tečaj v Mariboru.** Na željo več reflektantov se bo vršil pri zadostni udeležbi na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat, Maribor, tudi večerni trgovski tečaj, v katerem se bo poučevalo: knjigovodstvo, trgovsko računstvo, trgovinstvo in menično pravo, trgovska korespondenca, stenografija, strojepisje itd. Interesenti naj se čim prej javijo v trgovini tvrdke Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Rastlinski
želodčni liker

preizkušen in znan, kot domače zdravilo, izdeluje in dobavlja ga

za celo državo
E. JERAS in drug,
Ljubljana, Dunajska cesta 33.

Vseh vrst pristnega domačega žganja, ruma, likerjev itd. itd.

Malinovec pristni naravni izdelek iz gorskih malin in druge sadne soke dobavljamo vsako množino po najnižjih cenah.

Mezdno gibanje papirničarjev

Ker je včerajšnje »Jutro« priobčilo v tej zadevi neko že na prvi videz vidno tendenčno poročilo, se je naš urednik obrnil z nekaterimi vprašanji na g. Franceta Žužka, ki je za »Jugoslovansko strokovno zvezo« aktivno udeležen pri gibanju papirničarjev. Na vprašanje smo dobili sledeče odgovore:

»V kakšni fazi se nahaja danes mezdno gibanje papirničarjev?«

»V fazi najintenzivnejših pogajanj za novo kolektivno delovno pogodbo, za revizijo obstoječega delovnega reda in za uvedbo starostnega zavarovanja za celokupno delavstvo papirnic Vevče-Goričane-Medvode. To pa so težke in deloma zelo zamotane reči. Po likvidaciji osebnostnih spornih točk dne 18. t. m. in ko je delavstvo v zmislu sporazuma dne 20. t. m. oporote v Vevčah zopet poglajno, so se isti dan popoldne vršili v Ljubljani prva pogajanja, v petek dne 24. t. m. pa v Vevčah druga. Razprave so stvarno globoke, pogajanja vsestranska. Podrobnejše se ne morem izjaviti, ker bi ne bilo v interesu velevažne stvari, za katero delamo. Poleg tega se pa še prav te dni sučemo okrog sedišča in težišča najvažnejših vprašanj, ki so v stanju spore med delavstvom in podjetjem ali likvidirati ali pa poostri. Gotovo pa taki hipi niso najprimernejši, spravljati zadevo po časopisju pred široko nepoučeno javnost. To-le se lahko pove: V petek smo se

v Vevčah načelno sporazumeli o ureditvi akordnega dela. Za to smo potrebovali dve uri trajajočo razpravo, odmor in še posebno posvetovanje z delavskimi obratnimi zaupniki. — Končno smo se sporazumeli, da bo o vsem razpravljaj poseben odbor, ki ga tvorijo sledeči gospodje: Dr. Ciril Pavlin za papirnice, dr. Adolf Golja za Zvezo industrijcev, Filip Uratnik za Delavsko zbornico, predsednik obratnih zaupnikov Karel Pintar za delavstvo ter po en zastopnik za vsak osrednji sindikat, t. j. za: Jugoslovansko strokovno zvezo, za Strokovno komisijo in za Narodno strokovno zvezo. Ta odbor se je sestel včeraj v Ljubljani in se razdelil v dve komisiji: ena je prevzela razpravo o mezdah, akordu in premijah, druga pa delovni red. V ponedeljek in ta teden bo ta odbor razpravljaj stalno in mora biti ves kompleks vprašanj v nekaj dneh urejen. Po potrebi bo sklican plenum obratnih zaupnikov, ki je stalno pripravljen in ki bo lahko na prvi telefonični poziv vsak hip na mestu.«

»Kaj pravite na »Jutro« članek?«
»Zapisano bi moralo biti »iz delavstvu sovravnih krogov.« Dopisun še tega ne ve, da je bilo dne 16. avgusta v četrtki in ne v petek. Še datum se mu ne ujema. In seveda tudi ne druge reči. Delavstvo ve, kdo stoji za »Jutrovimi« bombicami. Ono ima svoj službeni list »Delavsko pravico«. Le pisava le-te je danes za papirničarje merodajna. Vse drugo je brezpredmetno.«

»Ali upate na uspeh?«
»Ne moremo prerokovati. Pri dobri volji na obeh straneh smemo biti optimisti. »Jutro« nas pri stvarnem delu vsekakor ne bo motilo.«

Javna borza dela v Ljubljani

Na zadnji seji upravnega odbora Javne borze dela v Ljubljani se je sprejel sklep, da se mariborski mestni občini nakaže drugi obrok posojila v znesku 1.000.000 Din za gradnjo delavskih stanovanj, ker so stavbe že pod streho. Dovolil se je za to posojilo 25letni amortizacijski rok, tako da se bodo vsled tega hiše odplačevale mesečno nekaj nad 300, oziroma 400 Din.

Za ustanovitev delavske kuhinje oz. prenočišča v Celju, se je dovolilo Del. zbornici v Ljubljani posojilo v znesku 200.000 Din, za kar se naprosi centralni odbor za posredovanje dela v Beogradu za dovoljenje. Dalje se je razpravljalo o akciji za brezposelno zavarovanje rudarjev in kovinarjev, o prometu in stanju delovnega trga in brezposelnih podporah ter raznih ministrskih rešenjih. Sklenilo se je poduzeti korake, da minister za soc. politiko čimprej izda naredbo o zaposlenju inozemskih delavcev. Pravilnik k Uredbi o posredovanju dela je že izšel v »Službenih novinah«, s čemer je stopil v veljavo. Predloge, ki jih je kosnutku pravilnika stavil upravni odbor Javne borze dela v Ljubljani, je minister sprejel.

Naročajte „Slovenca“!

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. — V noči na torek: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Kočevar v Šiški.

© **100 letnica rojstva L. N. Tolstega.** Ob priliki bližajoče se 100 letnice rojstnega dne velikega ruskega pisatelja grofa Leva Nikolajeviča Tolstega priredi Ruska Matica v torek 28. avgusta v univerzitetni zbornici predavanje bivšega red. profesorja in rektorja univerze v Kijevu, sedaj hon. profesorja na univerzi v Beogradu dr. Evgenija Spektorskega o predmetu »Tragedija L. N. Tolstega«. Začetek ob 19. Vabljeni so vsi prijatelji ruske kulture.

© **Zatvoritev poti.** Prehod skozi Lattermanov drevored, ki vodi od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesejskih paviljonov proti pivovarni Union, bo v času od 29. avgusta do včetršega 14. septembra zaprt. Občinstvo naj blagovoli to vzetj na znanje. Zatvoritev prehoda je neobhodno potrebna, ker se sicer tamkaj stoječi paviljon in sejmische samo ne bi moglo neovirano pripraviti za otvoritev letošnje jesenske prireditve našega velesejskega, ki se bo vršil od 1. do 10. septembra.

© **II. reviza slovenskih narodnih noš** pod pokroviteljstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve, dvorne dame Nj. Velikarice, se vrši 2. septembra na velesejmu. Obhod točno ob 3 popoldne. Vabimo na udeležbo vse narodne noše in pravilno izvršene »dečve«.

© **Radio Ljubljana** danes v nedeljo ne oddaja. Naslednja polzkušna oddaja bo v ponedeljek 27. avgusta od 19 do 20. Na sporedu so izvajanja orkestra železničarske godbe »Sloga«, violinista Karla Rupla in tenorista L. Kovača.

© **Dodatek k objavi o perutninski razstavi** na jesenskem velesejmu. Vsled nastalih zaprek, ki so nenadoma nastopile, je razstavnici odbor sklenil, da se bo vršila perutninarska razstava samo tri dni, to je od 6. do včetrš 8. septembra in ne stalno, kakor je bilo v prvi objavi razglašeno, namreč od 1. do 10. septembra. Toliko v vednost in ravnanje vsem razstavljalcem in cenjenemu občinstvu. Razstavnici odbor.

© **Razstava najlepše negovanih in razvitih otrok** se letos na pokrajinski razstavi ne bo vršila zaradi odsotnosti večine otrok, temveč šele meseca maja 1929.

© **Staro pokopališče na Martinovi cesti.** Ze več dni krožijo po Ljubljani vesti, da so delavci, ki kopljejo na Martinovi cesti globok odvodni kanal, naleteli v globljin pod plastjo nasutega cestnega gramozu na človeške kosti. Včeraj dopoldne pa so naleteli na ostanke šestih krst, v katerih so bila še prav dobro ohranjena človeška okostja in tudi les je bil razmeroma še dobro ohranjen. Prvo mnenje, ki se je razširilo po Ljubljani, da so to ostanke rimskih grobov, se je zaradi zadnjega dejstva seveda naglo razblinilo v nič. Najstarejši prebivalci tega dela mesta — ni še toliko desetletij sem, ko so stale na sedanji Kette-Murnovi cesti le tri hiše — so se spomnili, da so v njihovi mladosti pripovedovali, da je bil nekoč na sedanjem Friškovicu prostor za obešanje in da so pokopavali justificirance na sedanji Kette-Murnovi, oziroma na bivši Martinovi cesti, kajti večina Ljubljancanov pozna to cesto lo pod tem imenom. Na Friškovicu so obešali obsojence najbrže že pred dobo francoske okupacije in tudi kasneje. Na sedanji Kette-Murnovi cesti se je nahajal svojčas velik klanec, ob strani pa globoka jama, kjer so kopali Ljubljancani gramoz. Leta 1848 se je zgradila tu železnica in klanec je moral izginiti. Ljubljanska občina je tedaj zamudila zahtevati od železnice, naj poskrbi odvodni kanal. Leta 1912 je tedanji občinski svetnik SLS g. Marinko predlagal v občinskem svetu, naj se izkoplje kanal, tedanja liberalna večina pa je to odklonila. Predlog je bil večkrat ponovljen po vojni, dokler ga niso pričeli sedaj uredničevati. Nov odvodni kanal bo globok 5,20 m in širok 1,50 m. Zbiral bo, kakor smo že poročali, ves odtok severnega dela mesta. Kanal bo veljal 900.000 Din. — Izkopane kosti: je včeraj ogledala posebna komisija. Okostja so še dobro ohranjena, in ena lobanja je imela še celo zobovje. Vse kosti so na odredbo mestnega fizika dr. Rusa zložili v novo krsto in jih prepeljali na pokopališče k Sv. Križu. Najdba je med prebivalstvom zbudila veliko pozornost in si je odkrito pokopališče ogledala masa ljudi.

© **Nov paviljon na Miklošičevi cesti.** Med hotelom Unionom in poslopjem Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti je skoraj čez noč zrastel nov ličen paviljon. Zgradila sta ga družba Radio-Ljubljana in inersatni oddelek »Slovenca«. Dasi je paviljon zamišljen le kot provizoričen, vendar ne bo kazil celote Miklošičeve ceste. Načrte zanj je izdelal g. Tomažič, asistent prof. Plečnika. Paviljon je zgrajen tako, da ustreza arhitektonskim pravilom in dasi bo vzbudil pozornost vsakogar, bo kljub svojemu reklamnemu značaju le ohranil svoj prikupni značaj. Na paviljonu se bodo izvršila v ponedeljek zadnja dela, tako da bo v torek že popolnoma dogotovljen. V enem delu paviljona se bo otvorila podružnica uprave »Slovenca«, ki bo sprejemala inserate, male oglase in bo dajala vse informacije. Na pročelju paviljona bo nameščena, popolnoma v

skladu z vsjo paviljonovo zunanostjo, velika deska, na kateri bo mogoče dnevno nalepiti 50 strani »Slovenec«. V poslopu se bo nahajala tudi prodajalna Radio-družbe. Prodajalna je že sedaj popolnoma zaposlena z montažo in prodajo detektorjev ter drugih sprejemnih aparatov. Že pred otvoritvijo si je pridobila sloves najsolidnejše in hkrati najcenejše slovenske radio-trgovine. Vsa naročila za nabavo in montažo izvršuje tekom enega dne.

© Stanovanjski urad mestnega magistrata v Ljubljani sporoča: V kratkem bo izdelovalnih nekaj stanovanj v Nuškovi vojašnici, ki se bodo nakazala strankam takoj, čim bodo sposobna za naselitev. Za ta stanovanja je vloženih skupaj 626 prošenj. Pri dodelitvi teh stanovanj, katerih bo vsega skupaj okrog 40, bo mogoče upoštevati le najnujnejše prošilce, katerih je 359. Ker je torej nujnih prošilcev toliko, stanovanj pa bo skupaj le okrog 40, bo mogoče med temi nujnimi upoštevati najnujnejše — vsi drugi pa bodo morali počakati do novembra, ko bodo dograjena nova zasilna stanovanja na Vodovodni cesti. Opozorjamo pa še enkrat, naj si vsak sam skuša preskrbeti stanovanja in naj se nikar ne zanaša na magistrata, ki pri najboljši volji ne bo mogel vsem ustreči.

© Stekel pes? Včeraj smo poročali o priporoču, ko je stražnik pri franciškanskem mostu streljal na psa in ga ni zadel. Stvar pa je resnejša, kot si jo je predstavljala naš poročalec, kajti obe osebi, ki ju je pes ugriznil, sta morali v Pasterjev zavod v Zagreb, da ju tam preiščejo. Obstojta namreč sum, da je bil pes stekel. Psa dosedaj še niso našli. Če je bil pes stekel in se na popadenih osebah dožene steklina, bo gotovo zopet uveden pasji kontumac.

Friedlerjevo patentirano sredstvo za pospešitev rasti las

„Gamma“
je edino najboljšo sredstvo proti izpadanju las, perhijanju in krhkosti las. Daje življenjsko sposobnost shranjenim lasnim koreninam in odpravlja lasne pube za močne lase. — Uporaba je enostavna ter se že po prvem poskusu pokaže kot zelo potrebno. Zdravniško preizkušena in priporočena. 1/4 l. „Gamma“ stane 65 Din; 1/2 l. stane 85 Din. Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji. Ako tam ne dobite, obrnite se na edino Generalno zastopstvo za SHS: Drogerija

„Nada“ Hotel! **Gabrič. Subotica, tel. 637.** ali na

Drogerija Gregorič. Ljubljana.

Maribor

PROSLAVA 25 LETNICE ZGODOVINSKEGA DRUŠTVA

se vrši v Mariboru dne 2. in 3. sept. na slovesen način. Dne 2. septembra ob 10. uri v veliki dvorani poleg študijske knjižnice slavnostno zborovanje s pozdravnim govorom gospoda mestnega župana in častnega predsednika dr. Juvana, poročilom o 25 letnem delovanju Zgodovinskega in Muzejskega društva v Mariboru ter poljubnimi govori došlih gostov in zastopnikov korporacij. Popoldne ob 4 pa je strokovno zborovanje v Čitalnici študijske knjižnice. Predavalji bodo: g. ravnatelj dr. Mal o ureditvi arhivov, konservator dr. Stele o varstvu spomenikov, dr. Travner o pomenu in delokrugu pokrajinskih muzejev. V popoldne ob 3. septembra pa se odpeljejo gostje ob 9. v Ptuj, kjer se vrši ogled odnottih znamenitosti in novih muzejskih prostorov.

PROSLAVA 25 LETNICE KAT. SLOV. IZOBRAZNEVALNEGA DRUŠTVA V STUDENCIH.

Proslava bo v nedeljo dne 2. septembra in se bo izvršila ob sodelovanju bratskih društev ter skupno s proslavo 700 letnice lavantinske škofije. Je to slavnost jubilej društva, ki je tukaj ob meji reševalo slovenske delavske družine katolištva in slovenstvu kljubujoč vsem navalom protivnikov z vztrajnostjo ter neuklonljivostjo. Jubilejna proslava je zamišljena v večjem obsegu. Na predvečer bo razsvetljava zvonika; drugega dne pa se ob pol 10 uri zbere društva pred cerkvijo, nakar se vrši slovesna služba božja s pridigo. Nato bo slavnostno zborovanje, na katerem nastopita kot govornika dr. Jeraj in prof. Prijatelj. Popoldne in zvečer se vršita gledališki predstavi ob sodelovanju godbe Krekove mladine in orkestra mariborskega ljudskega odra. Pridite in praznujte jubilejni praznik z našimi delavci v Studenci!

□ **Pojasnilo.** K notici, ki smo jo priobčili danes teden pod naslovom »K redukciji štirih praznikov«, pojasnjujemo sledeče, ker ne maramo nikomur delati krivice: izvedeli smo, da je omenjeni tretji praznik invalid, ki je ostal v službi, boloval 10 mesecev in ne leto dni, da ima že 14 službenih let in da ima odlično službeno kvalifikacijo. Toliko v pojasnilo, da ne bo nobenega nesporazuma.

□ **Kolesarska tekma Waffenberg—Steyer** bo danes popoldne. Cilj pri mestnem vodovodu ob pol 10 uri. Tekme se udeležijo seniorji in juniorji. Za zmagovalce sta po dve lepi nagradi za seniorje in juniorje.

□ **Veliki šahovski kongres v Mariboru.** Dne 8. in 9. septembra se vrši v Mariboru velika internacionalna in medpokrajinska tekma Slovenije proti Avstriji. Stajarski Slovenci in Avstrijci postavijo po 10 svojih najmočnejših igralcev. Na čelo našega moštva bo stal šahovski vele mojster dr. Milan Vidmar, ki je že objubil udeležbo in bo tudi igral na prvi deski, če mu Avstrijci postavijo nasproti internacionalnega mojstra. Avstrijci nameravajo namreč postaviti na čelo moštva avstrijskega amaterskega šampiona prof. Beckerja z Dunaja. Slovenci smo mobilizirali vse svoje najmočnejše igralce, ne samo iz Slovenije, ampak tudi g. Kleinmayerja, rodno ljubljánčana, ki živi sedaj v Bosni. Tekma vzbuja veliko zanimanje,

Telefunken radio je najboljši

zlasti ker je to prva mednarodna šahovska prireditel v Jugoslaviji sploh. Omeniti je še, da je naš konzulat v Grazu pokazal veliko razumevanje za prireditel, ki je še prav posebne važnosti za zblizanje med sosednjima deželama, ter sam posredoval prvi stik med avstrijskimi in našimi šahisti.

□ **Strelec!** 2. do 9. septembra se vrši v Belgradu veliko nagradno streljanje. Vsi, ki želijo sodelovati, naj se takoj prijavijo g. podpolkovniku Krpanu v vojašnici vojvode Mišića.

□ **Proslava 10 letnice preboja aofunske fronte** bo 15. septembra. Popoldne bo služba božja na Trgu svobode, zvečer pa svečana prireditev v večjem obsegu. Tudi se mariborska društva naprošajo, da ne prirejajo omenjenega dne eventualnih drugih prireditev.

□ **Postavljanje jezov ob Dravi.** Objavili smo že dvakrat sklep storjen na predzadnji seji Mestnega sveta, da je postavljanje jezov ob Dravi zabranjeno in to radi tega, ker predstavljajo za naše splave nekako oviro. Vendar se nekateri mariborčani na omenjeni sklep ne ozirajo in prihajajo radi tega čisto po nepotrebnem v konflikt z organi javnega reda. Tozadevne prijave se dnevno ponavljajo. Obveščamo svoje čitatelje ponovno o omenjenem sklepu, da ne bodo imeli nobenih nepotrebnih opravil na policiji.

□ **Razpis službe.** Oblastni odbor mariborske oblasti razpisuje službo pomožnega gradbenega tehnika pri gradbenem oddelku osrednjega urada oblastnega odbora v Mariboru. Prosilci morajo dokazati, da so izpolnili splošne in posebne predpogoje, ki jih predpisujeta §§ 4. in 7. uredbe glede službene pragmatike za nameščenice mariborskega oblastnega odbora. Pravilno kolkovano prošnjo s predpisanimi prilagami je predložiti tekom 4 tednov oblastnemu odboru mariborske oblasti.

□ **Nov notar v Mariboru.** V Sodni ulici št. 2 (dr. Pipuševa hiša) je pred nedavnim otvoril notarsko pisarno notar dr. Anton Bartol Toplo priporočamo!

□ **Uvedba avtobusnih mesečnih in smernih izkaznic.** Mestno avtobusno podjetje pričenja izdajati v ponedeljek dne 27. t. m. mesečne izkaznice z veljavnostjo za območje celega mestnega okrožja. Cena teh izkaznic za neomejeno število voženj po vseh mestnih progah znaša mesečno Din 200. Izkaznica je veljavna le za osebo, na katere ime je bila izdana in mora biti vsled tega opremljena z imetnikovo fotografijo. Tako zvane smerne izkaznice (brez fotografij) se izdajajo za večkratne vožnje na posameznih progah, vendar pa ne za manj kot 26 voženj v mesecu. Popust pri takih vožnjah se stopnjuje od 17 do 53 odstot.

□ **Dame in gospode,** ki imajo veselje do petja, se vabijo, da se oglašate jutri ob pol 19. Slomškov trg 20.

□ **Plavalna tekma** bi se imela vršiti danes na Dravi, pa se je radi nenadne vremenske izpremembe odpovedala.

□ **Na drugi drž. dekl. mesč. šoli** Cankarjeva ulica se vrše ponavljajni, zasebni in sprejemni izpiti dne 30. in 31. t. m. od 8—12. Prav tako je ista dva dneva vpisovanje učenk od 8—12. Po ministrskemu odloku znaša vpisnina 20 Din. v prid ustanovitve fonda za zaščito zdravja otrok. To vpisnino morajo plačati vse učenke, ne le tiste, ki se vpisujejo v prvi razred. Za izvenmariborske znaša učni prispevek 200 Din. Oprostitev dovoli krajevni šolski odbor.

Med. univ. Dr. Logar France

Specijalist za zobozdravstvo in ustne bolezni
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 (I. nadst.)
zopet ordinira

Celje

□ **Vpisovanje v šolo Glasbene Matice v Celju** se vrši v soboto dne 1. septembra t. l. od 8. do 12. ure popoldne v ravnateljski pisarni, Slomškov trg 10-I. Vpis je potreben tudi za prejšnje gojence, ki nameravajo v letošnjem letu nadaljevati šolanje na tem zavodu. Stari gojenci prinesejo s seboj zadnji šolski izkaz, novinci pa rojstni list.

□ **Nova učna moč na šoli Glasbene Matice v Celju** bo letos nastavljen z osebjo g. Dušana Saneina, brata ravnatelja šole. G. Dušan Sanein je bil doslej nameščen na državnem konservatoriju v Trstu kot violinski učitelj.

□ **Košara so ji ukradli.** V Narodnem domu je uslužbena kot služkinja neka Alojzija Vipotnik. S še dvema tovariščicama stanuje v podstrešju Narodnega doma. Dne 24. t. m. zjutraj so služkinje v redu zaklenile svojo sobo in se preko dneva niso več povrnila vanjo. Ko so pa zvečer hotele iti počivati so našle sobo odprto, iz sobe pa je izginila pretena košara Alojzije Vipotnik, v kateri se je nahajala na ime Vipotnik izstavljena hranilna knjižica Celjske posojilnice z vlogo Din 2100 ter razne oblike v vrednosti Din 690. Neznani tat je z vetrnikom odprl sobo in Vipotnikovo okradel. Čudno pa je, da je pustil v mizri stvari v omari, ki ni bila zaklenjena.

□ **Za III. porotno zasedanje** pri celjskem okrožnem sodišču, ki se vrši od dne 10. septembra dalje, so izrečani sledeči porotniki: A. Glavni porotniki: Plavc Josip, trgovec, Celje; Jeriček Blaž, trgovec, Rajhenburg; Grad Bogomir, ključavničar, Celje; Lupšina Franc, posestnik, Mihalovec; Meško Franc, krolj. mojster, Celje; Vrtovec Filip, drogerist, Celje; Kumar Martin, zid. mojster, Šoštanj; Rogina Franc, pos. gostin., Bukovska vas; Pungartnik Jožef, posest., Pristava; Freisteiner Franc, posest., Pletovarje; Skaza Franc, lesni trgovec in gostin., Paka; Rak Edvard, lesni trg. in gostin., Velenje; Rogina Ivan, posest., Stari trg; Vičar Ivan, posestnik, Šmarje trg; Steblovnik Martin, posest., Rečica ob Paki; Vodenik Anton, trgovec, Petrovce; Čuček Josip, učitelj v pok., Vel. Lipovec; Derša Avgust, posest., Grajska vas; Gabrček Ivan, posest., Globoko; Kovarčič Franc, posestnik, Sv. Katarina; Krčun Davorin, trg. in posestnik, G. Zreče; Piki Franc, pos. in gost., Gotovlje; Sava Anton, pos. in gost., Pameče; Zalar Matko, pos. in trg., Šoštanj; Zupanc Karol, hotelir, Sevnica; Krajnc Franc, posestnik, Lofč; Kunst Martin, pos., Polzela; Cizej Ivan, pos. in krojač, Grajska vas; Levcar Franc, pos. in trg., Šmartno; Drakler Anton, trg. in gost., Dol pri Hrastniku; Verdnik Oskar, velepos., Smilavč; Adrinek Jožef, pos. in mesar, Kresnice; Dimc Martin, pos., Šmartno v R. d.; Skoberne Ivan, pos. in gost., Ličarje; Ostir Ivan, pos., St. Brle; — B. Dopolnitni porotniki: Bevc Viktor, slikar, Celje; Zuza Franc, pos. in davčni uradnik v p., Zavodna; Josi Anton, krolj. mojster, Celje; Božič Radolf, pos. in mug.

uradnik, Poluje; Kregar Avgust, trgovec, Celje; Zabukovek Maks, krolj. mojster, Celje; Jeschounig Ivan, velepos., Arjavas; Gomilšek Matija, pos., Ostrožno; Stropnik Jakob, pos., Cret.

□ **Treznostno predavanje.** Dne 28. avg. se bo vršilo v celjskem Narodnem domu ob 20 brez vstopnine šaljivo in zanimivo skoptično predavanje. Namen sestanka je ustanovitev društva treznosti za celjski okraj. Vsi stanovi se naj predavanja v častnem številu udeležo.

Posezona v Šmarjeških toplicah

pri Novem mestu traja od 1. do 30. septembra.

10 dnevna oskrba s poljubno kopeljo in vožnjo od NOVEGA MESTA tja in nazaj stane 450 Din.

Dopisi

Novo mesto

Za tretje porotno zasedanje, ki se prične dne 10. septembra, so pri okrožnem sodišču v Novem mestu izrečani sledeči porotniki: Josip Zuzek, posestnik, Marolče 5; Jožef Struc, posestnik, Rudečkal 5; Martin Gosenca, posestnik in trgovec, Radovica 69; Janez Vrabec, posestnik, Martinavas 5; Jakob Vrščaj, gostilničar in posestnik, Otovce 18; Alojzij Tekavec, gostilničar, posestnik in župan, Gradisce 8; Janez Bregar, posestnik, Stehanja vas 13; Anton Brodarič, mlinar in posestnik, Rosalnica 58; Franc Morscher, posestnik in gostilničar, Smuka 15; Ivan Simonič, posestnik, Podreber 4; Ivan Stalzer, posestnik, Mašelj 5; Zan Haller, gostilničar, Radeče 60; Janez Marentič, posestnik, Gradac 60; Fran Vinkšelj, trgovec, Gradac 10; Ignacij Retar, posestnik, Trnovca 2; Peter Završek, župan in posestnik, Zavrtče 5; Jože Vizler, posestnik, Gmajna 1; Karl Müller, posestnik in trgovec, Črnomelj 4; Ivan Lipar, posestnik, Boštanj 13; Anton Lovrenčič, posestnik in gostilničar, Sodražica 55; Mihael Lah, posestnik, Mala vas 15; Alojzij Bukovec, posestnik in gostilničar, Velika Loka 34; Josip Veber, trgovec in posestnik, Predgrad 24; Ivan Lakner, posestnik, Zagorac 3; Franc Adamič, posestnik, Kompolje 65; Rudolf Pirker, posestnik, Ribnica 31; Josip Mihelič, posestnik, Dol. Radence 15; Jožef Čudovan, posestnik in žagar, Čadrec 15; Anton Jakljevič, posestnik, Gabrovce 31; Janez Strnad, Cesta 29; Martin Rovar, posestnik in gostilničar, Borovak 32; Javornik Josip, posestnik in mlinar, Gmajna 2; Anton Perko, posestnik, lesni trgovec in gostilničar, Zdenska vas 15; Alojzij Omanen, posestnik, Stranje 3; Franc Hočevar, posestnik, Kolenča vas 1; Ivan Saje, posestnik, Kot 10. — Kot namestniki pa: Franc Travižan, kramar, Novo mesto 234; Janez Zafran, posestnik, Gotna vas 18; Janez Burger, posestnik, Smihel 5; Jožef Zure ml., posestnik, Kandija 6; Feri Mikolič, trgovec, Novo mesto 120; Ivan Medić, trgovec, Novo mesto 73; Mihael Brule, posestnik, Smolenja vas 28; Franc Penca, posestnik, Gotna vas 48; Jožef Udovič, ključavničar, Novo mesto 1.

Znano nekdanjo Jakčovo, sedanjo Kondričovo gostilno je vzel v najem Ivan Zic.

Za popravilo občinske poti iz Brusnice do Gaberje je oblastni odbor dal 10.900 Din podpore. Ta pot se bo sedaj spravila lahko v dobro stanje, tako da bo služila precejšnjemu prometu iz Gorjancev na državno cesto.

V Trebnjem je prevzela zidavo sodnega splotja trdnja Tönnies iz Ljubljane. Te dni se je pričelo s polaganjem temeljev. Kolikor nam je znano, bodo v tem novem poslopu nasproti lekarni blizu kolodvora tudi nastanjeni drugi državni uradi, kakor pošta, žandarmerijska postaja in finančna kontrola. Stroški te zidave so preračunjeni na podlgi milijon dinarjev.

Za pešpotni most čez Krko med Stavto vasjo in Mačkovec blizu Dvora, ki se je letos spomladi vsled hudih nalivov podrl, je oblastni odbor občini Dvor dovolil 2000 Din podpore.

Škofja Loka

Škofjeloski orlovski odsek je 19. avgusta praznoval razvite svojega novega prapora. Prapor, umetniško dovršeno delo našega bogonarjenega arh. Plečnika, je prvi te vrste in bo obvezen za vse odseke, ki si bodo v bodoče nabavljali nove prapore. Slavje se je pričelo že v soboto, dne 18. avgusta s podoknicno g. kumici. M. Hafnerjevi, nakar se je vršila ob 9 zvečer slavnostna odsekovna akademija v društveni dvorani s pestrnim sporedom. Po pozdravnem govoru br. predsednika Luka Kreka so neverjetno dobro nastopili Mladci kakor tudi Mladence. Po slavnostnem govoru br. Hafnerja so želi člani s svojimi krasnimi vajami na bradlji salve aplavza. Vrhunec akademije pa sta pomenili simbolični vaji »Aidas, ki so jo izvajale članice in »Doberdobi, ki so jo podali člani. Ti dve vaji bosta ostali vsakomur v spominu. V nedeljo je budnica ob 3 naznanila Ločanom slovesni dogodek in po maši ob 9 je blagoslovil g. župnik Amerikanece Azbe novi prapor ob navzočnosti g. kumice, ki je dala na prapor krasen trak. Nato se je vršil pred cerkvijo tabor, na katerem je nastopil po pozdravnih govorih br. predsednika, g. kumice, g. župana, g. obl. poslanec Planina, govornik O. Z. dr. Čampa in v krasnem govoru podal glavne smernice orlovskega dela s posebno željo, da naj postane Orel korenina novemu, realnejšemu in treznostnemu rodu v državi. Pri popoldanskem nastopu so ugajale zlasti vrhunske vaje na bradlji, drugo in krogih. Nastop si je ogledal takrat slučajno v Loku bivajoči divizijski general s svojim adjutantom, ki je navdušen sledil vajam in v čast in in zahvalo našim Orlom dejal: »Ovi su sigurni kao zemljak! Ta pohvala in zadovoljstvo občinstva sta dokaz, da je nastop krasno uspel in škofjeloskemu Orlu želimo, naj ga vodi novi prapor po sedanjih poti kvišku!

Ptuj

Seja mestnega sveta se je vršila dne 18. t. m. — Glede združitve obeh mesečnih šol poročila, da je ministrstvo tozadevne predlog odklonilo ter se je v zadevi predložil ponoven stvarno utemeljen predlog, tako da je pričakovati, da bo ministrstvo predlog akceptiralo. — Adaptacijska dela za preureditev bivših muzejskih prostorov v šolske razrede je v polnem teku, tako da je pričakovati dovršitev teh del pred začetkom novega šolskega leta. — Soglasno se odobri premostitev muzejskega lapidarija v srednji del cerkvenega traktu v Dominikanski kasarni ter v to svrhu potrebnih adaptacij. — Soglasno se sklene izvršiti popravilo spomenika na Florijanskem in Minoritskem trgu. — Soglasno se odobri izplačilo 100% povzika dejavstva za pretekli Vidov dan ter sklep, da ima de-

javstvo v bodoče pravico do plače tudi, če ne dela naslednje praznike: Zedinjenje (1. dec.), Kraljev rojstni dan (17. dec.) Vidov (28. junija), 1. maj, Božič, Novo leto, Velika noč, Binkošti. — Delavstvu, ki bi te dneve vsled izredne nujsnosti delalo, se izplača 50% povisek. — Kapucinskega samostanu v Ptuj se odobri izplačilo v proračunu predvidene podpore v znesku Din 3000. — Napeljava cestne razsvetljave pri novi koloniji Na tratah se soglasno odobri. — Prodajalnica življenjskih potrebščin naj se občasno nenapovedano glede cen in snage komisijonelno revidira. Pregledov se ima udeležiti po en član občinskega sveta, mestni fizik in še en mestni uradnik. — Nabaviti se ima mala priročna tehnična, ki naj bodo v prostorih varnostne straže na razpolago radi kontrole prodajalcev.

Novi trgovina. G. Fran Vrabl, nečak našega uglednega trgovca g. Martina Vrabla, je otvoril na Hrvaškem trgu v lastni hiši trgovino z železarno.

Kranj

Na naši železniški postaji. Pišejo nam: Preteklo nedeljo zjutraj je bilo na postaji zaradi odhoda vlakov na vse tri strani tak naval potnikov, da je vlak proti Ljubljani odšel, predno so vsi dobili karte. Ali ne bi mogli za take prilike dobiti še enega uslužbenca na pomoč, ko sta vendar dva prostora določena za izdajanje vozniških listkov? — Pred nekaj dnevi je imel vlak proti Ljubljani skoraj žurno zamudo. Dvema potnikoma je bila s tem onemogočena zveza z nadaljnjim progo in sta morala zato potovanje opustiti. Postajna uprava pa listkov na noben način ni hotela nazaj, češ, da jih je vratar preluknjaj. »Sporočajne uredbe sicer pravijo, da »sme potnik zamenjati svojo vozno karto, ako še ni preluknjana«, toda pri tem je nedvomno mišljeno ono preluknjanje, ki ga izvrši sprevodnik, ne pa peronski vratar, kajti »Uredba« pravi dalje, da se sme zamenjati, ako je dokazano, da je bila uporabljena samo za vstop na peron. Pri uporabi za peron se pa seveda enkrat preluknja, pri čemer se ne postane neveljavna za vožnjo. Prosimo več obzirnosti!

Jesenice

Zadeva Javh-Slivnik, o kateri smo 7. t. m. našem listu poročali, se nam od prizadete strani slika drugače. Dinar Matevž Slivnik, ki ga je železniški tesar Javh do smrti zabodel, da ni imel z Javhovo ženo nobenega nedovoljenega razmerja, narveč da je pri tej družini skozi 15 let s prvoljenjem moža stanoval in se hranil, prepri med njim in pa možem pa da je povzročil samo znani demon alkohol. — Prinašamo iz lojalnosti, kako pa je stvar dejansko, bo itak pokazala porotna obravnava.

Ježica pri Ljubljani

Razširitev vodovodnega omrežja. V letu 1910. je bil po naši občini razen vasi Jarš in Tomčevega raztegnjen mestni vodovod ljubljanski. Odtlej pa se je Ježica že zelo razširila, nastali so celi novi deli, ki so si deloma sami na svoje stroške napeljali vodovod, deloma so pa radi pomanjkanja sredstev morali ostati brez njega. Da se tudi tem omogoči, da pridejo do vode iz mestnega vodovoda, je sklenil občinski odbor v svoji seji dne 19. avgusta t. l., da je pripravljen prispevati k stroškom za glavno napeljavo 25%. Naprosil pa se bo tudi oblastni odbor, da tudi on podpre, podobno kakor je svojočasno deželni odbor to stvar s svoje strani. S skupno silo se bo dalo marsikaj storiti.

Rezervar v Savljah. Na intervencijo Gasilnega društva z Ježice in v smislu sklepa zadnje občinske seje se bo vršil danes popoldne ob pol 11 v Savljah ob odcepu občinske poti proti Dravljani poleg hiše g. Kunovarja, Savlje štev. 29, ogled za zgradbo požarnega rezervarja za vasi Savlje, katerega se udeležijo zastopniki odbora Gasilnega društva na Ježici in občinski odborniki vasi Savelj skupno z županom. Zadnji čas je že bil, da se to važno vprašanje reši. Dolžnost Savljcev je, da tudi oni svoje store in, ker je zlasti v njihovem interesu, sodelujejo, da bo tudi v vasi Savlj imela za slučaj požara rezervar v redu, kakor ga imajo vse ostale vasi v občini.

Trbovlje

Nesreča. S kolesom je povozil neki Umek triletnega sinčka poduradnika g. Sredenskega. Fantek je dobil precej hudo poškodbo na levem spodnjem stegnu, ki je zlomljena.

Letno kopalisto. Danes v nedeljo se bo ob 3 popoldne otvorilo letno kopalisto, katerega je občina zgradila, popoldne pa je v Hrastniku otvoritev na novo zgrajene hiše, ki je namenjena upokojencem. V nekaj dneh se isti že tudi vanjo vselijo.

Popravljanje okrajne ceste, ki vodi iz Trbovelj k Sv. Marku, lepo napreduje. Kmalu bodo vozniki in kmeti imeli po zaslugi okrajnega zastopa zopet lepo urejeno cesto.

Predavanje. V nedeljo, dne 26. t. m. ob 3 popoldne bo imelo žensko društvo predavanje v Društvenem domu o ženski organizaciji v Nemčiji, na katerega se vabijo vse ženske našega trga.

Zagorje ob Savi

Zagorski »Jutrov« poročevalec, ki je opisal zadnjo občinsko sejo, je namenoma izpustil zgodbu o naših mesarjih. To je storil radi bojazni, da bi g. mesarjev drugič več ne dobil na kandidatno listo demokratske stranke. Pričakujemo tozadevnega dopolnila k »Jutrovem« članku.

Izprti steklarski delavci v Zagorju se zahvaljujejo za nabrani znesek 1041 Din v Litiji in v Izlakah. Se posebej so hvaležni g. obl. poslancu Lebingerju in ljudski gosp. zadrugi v Zagorju ob Savi.

Zborovanje Kalotiskega dijaštva. Danes se vrši celodnevno zborovanje Kat. dijaštva iz Zagorja in okolice na Sv. Planini. Prijatelji Kat. mladine vabljene.

Delitev podpore stavkujočim steklarjem. V petek popoldne in popoldne se je v rudniški restavraciji delila podpora, katero je vtilarila zagorska občina v znesku 10.000 Din stavkujočim steklarjem. Na delavca samca je prišlo 50, na družinskega poglavarja 72, na družinske člane pa po 22 Din.

Kostanjevica na Krki

Iz šolske službe. Na službovanje v Kostanjevici so z začetkom sedanjega šolskega leta stalno nameščeni: G. Ljudevit Burja in njegova soproga, ter gospodična Dular.

Otvorjen promet. Včeraj se je otvoril redni avtopromet na progi Novo mesto—Kostanjevica—Zagreb.

Občinska hranilnica je pred kratkim izdala svoj računski zaključek za leto 1927, ki je tudi že odobren od velikega župana. Iz njega je razvidno, da je v preteklem letu denarni promet dosegel že vsoto nad 10 milijonov dinarjev. Stanje hranilnih vlog znaša že 2.989.399.32 Din. Čisti dobiček za leto 1927 je 60.245.93 Din. Stanje splošnega rezervnega sklada znaša 128.413.43 Din. Že iz samih teh podatkov je razvidno, da je hranilnica v preteklem letu znatno v vseh poslih napredovala in dosegla prav lep uspeh.

Prememba posesti. Enonadstropno stanovanjsko hišo last g. Gašpara v Kostanjevici, kjer je nastanjena tudi orožniška postaja, je kupila občinska hranilnica iz splošnega rezervnega sklada.

Slovenska Krajina

Škratinka se v okolici Murske Sobotne in v Soboti sami še vedno širi. Na več poslopih je nabito: Vstop prepovedan! Nalezljiva bolezen.

Zivinski in kranjski sejmi v Murski Soboti v petek 24. avgusta je bil precej živahen. Živine je bilo precej. Prodalo se je razmeroma malo. Cena debelih bikov je bila od 7.50 do 8.75 Din. Ljudje so naravnost prisljeni prodajati živino, kajti krme je letos radi poletne suše prav malo.

Mežiška dolina

Okrožna prireditelja koroškega orlovskega okrožja, ki se je vršila 19. t. m. v Mežici, je krasno uspela. V Prevaljah smo se posedli na lepo ozaljšane vozove rudniške železnice, katera nas je potegnila po ozki mežiški dolini v Mežico. Na postajališču v Mežici je bil slovesen sprejem. Pri svetli maši je imel lep cerkven govor univerzitetni prof. g. dr. Gregor Rožman, ki je služil tudi sveto mašo. Po maši se je razvil obhod. Popoldne ob dveh so bile slovesne večernice. Takoj po večernicah so se začele zbirati množice ljudi, da prisostvujejo popoldanskemu telovadnemu nastopu. Med telovadbo je imel na članstvo in udeležence res slajen govor prof. g. dr. Sušnik iz Maribora. Tem potom se prav iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli, da je prireditev tako uspela.

Brezica. Kipar g. Ivan Pengov iz Ljubljane je te dni naredil za župno cerkev dva lepa kipa, sv. Terezijo Deteta Jezusa in sv. Antona Padovanskega, ki sta gotovo eno najboljših njegovih del. Cerkvenim predstojnikom in zasebnikom, ki bi radi imeli res kaj lepega, priporočamo.

Ruška nedelja ali proščenje v Rušah se bo letos obhajala v nedeljo po Mali gospojnici, to je 9. septembra. Ta dan namreč se obhaja zunanja slovesnost Marijinega imena v lavantinski škofiji. Cerkev in vsa cerkvena poslopja se bodo deloma že letos, deloma pa prihodnje leto temeljito popravila. Stola dobi novo bakreno streho, edino taka se v njem z zgodovino in zunanostjo starošastega Marijinega svetišča. Popravila se vršijo z mrzlično naglico in pridnostjo; vendar ne bo mogoče do ruškega shoda končati vsaj zunanje delo. Konkurenčni odbor se je s hvalevredno velikodušnostjo zavzel za dostojno restavracijo Marijine cerkve, ki je že nad 920 let ponos in veselje vsakega Rušana. Vse delo je v rokah priznanega mojstrskega stavbenika g. Ivana Živica iz Maribora.

Zgoranja šaleška dolina. Na praznik Vnebovzeta je obhajala šmarinska župnija prisrčno slovesnost 30 letnice mašništva svojega g. župnika Potokarja, ki mu želim slaviti še zlato in biserno sveto mašo. — Tridesetletnico je slavila danes teden tudi velenjska požarna bramba. Obenem je bila blagoslovljena nova motorna brzgalna. Popoldanska veselica je dala rekordni izkupiček 27.000 Din. Tako je zdaj društvo preskrbljeno z zadostnim gasilnim orodjem in bo začelo misliti na lasten dom. Veliko zaslug za društvo ima občinski odbor, ki je prispeval za nakup motorne brzgalne 10.000 Din in bo dal prostor za novi dom. — Ker ima mnogo otrok iz Paške doline v velenjsko šolo 7-9 km daleč, so začeli Pačani misliti na lastno šolo enorazrednico. Stavbni prostor je daroval g. Lahovnik p. d. Bošnjak v Paki pri postaji. G. Končnik pa zbira denar, les, apno, kamenje. Tudi zvozili bodo gospodari vse zastojne. Prihodnje leto bo že reden pouk. — Hmelj je prav pridno obiramo. Vsi, ki poznajo hmeljske razmere, pravijo, da je v Šaleški dolini, v Štilju in na Zgornji Ponikvi letos lepši kakor svinjski, ker mu suša ni mogla tako do živega. Manj ga bo, pa je težji. Da bi ga le lepše sušili in bolje prodali nego lani. — Popravila v velenjski cerkvi bodo kmalu končana. Tudi dva zvonca sta že v Mariboru. Pa tudi stroški niso majhni — do 250.000 Din. — Hiše v trgu dobivajo novo zunanost. Baje bodo do blagoslovitve cerkve vse brez izjeme prenovljene. Tudi

Izpred sodišča

Trije peteršiljčki...

V sobo 28 se je oni dan nateplo nekaj ženic, vdov, deklet, pa še otrok zraven, da so vsi skupaj komaj mogli dobiti prostora. So to ljudje iz predmestja. Nekaj je bilo tožencev, nekaj tožiteljev, večina pa priči. Ko je sodnik prebral spis, je ugotovil, da se gre za to, ker da je Mica na Metini gredi utrgala spomladni enkrat tri lističe nedolžne peteršiljčka za juho... Zdaj je pa Meta Mico ozmerjala s tatovo, za namerčak pa še z drugimi čednimi izrazi, kar vse je povzročilo, da so se oglasile še sosedne mamice in njih hčerke in babice in prababice, — pa je bil tak splošen cirkus gotov. Padali so izrazi vsevprek, sodnik naj pa zdaj razsodja! No, razsodil je tako, da bo vsaka ženska po par ur zaprta, ali pa bo nekaj kovačev plačala. Tisti hip pa se je pričel v zadnji klopi globoko zehnilo in je glasno zajal, vmes pa mu je ušlo: Ubogi peteršiljček... Res je to!

Čuden pozdrav.

Oni dan sta se srečala na Zmajskem mostu Pepe in Sime. Se ni dolgo, kar sta bila moza zelo prijatelja, toda zdaj nista več. Ko sta se tedaj oni dan srečala na tistem mostu, je Pepe pogledal kar vstran in je od same jeze debelo pljunil v Ljubljano. Sime je Pepeta postrani oškiliš z onstran mosta, pa je ravno videl, kako si je Pepe obrisal usta, in pogledil brke, ki je bil prej pljunil v Ljubljano. Znalas se mu je zdelo, pa je se široko razkoračil in zavpil za jutranji pozdrav proti onemu preko: Oseli! Zdaj se je na onemu zdelo za malo, toda nič ni odgovoril, le pogledal je grdo in še enkrat je izizvalno pljunil, zdaj pa kar na cesto. To je pa Sime pogrelo na vso moč. Pohitel je preko ceste, skoro da ni Pepeta usekal okoli ušes, pa se je še zadnji hip spomnil, da bi bili stroški preveliki. Da pa kljub temu dokaže svoj srd in svoje zaničevanje, je Pepetu v brk in vprico branjev očital, da je najbrž on tisti, ki ima v Ljubljani specialno »šolo za prešiče pasti« in da naj le brž razpiše konkurz za njo. Pepe je Sime zato tiral pred sodnika, ki je dejal, da mora Sime plačati 50 Din globe. Pika.

Bonboni in torte.

Kaj čedna dekle je Lili, saj veste, tista s trnovskega predmestja. Kajti se tudi sama rada tako pohvali, ako ne gre drugače in jo nobeden drugi neče. Se pred sodniki se je s tem postavljala in bahala in je rekla, da je samo zato tako rada bonbone in torte jedla, da bi dlje lepa in čedna ostala... In tako je Lili radi svoje lepote in vitkega stasa pokradla svojemu gospodarju za več kot 2000 Din različnega sladkorja, tort, ter raznih čokolad in slaščic. Kar na debelo se je časih gostila s temi sladkarijami. Tako zalogo je že imela tega blaga, da ga je kar prodajala in si z izkupičkom potem nakupovala obleko. Toda prišel je dan, ko je bila vreča polna in se je odvezala. Lili so pri gostiji zasacili in potem ugotovili tatvino. Gospodar je poklical polica-

jarke trebijo, plotove, ograje in meje popravljajo in obnavljajo.

Ig. (Na uho staršem in oblastem.) Na Igu smo zelo obdarovani z gostilnami. V vasi jih je celih deset. Nekega dne, ni dolgo tega, sta šla pozno v noč okrog pol 10 zvečer dva tujca, turista skozi Ig v Ljubljano. Zgrešila sta pot in se tako zakasnila. Ko prideta na Ig in gresta skozi vas, se ustavita na cesti pred gostilno. Kakšen promet v gostilni! Harmonika, vpitje, preklinjanje, madonnanje, pretepanje! Tujca sta se zgrazala nad vsem, kar sta slišala in videla. In vse to je uganjala izključno mladina: mladi fantje in tudi deklet ni manjkalo. In pri oknih in okrog plesišča pa je vse to opazovala nedorasta mladina! To pretepanje in preklinjanje ter divjaški rjovenje je trajalo pozno v noč. Okrog 10 zvečer se je pred gostilno slišal tudi revolverjski strel. In koliko nedelj in praznikov morajo ljudje na Igu poslušati take stvari! Zato v imenu vseh poštenih in nočnega miru potrebnih ljudi najostreje protestiramo zoper to škandalozno nočno razgrajanje! Prosimo naše občinske odbornike, da pri občinski seji z vso odločnostjo nastopijo zoper to. Pozivamo županstvo kot prvo naravnostno policijsko oblast, da poskrbi za potreben mir! Pozivamo orožništvo, da nastopi zoper tako pretepaško nočno rjovenje in zoper streljanje ponoči, prosimo okrajno glavarstvo, da nemudoma pošlje vse izsne gostilne tablice z napisom: »Ne preklinjaj! Govori in vedi se spodobno!« in da poskrbi, da se bodo ti predpisi tudi izpolnjevali. Pozivamo pa in prosimo v prvi vrsti starše, da ne puste svojih sinov in ne svojih deklet v take gostilne, kjer skoro vsako nedeljo in praznik ni drugega kot pretepanje, preklinjanje, harmonika in madonnanje. Grozna je namreč odgovornost vseh tistih, ki bi to lahko preprečili, pa ne preprečijo. Zahtevamo še enkrat nočni mir in da se drži policijska ura! Če ta poziv ne bi pomagal, bomo poskrbeli še na drug način, da bo gotovo pomagalo.

ja, Lili se je lepo podala ž njim, pred sodniki pa je vse priznala. Sedela bo 2 dolga mesca. Vmes se bo za spremembo dvakrat postila in prav tolikokrat na golem spala. Da se ji bo namreč lahko kaj lepega sanjalo od tort in bonbonov...

»Ofreht«.

Po naše bi se nemara lepše reklo podoknica, toda tako je zapisano v spisih. In je še zapisano da so tam okoli Planine 26. junija letos napravili fantje gostilničarki Ivanki tak »ofreht«. Potlej pa pravijo spisi da gostilničarka Ivanka ni umazana ženska, pa je fantom dala za dva šefana vina. Kjer pa je vino, saj veste, da fantje niso dolgo sami! Prisedel je tedaj k mizi tudi kmet Jože. Ko se je po preteku gotovega časa vsa družba razšla, se je za slovo nekoliko skregala. Tudi Jože se časih prav rad krega in zato topot ni hotel zamuditi prilike. Posegel je tedaj v prepir, potlej je pa segel še po nož, s katerim je prav nemilostno osuval sosedovega Ivana. Prezrel mu je muskulaturo leve nadlehtnice v dolžini 15 cm in širini 7 cm. Jože pred sodniki seveda trdi, da je ravnal v silobranu. Pravi, da ga je Ivan vrgele po tleh, potlej ga je pa zgrabil z levico za telovnik, z desnico pa je segal njemu za vrat. Ivan pa spet pove, da ga je pač udaril Komovec Janez s kamnom po uših, naker je prikočil še Jože, katerega pa je skušal on pahniti od sebe. Tedaj pa je začel Jože svojo operacijo z nožem. Sunil ga je nenadoma, da tega Ivan niti takoj opazil ni. — Sodniki so si tako po teh izpovedbah ustvarili sodbno, da nikakor ne gre za silobran, pa so Jožetu povedali, da bo 2 meseca zaprt. Ivanu bo plačal za zdravnika 540 Din, za prestane bolečine pa 1000 Din. Jožetu se je kar mlo storilo, ko je poslušal to sodbno, kajti nikdar v življenju se mu še ni zgodilo, da bi bil radi »ofrehta« zaprt. In da bodo tako njemu lahko delali »ofreht« kar pod okni jetnišnice drugi mesec, ko bo ravno njegov god, tudi ni nikoli mislil.

Soflerjeva nesreča.

Sofler Viktor je komaj 21 let star, zato je pač časih nekoliko lahkomišeln in ne pazi dovolj na razne zapreke po cestah, koder vozi. Preko železniških zatvornice vozi poseben rad, potlej pa pravi, da je bila le nesreča in podobno. Lansko leto je bil Viktor v službi pri trgovcu A. v Kranju. Kot sofer je vozil svojega gospodarja po raznih trgovskih poslih. Tako so se nekega dne tudi vračali v gospodarjevem avtomobilu iz Koroške preko Kranjske gore v Kranj: trgovca A. sam, ki je sedel spredaj pri soferju, Franc Z. in Josip T., katera dva sta pa sedela zadaj. Bila je trda noč. Viktor pa je vozil skozi Kranjsko goro 30-50 km. Prižgano je imel zelo močno luč. Ko je avtomobil privozil do železniškega prelaza, ki zapira progo Kranjska gora-Jesenice, je bila zapora ravno spuščena, ker bi vsak čas moral priti vlak. Sofler Viktor pa je avto z vso silo zapodil kar v zaprte zatvornice. Prva zatvorni-

80 let raziskovanja

1848
1928

Schichtova
Ženska hvala
Prasek za pranje
Schichtovo
terpentinovo milo

Je bilo treba, da se odkrije pravi Schichtov način pranja, ki obstoji v tem, da se

ŽENSKA HVALA

vzame za namakanje perila preko noči, zjutraj pa se za izpiranje uporabi

Schichtovo Terpentin milo

ca je vsled močnega sunka odskočila od sprednjega hladnika, Viktor pa se ni nič ustavljal avta, temveč je istega z nezmanjšano hitrico pognal preko železniškega tira v drugo zatvornico. Ta zatvornica pa je zadela gornji rob avtomobilovega hladnika in ga močno poškodovala. Ko je od tega hladnika odskočila, je zadela v vetrobrnu, razbila njegovo sipo, ter končno odskočila tako, da je preko obeh sprednjih pasazirjev, t. j. preko soferja in trgovca padla na zadaj sedeča gospoda. Zatvornica je pri tej priliki poškodovala Franca Z. tako močno po glavi, da je ležal tri tedne v nezvesti. Z. je imel zelo nartirano in zmečkano kožo na čelu, hudo so se mu pretrgli lasje; dobil je tudi močan živčni šok in oslabeitev obeh vidnih in slušnih živcev, katere poškodbe bodo vsled verjetne progresivnosti sčasoma povzročile popolno delaznežnost poškodovanega. Šele 30 m proč od prelaza je Viktor avto ustavil. Tu je dobil močno poškodovani Z. prvo pomoč, naker so ga v Kranj prepeljali z vlakom. Sofer Viktor pa je z avtom nadaljeval pot proti domu. — Lahkomiselni Viktor stoji pred sodniki v pozni nedolžni soferja, ki se mu je pripetila le slučajna nesreča. Izgovarja se, da je zatvornice videl šele, ko je privozil tik do njih, ker da mu je preje vid jemala močna električna zarnica, ki je nameščena 30 m pred progo in stoji 3 m visoko nad cesto. Vsi Viktorjevi izgovori pa niso bili utemeljeni, ker iz okoliščin sledi, da je imel na dotičnem mestu 144 m proste ravne ceste pred seboj in bi tačas že lahko ustavil voz ali pa vsaj zmanjšal njegovo hitrost. Ako ga je dotična luč slepila, bi pač kot poklicni sofer moral povečati svojo luč, da s tem paralizira stransko luč, katera pa sicer niti ne sveti tako zelo močno, kaj šele da bi slepila. Tako so sodniki povcdali soferju Viktorju, ki bo zdaj 3 tedne zaprt.

Kravo je ukradel.

Posestnik France ima na Gorenjskem lepo domačijo. Navadno redi 7 glav goveje živine. Ker ima za obdelovanje zemlje zadostno število otrok (10), se sam za kmetijo prav malo briga. Ze davno je, kar se je bil mož udal pijači in kartam. Zaradi prepovedanih hazardnih iger je bil že kar pekrat kaznovan. Spričo takega početja hišnega gospodarja je posestvo bolj in bolj padalo in se zadolževalo in pravijo, da je že več dolga pri hiši, kakor pa je vse posestvo vredno. Radi tega Francetu nihče neče več posoditi, pa si išče denarja in pijačo kjerkoli. Spomladi je brez vsake potrebe prodal kravo, denar pa je zaigral. — Hotel je to zgrubo na lep in cen način izravnavati. Ko se je 19. junija vračal iz Kranja, jo je pa iztuhl, kako bo to storil. Ogledal se je pri znanu na Primskovem, pozno zvečer pa se je napotil k Pavlu na Klanec, kjer je legel okrog 11. spat. Kmalu po polnoči pa je vstal in šel, da izvrši svoj načrt. Iz zapahnjene hleva je Janezu Robleku »sunil« lepo kravo. Gnal jo je čez njive in travnike, toda vsled temne noči se je zgubil s kravo vred v gozdu. Prišedi do reke Kokre, je videl, da ne more naprej, ter je tam kravo privezal za drevo in šel razgledovat položaj. Ugotovil je, da ne kaže drugače, kakor da gre nazaj. Gnal je tedaj kravo nazaj v Britof, potem skozi gozd »za Ježami« in odtod v Praprotno polico, kjer jo je vblevil pri znanem posestniku. Rekel je temu, da je kravo kupil v Kranju, ter da pride zvečer ponjo. Zvečer, ko se je spet naredila noč, je France res prišel po kravo, toda istočasno so prišli tudi orožniki, ki so sledili stopinjam ukradene krave. Zdaj je pa Francetu hlepoma skočila srce v hlače, pa je orožnikom ves zmešan razodel, da je kravo kupil ob treh zjutraj na cesti od nekega moškega za 3000 Din. Ko so ga orožniki pobarali, zakaj da potem ni gual krave po dnevu domov, je dejal, da je bila preveč spehana, on pa tudi preveč truden. Domači pa so izpovedali, da pač ni mogoče, da bi bil France kupil kravo, ker v hiši ni bilo niti pare denarja. France pa se je še prav ponosno zlagal, da je v Kranju prenočil kar v hotelu... France na razpravo ni prišel, pa je dobil kljub temu 4 mesece težke ječe. Vsa mesec se bo dvakrat postil in enkrat na golih tleh spal.

Naše šole in tečaj

Državna trgovska akademija v Ljubljani. Začetek šolskega leta: Ponavljalni in dopolnilni izpiti se vrše dne 30. in 31. avgusta, po načrtu, ki bo razglašen na uradni deski. Vpisovanje v vse štiri letnike se vrši 1., 3. in 4. septembra od 9-12 in 3-5 pop. Učenci (-ke), ki žele vstopiti v 1. letnik, morajo predložiti izpričevalo o prejšnjem šolanju in krstni list s katerim dokažejo, da dovrše letos 14-17 let. Absolventi (-inje) meščanskih šol morajo predložiti še prošnjo za pripuštitve k dopolnilnemu izpitu. Podrobne informacije daje ravnateljstvo med uradnimi urani. Dopolnilni izpiti mešč. šol. absolventov (-inje) vrše dne 3. septembra ob 8. uri zjutraj. Pričetek pouka bo dne 7. septembra ob 8. uri zjutraj.

Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani. Turjaški trg 4-I. vpisuje gojenke dne 1. septembra 1928 od 8.-12. ure dopoldne.

Na novostanovljeni meščanski šoli v St. Vidu nad Ljubljano se bo vršilo vpisovanje v I. razred še 30. avgusta od 8.-11. ure dopoldne v

ravnateljstvu pisarni. Šolska sv. maša bo dne 3. septembra, po službi božji pa se bo vršila v šolski telovadnici slovesna otvoritev nove šole z govorom šolskega ravnatelja o pomenu in cilju meščanske šole. Vabljeni so tudi starši, učiteljstvo, občinski in krajevni šolski zastopniki. V torek, dne 4. septembra se prične redni šolski pouk.

Na uršulinskih šolah v škofiji Loka bo otvoritvena šolska sv. maša v četrtek, dne 6. septembra, ob pol 9. Nočranje gojenke morajo biti v sredo, dne 5. septembra, ob 7 zvečer v zavodu. Pri vstopu plačajo 20 Din za zdravstveni fond. Siromašne naj prinesejo potrdilo svojega županstva, da so po čl. 5 točka 6 tega oproščene.

Vpisovanje v enoletno gospodinjstvo šolo na Jesenicah. Gorenjsko, se vrši v soboto 1. septembra t. l. v upraviteljevi pisarni osnovne šole. Redni pouk se prične v torek 4. septembra.

Meščanska šola v Brezicah. Vpisovanje na mešč. šoli v Brezicah se vrši v petek dne 31. t. m. in v soboto dne 1. sept. t. l. od 8-12 ure dop. V prvi razred se sprejemajo učenci, ki so dovršili IV. razr. osnovne šole z dobrim uspehom. V ponedeljek dne 3. sept. je otvoritvena služba božja, v torek dne 4. sept. pa se prične z rednim poukom.

Osnovna in meščanska šola v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani. Vpisovanje v osnovno šolo bo 3. in 4. septembra, šolska sv. maša 6. sept., redni pouk pa 7. septembra. Izpiti na meščanski šoli bodo 28. in 29. avgusta, vpisovanje pa dne 31. avgusta. Prihod gojenk: 10. septembra, 11. septembra ob 8. šolska sv. maša, 12. septembra pa redni šolski pouk. Pri vpisovanju je plačati poleg običajne vpišnine še 20 Din v fond za zdravstveno zaščito učenk. Tega plačila so oproščene siromašne učenke, ki se izkažejo s tozadevnim potrdilom davčnega urada po točki 6 člena 5 taksnega zakona.

Vpisovanje na dr. Krekovi meščansko-gospodinjški šoli v Zg. Siki pri Ljubljani se vrši 13., 14. in 15. sept. t. l. Redni pouk se prične 17. sept. V zavod pa se sprejemajo že sedaj na stanovanje in hrano tudi dijakinje. Mesečina po dogovoru.

Cevlarski prikojevalni tečaj v Ljubljani. Po želji načelstva Zadruga cevlarjev v Ljubljani priredi Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani tečaj za cevlarstvo prikojevanje pod vodstvom g. Josipa Steinmanna. Interesenti mojstri in pomočniki naj najkasneje do 15. septembra t. l. prijavijo svojo udeležbo v pisarni urada, Krekov trg št. 10-I. pismeno ali osebno, kjer prejmejo tudi vse zaželenne informacije.

Tečaj za obrtno knjigovodstvo v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ponovno opozarja obrtnike na obrtno knjigovodski tečaj, ki se prične koncem tega meseca v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani in se bo vršil ob večernih urah. Tečaj bo vodil g. prof. Peter Modic. Interesenti-obrtniki naj takoj prijavijo svojo udeležbo v pisarni urada, Krekov trg št. 10-I.

Sava pri Litiji. Tukanjska osnovna šola priredi v nedeljo dne 2. septembra razstavo dekliških ročnih del. Vsi, ki se zanimajo za izdelke na enorazrednici, dobrodošli! — Upraviteljica.

Glasična matrica v Ptuj. Vpisovanje je 1., 2. in 3. septembra od 9-12 in od 4-6 pop. Razen gosli in glasovirja se bodo v tem šolskem letu poučevala vsa godala kakor tudi pihala. S septembrom se bodo sprejemali tudi člani za matični pevski zbor, ki se ustanovi s tem šolskim letom.

Meščanska šola v Mežici. Pričetek šolskega leta: Ponavljalni izpiti dne 30. avg. od 8. dalje. Vpisovanje dne 31. avg. od 8-12. (V juniju prijavljenim ni treba k vpisovanju.) Šolska maša dne 3. sept. ob 8. Po maši nabavljane in razdeljevanje šolskih potrebščin. Pričetek pouka dne 4. sept. ob 8. uri.

Prireditve in društvene vesti

Šolsna prosveta izleti v nedeljo 2. septembra v Kopanj pri Grosupljem. Odhod iz Ljubljane, gl. kolodvor ob 13.18 popoldne.

»Sočani! Izlet v Maribor se vrši 16. septembra. Izletniki, zglasite se do 2. septembra v trgovini Ivančiča, Dunajska cesta 7.

Kresnice. V nedeljo, dne 2. septembra ob 2 popoldne bo prostovoljno gasilno društvo Kresnice-Poljane priredilo v Kresnicah veliko gasilsko veselico. Veselica se bo vršila na prostem ob železniški postaji. Priprave za veselico so v teku in bo veselica prirejena v velikem slogu. Zveze z vlakom iz Ljubljane in Zidanega mostu so ugodne.

Maribor.

»Maribor« prične s pevskimi vajami jutri ob pol 19. Slomškov trg 20. Ljubitelji petja vabljeni! Izlet priredi mariborska orlovska srenja dne 8. septembra k Sv. Petru, združen z nastopom in veselico.

Proslava 25 letnice katoliškega izobraževalnega društva v Studencih bo v nedeljo 2. septembra. Lepo vabljeni!

Obiščite

me in čudili se boste izbornim radio-aparatom, izredno nizkim cenam in ugodnim plačilnim pogojem

RADIO ★ FRANC BAR
LJUBLJANA, MESTNI TRG 5 - TELEFON 2407

Orel

Šišenski Orel priredi v nedeljo dne 2. septembra 1928 na vrtu gostilne »Central« (Reinighaus) Frankopanska ulica JAVNO TELOVADBO z zelo peštrim sporedom. Po telovadbi prosta zabava. Pri prireditvi igra železničarska godba »Sloga«. Vljudno vabi odbor.

Odseke vrhniškega okrožja opozarjamo na obč. zbor, ki se vrši dne 2. septembra ob 11 v Rokodelskem domu na Vrhniki. Dnevni red je bil objavljen v okrožnici štev. 486 z dne 14. t. m. Bog živi! Tajnik.

Srenjska orlovska prireditel v Vrhpolju bo 8. septembra. Vsi prijatelji orlovstva iskreno vabljeni!

Orlovski odsek Sv. Jurij ob Taboru vprizori dne 2. septembra ob 3 popoldne Finžgarjevo »Verigo« v treh dejanjih. Za obilen obisk se priporoča odbor.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za akademike bodo v Domu duh. vaj od 7. do 11. sept. Tečaj se začne 7. sept. zvečer in konča jutraj 11. sept. Udeleženci naj bodo v Domu do 6 zvečer 7. sept. za udeležbo naj se gg. akademiki pravočasno priklase. Naslov: Vodstvo Doma duh. vaj, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9.

Polzvedovanje

Zatekel se je v bližini Zaloga nekako pred tremi tedni mlad, suh pes volje pasme. Poizve se pri J. Nograšek, Smartno pri Litiji.

Najbolji pripomoček za kranjske slabe, zaostale in zahranje živine je prisma no: Fežakovo olje za živino. Nipe dobi samo pri: M. Fežak Zagreb, Gundulićeva 13.

Sport

Velike kolesarske dirke se vrše 2. septembra na športnem prostoru Ilirije (nasproti Velesojima). Na sporedu je 10 točk.

SK Jadran. Danes, v nedeljo, 26. t. m. na igrišču »Primorja« pokalna tekma za poškodbeni fond LNP s SK Hermesom. Slednji igralci morajo biti ob 15 na igrišču: Logar, Zor, Bončina, Rogac, Bracar, Oven, Znidaršič, Rape, Januš, Kocjan, Banovec, Benedičič. Reditelji: Milai, Antosiewicz, Macarol. Stranski vodnik Verbič. — Dopoldne ob 9 naj bodo slednji igralci mladinskega moštva na igrišču SK Ilirije: Roš, Logar, Januš, Antosiewicz, Sava, Verbič, Macarol, Gabrček, Valentič, Sušnik, Oven. Udeležba vseh navedenih igralcev strogo obvezna.

Motociklistične dirke z ghimkhana igrami, katere priredi Motoklub »Ljubljana« se vrše na Mali šmaren dne 8. septembra t. l. na dirkališču pri Devici Mariji v Polju. Članom Motokluba »Ljubljana«, kakor tudi ostalim klubom se v par dneh razposiljejo propozicije in prijave. Prijave dirkačev se sprejemajo do vključno 5. septembra t. l. do 6 zvečer v klubovem tajnistvu. Dirkači se opozarjajo,

DIJAŠKI KOLEDAR 1928/29 JE IZŠEL DOBIVA SE PO DIN 10.— V VSEH BOLJŠIH KNJIGARNAH IN TRGOVINAH S PAPIRJEM

Gospodarstvo

BILANCE IN POSLOVNA POROCILA

Jugočeška d. d. Kranj je imela dne 11. avgusta 1928 svoj IV. redni občni zbor. Prvotno ime se je spremenilo in se odsej glasi: Jugočeška, Jugoslovansko-češka tekstilna industrija d. d. Kranj. Bilanca izkazuje letos prvokrat večji dobiček v znesku 546.459,18 Din, kateri dobiček je pripisovati v prvi vrsti veliki tehnični izpopolnitvi tega lepo razvijajočega se podjetja. Od čistega dobička se je predkazalo 150.000 Din rezervnemu zakladu, iz ostalega pa se je izplačala 4% dividenda. Tiskarna Jugočeške je največje tozadevno podjetje v naši kraljevini. Jugočeška je v preteklem letu zaposlovala nad 800 delavcev. V svrhu pocenitve produkcije gradi sedaj lasno električno centralo z kapaciteto 1100 konjskih sil. Izgledi za tekoče leto so slabši, kakor so bili za preteklo poslovno leto, radi splošne krize.

Čebelarstva razstava. Čebelarstvo bo na letošnji Kmetijski razstavi, ki bo od 1. do 10. septembra, vse boljše zastopano kakor pretekla leta. Tu ne bo razstavljen samo najboljši pristni med in vosek Slovenije, temveč bo razviden tudi ves napredek, ki so ga dosegli čebelarji zadnja desetletja. Razstavljeni bodo med drugim vse vrste panjev in orodja z vsemi resničnimi in samodejavnimi zbiralniki, ki so bile nekdanj in so sedaj v rabi. Razstava bo kazala fantazijo starih čebelarjev, čebelarstva posebnosti, čebelarstva in kako

Za DOMZALSKO POSTAJO nudi najcencije in najboljše DETEKTORJE, KRISTALE, SLUŠALA ter vse radio-potrebščine

RADIOVAL

LJUBLJANA, Kongresni trg 3.

da se v čim večjem številu prijavijo k dirki, da bo ista čim veličastnejša. — Odbor.

Otvoritev hazenske sezone v Ljubljani. ASK Primorje je povabil za 1. in 2. septembra t. l. simpatično in vodilno družino LHP-ja SK Muro iz Murske Sobotice v Ljubljano na prijateljsko tekmo. Zenski sport, ki se je začel posebno v zadnjem času razvijati med vse plasti naroda, tvori važno funkcijo v zdravstvenem življenju žensstva. Znano je, da so mnoge inozemske šole — upoštevajoč ugoden vpliv sporta, istega uvedle kot obvezen predmet. Ljubljansko občinstvo naprošamo, da čim številneje poseti tekmi, ki bosta v soboto, 1. septembra ob 18 in 2. septembra ob 11 in s tem pokaže svoje simpatije našim rojakom ob severovzhodni meji, hkrati pa tudi gmotno podpre akcijo domačega kluba. Predvidoma bosta družini nastopili dne 3. septembra popoldne tudi na Bledu. — Vstopnina je v razmerju s stroški minimalna in iscer za stojišča 5 in 3 Din, za sedeže pa 10 Din. Tekmi se bosta odigrali najbrže na igrišču Atene v Tivoliju.

TEKME ZA POŠKODBENI SKLAD LNP.

Danes igrajo: Primorje, Ilirija, Slavija, Hermes, Jadran, Reka.

V korist poudarjenega poškodbenega fonda se vrše vsako leto v Ljubljani in Mariboru pokalna tekmovalna, za katere je razpisal LNP dva prehodna pokala. Ljubljanski pokal si je osvojila lani za 1 leto Ilirija, mariborski pokal pa SSK Maribor. I. kolo letošnje tekmovalne v Ljubljani se odigra danes. Na prostoru SK Ilirije nastopita ob 17. ilirija in Slavija, na prostoru ASK Primorja ob 15.30 Hermes in Jadran ter ob 17.15 Primorje in Reka. Četrta tekma I. kola Slovan: Svoboda se odigra 2. septembra. Zmagovalci bodo igrali v naslednjem kolu dalje 2. in 8. septembra, finale je predviden za 9. ali 16. septembra. Sodelujoči klubi bodo postavili v tekme za poškodbeni sklad svoje najboljše moči, da napravijo tekmovalne že v I. kolu čim zanimivejše. Da pa prinesejo tekme potreben gmojni in moralni uspeh, je odvisno v veliki meri tudi od sportnega občinstva. Z ozirom na humani namen prireditve bi bilo pač želeli, da se tudi občinstvo odzove v čim večjem številu ter tako podpre akcijo LNP za zavarovanje nogometašev proti nezgodam. Preplačila se hvaležno sprejmejo pri b'agajnah na igrišču proti izdaji darila odgovarjajočega števila vstopnic.

FINALE ZA JUNIORSKI POKAL SK ILIRIJE. Ilirija: Železničar (Maribor) danes ob 15.30 na igrišču SK Ilirije.

Zmagovalca Ljubljane in Maribora v letošnjem juniorskem pokalnem turnirju, SK Ilirija in SK Železničar, se srečata danes na prostoru Ilirije v zaključni tekmi, ki bo odločila, komu pripade za dobo enega leta razpisani prehodni pokal in s tem letošnje juniorsko nogometno prvenstvo Slovenije. V izločilnih tekmah sta dosegla današnja tekme naslednje rezultate: Ilirija proti Marsu 5:0, proti Reki 2:1 in proti Slaviji 4:2; Železničar proti SK Mariboru 3:2 in proti Rapidu 1:1. Dosedaj odigrane juniorske tekme so prinesle v vsakem pogledu lep in koristen sport. Opazovati se je moglo, da igrajo juniorska moštva v marsikaterem klubu boljši nogomet kot I. moštva. Več juniorskih tekem je že dosedaj kvalitativno nadkrililo povprečne prvorazredne tekme. Današnje srečanje juniorskih prvakov Ljubljane in Maribora obeta posebno zanimivo in napeto tekmo. Sodi s. s. Ahčan. Igra se ob vsakem vremenu. Po juniorskem finalu se vrši približno ob 17 pokalna tekma med I. moštvi Ilirije in Slavije za poškodbeni fond LNP. Vstopnina je za obe tekni skupna. Ob 9.30 dopoldne se odigra na igrišču Ilirije še zadnji del letošnjih juniorskih tekem in sicer turnir za utešno darilo med četvorico klubov, ki so izpadli v I. izločilnem kolu. Vsaka tekma traja tukaj dvakrat 20 minut, ako ostane izid neodločen, odloči žreb. Le v finalu se v tem primeru podaljša tekma za dvakrat 10 minut. Igra se v naslednjem redu: ob 9.30 Mars: Savica (sodnik Czerny), ob 10.15 Jadran: Svoboda (sodnik Dečman), ob 11. finale (sodnik Lukežič). Utešni turnir odpade, ako nastopi deževno vreme.

GOSPODARSKA LITERATURA.

Drago Lunder: »Praktična dopika«, poenostavljeni način dvojnega knjigovodstva. Samozaložba. Cena 16 Din. Ravno tako kot tehnično popolna organizacija podjetij, je potrebna tudi trgovska organizacija. Knjigovodstvo je pa tu eden najvažnejših faktorjev, ki pa se tudi giblje v smeri poenostavljenja in mehaniziranja. In to zasleduje tudi Lunder s svojo praktično dopiko, s katero hoče omogočiti, da bi tudi podjetja brez posebnih strokovnih moči, mogla uporabljati dvojni knjigovodstvo, kar zviša njeno praktično vrednost. O bistvu praktične dopike, ki obstoji v posebnem načinu razporeditve kontov ter v vodilnem računu, smo že svojčas poročali. Omenjamo, da je knjigovodstva Jugoslovanske tiskarne že založila tiskovine za to knjigovodstvo.

Kmetijska industrija na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 1. do 10. sept. bo letos prvič zastopana in sicer v strokovno poučnem oddelku kmetijske razstave. Predvsem je omeniti našo domačo mlinarsko, pivovarsko, oljarsko in žganjarsko kmetijsko industrijo. Posamezne stvari se bodo prikazovale v slikah, diagramih, modelih, preparatih itd. Tako bo n. pr. žganjarska industrija za našega človeka posebno važnost, ker mu bo pokazala kaj vse more vnovčiti, medtem ko je sedaj »vne gozdne in travniške sadože, za katerih gojenje nihtje posebej ne skrbi, pušča in nemar.

Ostale panoge mu pa nudijo vpogled v podelanje kmetijskih pridelkov v industrijske izdelke.

Spremembe železniških tarif. Kot je bilo določeno na sejah tarifnega odbora v Celju, vršile se bodo sredi septembra v Zagrebu seje odbora, na katerih se bo razpravljalo o tarifah, ki se nanašajo na metalurgijo, lesno in kemijsko industrijo ter na poljedelstvo. Da se ugotovi v tem vprašanju potrebe in stališče slovenskega gospodarstva, vršil se bo v ponedeljek skupen sestanek naših združenih organizacij.

Razdolževanje kmetov. Kot je že javljeno je skupščina sprejela nujnost predloga o razdolževanju kmetov in o tem razpravlja že skupščinski odbor. Te dni se namerava sklicati sestanek, pri katerem bi bila udeležena finančno, poljedelsko in trgovinsko ministrstvo ter zastopniki važnejših denarnih zavodov. Cilj tega sestanka je postaviti smernice za zakonski našt, ki bi odgovarjal obstoječim zakonom in potrebam, in od katerega bi bila odvisna nadaljna usoda predloga, ki se nahaja pred skupščinskim odborom.

Borza

Dne 26. avgusta 1928.

DENAR.

Devizni promet je bil ta teden zelo slab. Znašal je 14,3 milj. Din, napram 17,2, 21,8, 16,1 v prejšnjih tednih. Največ prometa je v Londonu in Curihu. V tečajih ni bilo posebnih sprememb, le Trst se je nekaj dvignil.

V državnih papirjih je bil promet srednji. Voja škoda je narasla ar. 425—426 na 437,50, tudi 7 odst. inv. pos. je čvršče, in sicer je notiralo v petek 88—89.

Bančni papirji so ostali pri istih tečajih pri navadnem prometu. Delnice Narodne banke so se pocenile za 100 Din, pa v kljub temu ni prišlo do prometa.

Zivahnjeji je bil promet v industrijskih papirjih. Za Guttmanne pride do zaključkov po 200, v Vevčah pa je prišlo do kupčije po 105.

Ljubljana. — (Prost promet.) — Amsterdam 2281,81, Curih 1095,60, Dunaj 802,20, London 276,30 Newyork 56,915, Praga 168,67, Trst 297,70.

Curih. Belgrad 9,1275, Berlin 123,80, Dunaj 73,18, London 25,205, Newyork 519,33, Pariz 20,285, Italija 27,20.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zagreb. V prostem prometu na deviznem trgu ni prišlo do sprememb. Voja odškodnina je

Srednji devizni tečaji na ljublj. borzi od 20. VIII. do 24. VIII. 1928.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
20.	—	1095,60	802,18	276,25	56,91	222,47	168,61	297,55
21.	1356,30	1095,60	802,24	276,24	56,913	222,52	168,67	297,60
22.	1355,75	1095,60	8 2,30	276,20	56,91	—	168,66	297,60
23.	—	1095,60	802,20	276,20	56,915	222,37	168,67	297,75
24.	—	1095,60	8 2,20	276,20	56,925	—	168,67	297,70

Izjava

Podpisani Jakob Gorjanc, pos. in gost. na Primskovem pri Kranju, obžalujem in preključem vse žaljivke, katere sem izrekel o g. Ant. Jeršinu, pos. in mesarju na Primskovem pri Kranju, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazni, stopanja. Primskovo pri Kranju, dne 24. avgusta 1928. JAKOB GORJANC.

Preselil

se je s strgarsko delavnico

FRANC ROJINA

iz Wolfve ulice 6 - v Kolodvorsko ulico 8 ter se p. n. občinstvu za nadaljno naklonjenost priporoča.

Kranilni in posojilni konzorcij javnih nameščencev in upokojuencev

P. Z. Z. O. Z.

Ljubljana, Aleksandrova c. 5/I. levo

Ustanovljen leta 1874.

Uradne ure dnevno od 3 do 5 popoldne, razen sobote in praznikov. — Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 5 do 7 1/2 %. — Daje kredite (tudi ranžijske) po 9 % proti poroštvu in zasnambi.

Tvrdka Ivan Pakiž

trgovina z urami, zlatino in juveli, se je preselila iz dosedanjih prostorov Stari trg št. 20, v nov moderno urejen lokal

Pred škofijo št. 15.

Prodaja vse predmete s 25 odstotnim popustom.

Felix Toman
kamnoseški mojster v Ljubljani, Resljeva c. 30
priporoča
bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah

tendiralna čvrsteje; promptno 437, sept. 441, dec. 452 denar brez blaga. Do znatnega prometa ni prišlo. Kasneje so bili javljeni sklepi za promptno 438,50, po katerem kurzu je blago ostalo tudi dalje. September je notiral kasneje 439—440, decembar 449—450 brez prometa.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica: bč. 242—242,50, gor. bč. 242,50—245, potiska 240—245, ban. podonavska par. Vršac 235—240, ban. 235—237,50, sremaska 237,50—240, oves 255, ječmen bč. 255—265, novi 300—310, srem. 255—265, kuruza bč. 303—306, ban. 300—305, moka 0 g 370—380, št. 2 350—360, št. 5 330—340, št. 6 295—305, št. 7 255—265, št. 8 195—205, otrobi 185—190, fižol 600—640. Promet: 69 vagonov pšenice, 29 kuruze, 4 ovs, 2 sena, 3 ječmena, 7 moke.

Budimpešta. Tendence medla. Pšenica: okt. 27,70—27,66, zaklj. 27,68—27,70, marec 30,16 do 30,22, zaklj. 30,22—30,24, maj 30,98—31,04, zaklj. 31,04—31,06, rž okt. 26,16—26,36, zaklj. 26,38 do 26,40, marec 28,20—28,41, zaklj. 28,44—28,46, kuruza maj 28,40—28,46, zaklj. 28,46—28,48.

TRŽNA POROCILA.

Žito. Tendence je ta teden nekoliko popustila in se baška pšenica dobi po 245—247,50, sremaska izjemoma po 242,50; tudi kuruza je nekoliko cenejša: domača notira 307,50 v Bački, ameriška pa Postojna tranzito 295, kakor tudi moka. Konzum se je pri nas že precej založil, zato ni dosti prometa ta teden.

HMELJSKA TRŽIŠČA.

Zalec, 25. avg. (Izv.) Mala začetna naročila od 10—15 stotov so se tudi danes gladko krila. Prodanih je bilo okrog 150 stotov po 32—35 Din. Tipanje po obrobah krajih po 20 Din je bilo zaman, ker upajo tudi novi hmeljarji doseči pri letošnjem za hmeljarje ugodnejšem položaju boljše cene. Ni opaziti tistega brezglavega ponujanja, ki nam je lani ubilo hmeljski trg. Izmodreni po lanskim šikanah pri prevzemu blaga prodajajo hmeljarji najraje naravnost na domu inozemskim kupcem kot je bilo to do lani običajno ter se tako obenem izognejo nerealnim namenom brezvestnih tekačev.

Nürnberg, 25. avg. (Tel. »Slov.«) Dovo 100 bal, promet tudi 100 bal. Razpoloženje pa je popolnoma mirno. Sebbanger se je prodajal po 230—240 mark za 1 balo, stari tržni hmelj pa po 120—195 mark za 1 balo.

Potnik

ki ima svoj sedež v Sloveniji in že zastopa tvrdo za modne predmete za gospode, se sprejme za sopotništvo z malo kolekcijo te branje event. z doplačilom dnevnice za celo Slovenijo. Le prvovrstne, dobro vpeljane moči naj z navedbo referenc pišejo na Jugomosse, Zagreb, Zrinjevac 20 pod M. R. 900.

Prodajam okoli 100 hektolitrov prvovrstnega

belega vina

letnika 1927.

Margareta Jellachich, Zagreb, Pivarska ulica 22.

Nabava dru

Pri štabu Komande 8. žandarmerijskega polka se bo vršila dne 17. septembra 1928 ob 11 dop. DRUGA USTMENA LICITACIJA ZA NABAVO 400 prostornih metrov BUKOVIH DRV za kurjavo, potrebnih v Ljubljani.

Pogoji se morejo vpogledati vsak dan ob uradnih urah pri navedeni komandi.

Kavcija znaša 5% celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%).

E. Br. 9007. — Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, dne 24. avgusta 1928.

Lep in neomejeno trpežen tlak iz

cementno-mozaičnih ploč

za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje okrog hiš v raznih barvah in vzorcih ter drugo stavbeno blago iz cementa: podboje, stopnice, nagrobne spomenike itd., izdeluje IVAN GOSTINČAR, cementarna, Pečata, p. Dol pri Ljubljani.

Iščem za svoj obrat dobro izurjenega

strojevodjo ter šoferja

kateri je tudi zmožen opravljati vsa v to svrhu spadajoča popravila. Samci imajo prednost. — Ponudbe na: Ignacij Sinigoi, tovarna usnja, Ljutomer.

Namizna jabolka

za direkten izvoz v Nemčijo in Holandsko kupuje in plačuje po najvišjih cenah tvrdka

„Marat-Ko.“ družba z o. z. MARIBOR, Milska ulica 9.

Takošnje plačilo v gotovini.

Kupujemo vseh vrst sorirana in strokovno naložena namizna jabolka. Posebne (višje) cene pa plačamo za kompletne vagone namiznih jabolk vrste Kanada, Goldrainette, Lederrainette, Mašanček, Bobovec in druge fine vrste.

Kupujemo samo vagonске množine.

Na pisarne ponudbe pošljemo takoj našega pooblaščenca v svrhu sklenitve tozadevne dobavne pogodbe. Na sigurne sklepe damo tudi večja naplačila. Dobavni čas med 15. sept. in 15. okt. — Prevzem in nakladanje se vrši v prisotnosti našega pooblaščenca.

Več tuči!

Moderni človek in katol. vera

III.

Izkoreninjeno moderno dušo ustali vera v Boga in Bogačloveka zopet v njene višje bitne skladnosti, nasiti jo z novim, močnim življenjem. Prav zaradi tega rabi moderni človek vero v Boga in Kristusa, potrebna mu je katoliška vera. Vera v Boga in Kristusa ima namreč samo v katoliški cerkvi svoje življenjske korenine. Če ne bi imel nobenih drugih dokazov in razlogov, da verujem v katoliško cerkev, bi zadostoval že ta, da daje samo ona jamstvo za neokrnjeno ohranitev podobe in pojma Boga in Kristusa, ki ga tudi moderni svet ne more pogrešati.

V nekatoliških religijah iščemo zastoj tisto brezobzirno resnobo, s katero se oklepa katoličan Boga in samo njega kot središča svoje duševnosti. Katoliška dogma se ni nikdar dotaknila podobe Boga na ljubo minljivih idealov kulture: nikdar ni izbrisala trdih, odločnih potez božje podobe in jih zamenjala s samo nežnimi, mehкими, Celi Bog mora biti. Bog očetovstva in ljubezni, pa tudi Bog pravičnosti in veličastva. — Katoliška dogma ni nikdar tajila pravic veličanstva osebnega Boga, pravic in moči, da se preko mej ustvarjenega razodeva na nadnaraven, resnično božji, eminentno osebni način. Mrtvi Bog deizma ni bil nikdar naš Bog.

In nikdar ni katoliška dogmatika ponižala Boga do orodja človeka in ga proglasila za pomočnika avtonomne morale ali za čisto čustveno vrednoto. Ko je Pij X. formuliral stavek: »Dokazati se da, da biva Bog,« ni samo osigural spoznavno-teoretično podlago vere v Boga, ampak je oprostil Boga samega človeka, Bog ne biva zavoljo ljudi, ampak zavoljo samega sebe kot najvišja samozaveštna resničnost. Kot tak nas obvladuje, če hočemo ali ne, če ga potrebujemo ali ne. — Samo katoliška vera se je z vso resnobo oprijela teocentričnega motrenja, opazovanja in razmišljanja. Odtod izvira ostanek katoliške pobožnosti, nadčasnost njene mistike. Odtod heroizem, svetobežnost njene morale, ki se od nekdanj poizkuša izpopolniti v asketizem in redovništvo. In odtod razpisna krasota katoliških cerkva in katoliške liturgije. Vodeči nagib ni stremeljenje, da bi se ljudje privabili in navdušili, ampak veselje nad Bogom samim, potreba, da mu vse poje slavo, ga zahvaljuje in povečuje. Samo katoliška cerkev je ohranila podobo Boga čisto in neokrnjeno. Pa ne samo to. Kot nobeno drugo krščansko vero je cerkev to podobo v srca svojih vernikov globoko zarezala. Naša cerkev je obramba vere v Boga. Ako bi se razbila, bi bila verska anarhija in odpad mas od Boga samo še vprašanje časa.

Kakor podoba Boga nam je cerkev ohranila tudi nepokvarjeno podobo Kristusa. Samo v katoliški veri živi stari Kristus v večni mladosti, Kristus apostolske vere. Nastane vprašanje: Zakaj je in bo ostala edinole katoliška cerkev v vednem izpreminjanju časov in kulture zvesta staremu Kristusu?

Ta zvestoba temelji predvsem na strogi doslednosti, s katero varuje cerkev nadnaravnost vere in posredovanje vere. Po katoliškem nauku vera ni spoznanje človeka, ampak razodetje Boga, ni posledek vede, ampak milost od zgoraj. Ker je milost, se mora izprositi. Tega ne razodeneta meso in kri, ampak Oče, ki je v nebesih. Da moremo verovati, moramo biti prepojeni s ponižnostjo, ljubeznijo in resničnostjo. Mišljenje namreč ne more dati vere, ampak vero samo pripraviti. In ker je vera dar od zgoraj, nadnaravna dobrina, zato se ne pridobiva in vedno na novo ohranjuje po subjektivnem človekovem raziskovanju, ampak edino le po sporočilu. Nositelji tega sporočila so škofje s papežem na čelu, s katerim in po katerih je sedanja cerkev zvezana s pravicjo, ki ji je govoril Gospod in kateri je obljubil svojega Duha do konca sveta. Ko katoličan posluša svojo cerkev, posluša Kristusa samega. Cerkev mu je vedno živeči Kristus na zemlji. Zaradi tega je v vprašanjih vere in morale zanj merodajna samo beseda cerkve, ne pa beseda verskih zgodovinarjev in eksegetov. Katoličan ne zajemlje svoje vere iz mrtve črke pisma, ampak iz živega srca cerkve, iz tistega srca, iz čigar polnosti je Peter prvič slovesno izjavil: »Ti si Kristus, sin živega Boga!« In tako živa in tako zvesta kot srce cerkve, je tudi vera v Kristusa. Kjer je vera v Petra, tam je tudi vera v Kristusa.

Drugi vzrok, zakaj ne more podoba Kristusa Gospoda v katoliški cerkvi obledeti, nas vodi iz vere v najbolj globoko skrivnost vere, v najbolj notranje svetloste cerkve, pred tabernakelj. Če razmišljamo skrivnost Euharistije v njenem notranjem bistvu, spoznamo, da je ta skrivnost zakramentalno, v vidnih znamenjih nam dano zagotovilo, da je Kristus v sredi med nami, v sredi svojih učencev, v sredi svoje družbe, da hoče biti naša hrana in naše življenje ne samo po svojem nauku, ampak po svoji živj osebnosti. Kolikor at zavijemo euharistični kruh, se združimo z živim Jezusom, Gospodom cerkve. Vse naše molitve, vsa naša liturgija je kristocentrična, prepojena s čudovito močjo njegove pričujočnosti, napolnjena z njegovo milostjo, poživljena po njegovih volji. Kako naj pozabimo Kristusa, če prebiva v sredi med nami in se nam slednji dan daruje.

Še tretji vzrok vpliva, da nastane vera v Kristusa samo v katoliški cerkvi tako čudo-

vito sveža in živa. Ta vzrok je ljubezen do Matere božje, dekle Gospodove, ki je tako globoko zarezana v srce katoliškega ljudstva. Marijino češčenje ne izvira iz versko-psiholoških potreb, ampak iz močne vere v Kristusa. To dokazuje zgodovina dogem. Vera v Kristusa in vera v Marijo stoji v kavzalnem in premem razmerju. Kolikor časa bo katoliška pobožnost prepevala Marijine pesmi, toliko časa bo tudi podoba Kristusova krasila z vedno novim cvetjem.

Če vse povzamemo kratko: stoji prvič, da je moderna duševnost razkoreninjena, da je revolucionarna diktatura razuma razbila harmonijo notranjega človeka in raztrgala njene metafizične bitne skladnosti. Stoji drugič, da more samo vera v Boga in Kristusa dati modernemu človeku jasn veliki cilj, ga notranje umiriti, odstraniti njegovo etično slabost in mu vdihniti novo veliko voljo. Zato sledi kot nujen zaključek, da potrebuje moderni človek katoliško vero, ki edina ga bo ozdravila.

Liturgična pobožnost

Dve pot.

Po dveh potih si utira človeštvo pot k božanstvu. Prvi pot je pot katoličana in katoliškega filozofa, ki iz teleološkega reda stvari (analogia entis) sklepa, da mora biti stvarnik. Po tem nazoru se najgloblji pomen stvari razodeva v njihovem logičnem redu. Ta racionalni red pa ni primarno v stvareh, temveč v Bogu, kjer so causae exemplares, pravzori, ki je po njih Bog ustvaril ves svet. Vse stvari so usmerjene k Bogu, če gledamo misleč na stvari, vidimo v njih red, iz reda pa spoznavamo transcendentnega Boga.

Drugi pot pa je pot intencijonista, individualističnega mistika, ki ne izhaja od notranjega objektivnega reda vseh stvari, temveč poudarja le individualno globokost duše. Trdi, da vsaka stvar sega v neskončnost. Končnost je le na površju. Zato se naj človek pogreza v globokost stvari in prodri bo neposredno do Boga. Racionalno sklepanje in mišljenje nima pomena, ker vidi le red; red pa je v končnosti, zato ostane filozofija reda na površju, torej brez Boga. Ni torej cilj racionalno sklepanje, temveč čustvena zatopljenost in iskanje neposrednega stika z Bogom v mističnem doživetju.

Iskanje Boga v notranji globokosti duše še samoposebi ni napačno, saj se v vseh stvareh, torej tudi v duši, izraža Bog in njegova veličina. Avgustin sam je že gojil tako intuitivsko doživetje. Njegova povelja: »Ne idi iz sebe vna,« »vni se v sebe, k Bogu iti, se pravi vstopiti v samega sebe, nam lo razodnevajo. Vendar pa tiči v poglabljanju v samega sebe velika nevarnost, da človek »tisto mesto, na katerem Boga najde, naredi za edino mesto, kjer Bog živi, in meri božjo polnost po lastni ozkosti, kar je začetek vsakega krivoverstva« (Landsberg, Die Welt des Mittelalters und Wir, str. 74). Tako individualna kritika je lastna protestantizmu, ki pretiravač Avgustinov rek: »Boga in dušo želimo spoznati, postavljata znano pretirano geslo: »Jaz in moj Bog,« »edini in njegov Bog«.

Ravnotako tiči tudi v poglabljanju v stvari nevarnost mističnega panteizma. To se zgodi takrat, ako človek univerzalen in celoten pojem Boga, ki je svetu transcendenten, popači in omeji na mesto, kjer ga je posameznik doživel. Tako je v tej »svetli« mistiki (Weltmystik) kal za panteizem, ki je napačen pojem Boga.

Kristusova mistika.

Srednjeveški človek je čutil dobro »stran-pot« in nesigurnost, ako se človek enostransko vglablja v samega sebe. Vedel je, da so v človekovi duši božje pa tudi demonične moči skrite, da je treba v njej velikega čiščenja v notranjem prerodu, da zmaga božji element nad človeškim. Zato v srednjem veku zelo nadkriljuje individualno mistiko poglabljanja v samega sebe in v stvari Kristusova mistika. Kristusovo mistiko je razložila sijajno Ruibroeckova »Dika duhovne svatbe«, v kateri slika poroko duše s Kristusom, ženinom. V tej knjigi je najizrazitejši podan ves pravi duh srednjega veka, vsa naivno-velikanska njegova bližina Božanstvu. Kristus je ženin, duša nevesta. To je najsilnejša krščanska apoteoza človečnosti, to je vrhunec božjega »poret« v človeštvo.

Notranji razlog te mistike je njena težnja približati se božanstvu. Stvari so »svetiguna« sled Boga, človek podoba božja, zato je bližji Bogu; najbližji Bogu pa je Kristus, v katerem sta »božja in človeška narava združeni v eni osebi. V Kristusu sta božja in človeška narava združeni, stopljeni, »inconfuse«, nezmešani, inseparabilni, neločljivi. Tukaj je bilo prvič mogoče mejo med človekom in Božanstvom prekoračiti, najti med njima most. Podoba te mistike je združenje s Kristusom v sv. zakramentih, v euharistiji.

Krščanov mistik je hotel po treh potih k Bogu, sv. Trojici: via purgativa, čiščenje srca, via illuminativa, razsvetljenje srca, via unitiva, združenje z Bogom. Najprvo se je poglobil v Kristusovo človečnost, iz te je prodiral naprej do Kristusovega božanstva, krona njegovega stremiljenja pa je bila združenje s sv. Trojico, ko je postal »alter Christus«, drugi

Kristus, in z njim praznoval mistično edinstvo v duhovni svatbi.

Ta Kristusova mistika je v ljudski veri igrala posebno veliko vlogo. Najlepše dihe njene so bile sv. Bernard, Frančišek Asiški in Tomaž Kempčan.

Katoliška liturgija.

Vedno nove spodbude za Kristusovo mistiko je dajala katoliška liturgija, posebno sv. maša, ki je središče tega kulta. Stopnjema, ko je propadala liturgija in zginel zmisel za mistično duhovništvo Kristusovo, ki se nadaljuje v katoliškem mašnem obredu, je propadala tudi konkretna vsebina verstva in se šopirilo vedno bolj intuitivistično bolno doživetje. Tako zvana »Kristusova mistika« srednjega veka ni bila nič drugega kakor izraz teocentrične usmerjenosti takratnega človeštva; od nezdravega samopoglabljanja in samoopazovanja lastne duše je navajala človeka naravnost k združenju z Bogom, zamišljenosti v Boga. Čim bolj pa je po duševni revoluciji reformacije propadal zmisel za cerkveno občestvo in sv. mašo, tem bolj je prodiral nezdravi individualizem tudi na verskem polju, ki je modernega človeka popolnoma razrežil v vse demonične sile lastne duševnosti. Zato mora biti prizadevanje modernega človeštva, da se reši pogubne antropocentrične verske sentimentalnosti, identično s prizadevanjem, kako zopet poživiti v vodobnem človeku zmisel za cerkveno občestvo.

Za duha in srce

Premajhna prizadevnost katoliške inteligence

V kulturni priligi nem. katoliškega dnevnika »Germania«, »Das neue Ufer«, je zbral Ch. Krone nekatere glasove iz Francije o krizi katoliške elite, med kateri navaja tudi sledeča razmotrivanja znamenega abbeja Leclercq-a:

»Vtis imam, kot da bi se neka nervoznost polastila cele vrste katoliških duhov; ne vidijo ničesar več, kar bi moglo spremeniti položaj, pripeljati ljudstvo zopet nazaj k cerkvi. Vse, kar se zgodi, se zdi samo ponavljanje tega, kar se je že nekoč storilo pa ponesrečilo. Torej se vsaj trudimo, da bi živeli kolikor mogoče tiho in počeno. Katoličani si ne upajo misliti. Največji greh, o katerem bodo morale naše zadnje katoliške generacije dajati odgovor pred Bogom, je greh lenobe. In sicer duhovne lenobe. — Ne vem, če katoliški rokodelci delajo slabše kot nekatoliški. — Prepričan pa sem, da so duhovni katoliški delavci nekatoliškim podrejeni. In sicer deloma iz lenobe, deloma iz skupne domisljivosti. Zakaj imate, če vzamete neduhovniškega pisatelja 19. stoletja in potem katoliškega, vtis, da ste stopili s katoliškim nekaj stopnic navzdol na lestvi duhovne kulture? (z nekaterimi izjemami seveda). Čemu so vsi oni ljudje, ki so značaji svoje osebnosti mogli vtisniti duhu svojega stoletja, bili nekatoliški? In zakaj, če si upajo to povedati v kateri družbi katoliških intelektualcev, se pojavi na njihovih obrazih takoj izraz užaljenosti, ko gre vendar za resnico, ki bje v obraz. Zakaj so vsa znanstvena razkritja vodila do tega, da so vzela človeku vero, ne pa jo utrdila ali mu jo zopet pridobila? Ker so katoličani leni in samoljubni. Domisljajo si, da, ko imajo božjo resnico, imajo s tem tudi vsa sredstva v roki, da vse brez težave dosežejo. In pravico, da gledajo z višine na napačne in neumne nevernike. Skoraj ni pridige, ki ne bi v nedolodnih izrazih bila zla in govorila o modernih zablodah, s katerimi se naj razumem duh ne bi bavil. Med tem pa se bavi z njimi tisoč, milijon duhov. Katoličani so mislili, da jim ni treba delati, ker imajo božjo resnico. Na nekem zborovanju filozofskih in teoloških profesorjev se je izrazilo mnenje, da so katoličani nezmožni globoke socialne akcije, ker nimajo niti enega socialnega nauka. »Toda evangelij! Pa encikliki!« se je ogorčeno odvrnilo. Kot da bi se s pomočjo evangelija mogel rešiti en sam socialni problem brez dolgega napornega studia in intenzivne refleksije! Kot da bi bile enciklike kaj drugega kakor splošne smernice, ki kažejo katoličanom pot, katerega jim predpisuje tradicija, in da jih pozivajo naj gredo to pot, ki pa je pot napornega dela, studia, refleksije! Kdo n. pr. so veliki krivci Action Française? Če bi si katoliški intelektualci, namesto da bi kričali »škandal«, potrudili, da bi tako delali kot g. Maurras in da bi imeli mladini nuditi prav tako prepričevalen, zanosen, logičen, drzen sistem kot on, le z več resnice kot on, in popo-noma prežet s krščansko ljubeznijo, tedaj bi svetemu očetu nemara ne bilo treba posegati vmes, Maurras-ova nevarnost ne bi bila od samoljublnosti katoličanov! In od njihove nedostopnosti. Da moremo napako popraviti moramo najprej uvideti, da smo jo napravili. — Da ozdravimo po vsej lenobe, moramo priznati, da smo leni. To pa taji večina katoličanov. Oni zahtevajo, da sprejmemo njihove velike nedolodne formule kot nauk, ki zadovolji vse zahteve, želje, potrebe in hrepenenja. In če jim razložimo, da se v družbi, ki se je do temelja spremenila in se vsak dan na novo spreminja, pojavljajo dnevno tudi novi problemi, na katere ni mislil noben človek v 13. stoletju in da se moramo truditi, da iznajdemo vedno novo govorico, ki govori k srcem in dušam spremenjenih; če jim razložimo, da je treba vse vedno zopet od začetka ustvarjati, in da bo tako do konca sveta, ker je človek zato na svetu, da s trudom dela; in če jim razložimo, da je katoličan več kot vsakdo drug dolžan razmišljati, studirati, delati, ker je namreč v posesti božje resnice in je zato odgovoren, da stoji ta božja resnica vedno v središču neprestane evolucije človeštva, in da se prilagodi vsem novim položajem, vsem novim potrebam; če jim razložimo, da ima, z eno besedo, svet pravico zahtevati od njega, katoličana, rešitev vseh vprašanj... če jim vse to povemo, homo silišali očitke, da nam manjka čuta za avtoriteto, ali da smo smešni šaljevci.«

Beade slovičnega katoliškega kulturnega delavca so neprijetne in trde, to in ono izčrpano v pretiranost, v jedru pa je resnica, ki sili k razmišljanju in — poboljšanju.

„Akord“ št. 5, 6 7

Ko je pred pol letom začela izhajati v Pragi kat. revija »Akord«, posvečena književnosti, umetnosti in kulturnim vprašanjem sploh, ji je bil uspeh že vnaprej zagotovljen. Energija glavnega urednika Durycha in sposobnega založnika Kunciča je jam-

stvo, ki mu je središče liturgična pobožnost sv. maše.

Ker je Bog kristjanov tisti »Bog, ki se je razodel v obrazu Jezusa Kristusa, čigar telo je Cerkev«, mora biti vsaka individualna pobožnost na ta ali oni način združena z občestveno zavestjo tega mističnega Telesa Kristusovega, to je s Cerkvijo. Notranje bistvo Cerkve, ki je »glava in telo, en Kristus«, pa je odrešenje, zopetno združenje grešnega človeštva v Kristusovi Krvi z Bogom. Tako je skrivnost Kristusove daritve na križu notranja življenjska skrivnost Cerkve. Cerkev je naprej živeči Kristus-Odrešenik in življenjsko središče Cerkve naprej živeča in se ponavilja-joča daritev sv. maše. Zato je daritev sv. maše življenjsko središče katoličanske vere, ta Bog se pa razodeva v »glavi in telesu en Kristus«, t. j. v Cerkvi, življenjsko središče Cerkve pa je sv. maša, sledi iz tega, da se praktično pokazuje teocentrično naziranje katoličana v sv. maši kot središču vsega njegovega pobožnostnega življenja. Zato ni nevarnosti, da bi človek, ki goji to pobožnost, zašel na kriva pota nevarnega samopoglabljanja in panteistične mistike. Sv. maša bo v njem vedno ohranjala pravi stik z Bogom-Kristusom. Zato bo obnova bogate liturgičnega življenja sv. Cerkve, ki je osredotočena v daritvi sv. maše, in liturgične občestvene pobožnosti, ki je tako manjka današnjemu enostransko na opazovanje duše orientiranemu času, edina mogla ozdraviti modernega »sentimentalnega« človeka.

čila za zadostno število naročnikov in dobrih so-trudnikov.

Dr. Jaroslav Durych, najboljši sodobni češki književnik, hoče z Akordom vzgojiti novo literarno pokolenje, ki ji umetnost ne bo samo šminka za slabe in neumetniške književne proizvode, ampak za delo potrebno ozračje. Durych in njegov prijatelj dominikanec Silvester Braito, najboljši češki nabožni pisatelj, sicer zanikata katoliško umetnost, toda vsaka prava umetnina ima v sebi kat. sestavine in umetnost more po njunem mnenju najbolj uspevati v katoliškem ozračju. Zato ne prinaša »Akord« samo načelnih razprav in kritik o sodobni književnosti, ki so sijajni kazipoti po češki književnosti; vrste se tudi versko-vzgojni in versko - filozofični članki poleg takih umetnin kakor je n. pr. Durychova Eksekucija. Akord hoče odpreti češki javnosti pogled v široki svet, seveda ne enostransko samo v zapadni svet. Zato nam po priznanih kritičnih predstav najprej priznane ali navidezne literarne veličine in prinise prevod najznačilnejših del.

Notranje vrednote nemškega pesnika Stefana Georgea, ki je te dni obhajal svoj 60-letni jubilej nam odkriva A. Magr. Nemec Paul Eisner je dobro preložil nekaj del Stefana Georgea v češčino. Tudi Rainer Rilke prinaša v češkem prevodu v Akordu svoji pesmi »Bog v srednjem veku« in »Dužd«. Francois Mauriac ocenjuje Anatola Francea in objavlja del svoje študije o romanu O Chesterionovem pojmovanju resnice razpravlja Poljak W. Borowy. W. B. Yeats se peča z življenjem in delovanjem Williama Blakea. Prevod iz Blakeove proroške knjige »Vala« nas uvaja v njegov duševni svet. »Suzanne Renaud« objavlja v češkem prevodu svoje pesmi »Nevidna zora« in »Februar«. Znani poljski kat. pesnik Emil Zagadlowicz se nam predstavlja v rusko miselnost in v razumevanje ruskega verskega življenja z »Značajem ruskega mysticizma«. Jugoslovane zastopa Srb Grigorije Božović s svojo črtico »Mati«.

Kakor je Slovenec dr. Grivec pred dvajsetimi leti v »Kat. Obzorniku« podal eno izmed najboljših ocen o češkem pesniku Otakarju Březini, ki ga predlaga letos Českoslovaška za Nobelovo nagrado, tako je letos »Slovenec« prinesel prvo objektivno študijo o Jaroslavu Durychu. Dočim je Durych proglasil študijo, ki jo je napisal o njem dunajski slavist dr. Seifert v »Hochlandu« za ponesrečeno, je ponatisnil v dobesednem prevodu dr. J. Bartoša v prilogi Akorda članek, ki je izšel o njem in njegovih delih v »Slovencu« dne 11. marca t. l. pod naslovom Preporod češke kat. umetnosti. Upamo, da se bo uresničil zadnji stavek tega članka: »Mislimo, da bo Durych našel v svojem »Akordu« prostora tudi za slovensko kulturno življenje«.

J. Sedivy.

Stanko Premrl: Cerkvena ljudska pesmarica. Partitura. Z dovoljenjem kn. škof. ordinariata ljubljanskega dne 18. aprila 1928, št. 1363. V Ljubljani 1928. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena part. 50 Din; glasu 24 Din. — Pričujoča zbirka ni samo nova izdaja Premrlove »Cerkvene pesmarice za mladino«, temveč ima več nego tretjino (39) čisto novih pesmi. Pesmi so po veliki večini primerne za ljudsko petje, nekatere za enoglasno, druge pa večglasno. Pri pesmih je začetkom točno označeno za kake vrste petje so primerne. S pomočjo te izdaje ne bo tako zelo težko začeti iznova uvajati ljudsko petje, ki je na Kranskem že več nego pred dvema rodovima izginilo, drugod, na Štajerskem, v Slov. Krajini se pa še drži, oziroma se, kakor na Goriskem in Primorskem sploh na novo poživlja. Na Kranskem imamo lep zgled na novo uvedenega ljudskega petja v St. Vidu pri Stični. Pripravlja se pa gibanje, ki naj bi vso ljubljansko škofijo zajelo in ji vrnilo najmočnejši del cerkvene glasbe: splošno ljudsko petje. Pričujoča zbirka nudi za vse prilike obilo gradiva. In če se je že prva izdaja tako priljubila, da je partitura prve že zdavnaj pošla, bo druga izdaja še tem bolj došla. Ne le ljudskemu petju, temveč tudi zborom. Pred vsem ženskim zborom, dalje šolam, Marijinim družbam. Tudi cena je nizka. Vsaka pesem v glasu ne stane niti krono. Brez te pesmarice pač ne bo cerkve in brez male knjižice bi ne smel biti noben Slovenec. K.

Zgodovina Koroške do l. 1335 v dveh delih bo izdal August Jaksch v založbi Fr. Kleinmayr v Celovcu.

Za zastopnika francoskih pisateljev pri Društvu narodov je bil izvoljen Paul Valery.

Orplid, nemški katoliški literarni dvomesednik (Orplid-Verlag, Augsburg) prinaša v svojem zadnjem zvezku kritično priobčeno katoliško literaturo sodobne Anglije. Zbral jo je Karl Arns.

Zbirka kitajskih narodnih pesmi. — Švedski etnolog Laurel je tekom svojega sedemletnega bivanja na Kitajskem napravil številne fonografske posnetke kitajskih narodnih pesmi, ki dosedaj še niso bile zapisane, marveč so se samo izročale od ust do ust.

Sveta življenje in vrvenje

Cesarska cesta v Indijo

Lepe angleške sanje o rednem zračnem prometu med Anglijo, Indijo in Avstralijo se utegnejo v kratkem uresničiti. Na podlagi pogodbe z dne 10. maja t. l. med Anglijo in Perzijo, ki velja za dobo osem let in govorjuje Angliji znatne koncesije v zračnem prometu, bo uredila Anglija nov zračni promet na progi Bagdad—Karachi. Pravkar poročajo iz Kaira, da bo neka angleška družba še letos uvedla reden zračni promet med Anglijo, Indijo in Avstralijo. To bo angleška cesarska cesta v Indijo. Na uresničitvi tega načrta je delala Anglija že ves čas po vojni ter uvedla mesečno in kasneje tedensko zvezo na progi Kairo — Bagdad. Nova zrakoplovna družba »Imperial Airways« pa uvede sedaj dnevno zvezo med Anglijo, Indijo in Avstralijo.

Poleti preko puščave, dolgi približno 1400 km, so delali doslej velike težave. Vršili so se doslej na ta način, da so pošiljali po dve avtomobilski koloni kot kažipote preko puščave: eno iz Bagdada in drugo iz Kaira, ki sta se sredi puščave, pri El-Idu križali. Sedaj so zgradili v puščavi v razdalji 30 km posebne, z vsemi potrebnimi pripomočki opremljene letalske postaje, ki nosijo ogromne črke odonosno številke, po katerih se letala orientirajo.

Poveljnik tega zračnega brodovja, kapitan Hill, je nedavno predaval v kraljevi zrakoplovni družbi v Londonu, da se opere očitkov, zakaj ne vzdržuje prometa tudi ponoči in zakaj je šele sedaj sklenil letalske zveze s Perzijo. Hill je izjavil, da bi se mogel vršiti zračni promet preko puščave šele tedaj, ako se po puščavi zgrade svetilniki. Na zvezo s Perzijskim zalivom pa zato ni bilo mogoče preje misliti, ker so v Perziji že Junkerjeve postaje in se je vršil že letalski promet med Teheranom in Bukirjem, ki je vezal glavno mesto Perzije s Perzijskim zalivom v 7 urah ter prevzemal pošto iz Indije.

Nova angleška zrakoplovna družba hoče nemudoma zgraditi v puščavi letalske postaje s svetilniki, tako da se bo otvoril promet že letošnjo jesen.

Hassel in Cramer zasilno pristala

Na radijski postaji Toledo v državi Ohio so prejeli brzojavko obeh švedskih oceanskih letalcev Hassela in Cramera, v kateri naznanjajo, da sta bila prisiljena pristati na majhnem otoku, 160 km severno od Nove Fundlandije. Letalca izražata upanje, da jima pride na pomoč rešilna ekspedicija.

Ta brzojavka vzbuja v strokovnih krogih rahel sum, da bi utegnili biti mistifikacija.

Dva amaterja sta pa dobila slabotna znamenja, in to petkrat se ponavljajoče črke RDA.

Z južne Grenlandije poročajo, da so v nedeljo 19. t. m. natančno videli švedski zrakoplov »Greater Rockford«, ki je letel proti vzhodu. Iz Götikahauba in Fiskernaesa so odposlali motorne čolne.

Kakšna pota vodijo do filma

Zelo različna so pota, ki vodijo mlade ljudi do filma, a največkrat pač potreba. O tem par vgladov.

James Murray, najnovejši ljubljeneč ameriškega občinstva, se je rodil v New Yorku in je bil tako reven, da je po ameriški navadi obenem delal kot navaden delavec in študiral na vseučilišču. Po končanih študijah ni mogel najti druge službe, kot da je postal vratar v velikem kinematografu v Capitolu. Tu je mladi Murray videl mnogo zvezd, ki so prihajale na premijere svojih filmov, in je bil sploh v ozkih stikih s filmom. Ni čuda, da se mu je porodila želja, postati filmski igralec. Poskusil je v nekaterih filmskih atelejih, kjer je delal kot statist, vendar ni imel sreče. Povrnil se je na staro mesto in je kmalu avanziral za menagerja. Cez nekaj mesecev si je že toliko prislužil, da je lahko odpotoval v Hollywood. Tu je imel srečo in je po kratki dobi statiranja že dobival manjše epizodne vloge, ki so ga sčasoma privedle do srednje popularnosti. Toda kmalu je bilo, kot da so ga režiserji in pomožni režiserji pozabili in ostal je na ulici. Tedaj se je spet nameraval povrniti na staro mesto v New York ter je premišljeval samo to, kje bi dobil sredstev za pot. Deževalo je, a kljub temu je stal pod cestno svetilko pred Metro Goldwyn Mayerjevimi ateleji. Čakal je prvega avtomobila, ki bi ga po hollywoodskem običaju odpeljal v mesto.

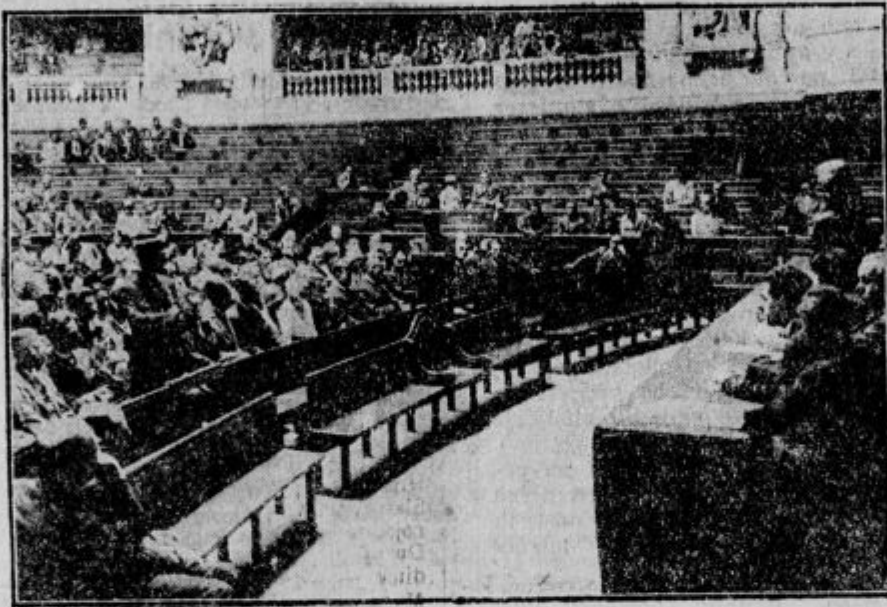
Sreča je hotela, da sta se baš v prvem avtomobilu nahajala režiser King Vidor in njegova žena, igralka Eleanor Boardman. King Vidor je odpeljal Murraya s seboj in mladenič mu je v avtomobilu razložil svojo ožoto povest. Kingu Vidorju se je mladi moč zasmilil in razen tega je kot strokovnjak spoznal v njem človeka, iz katerega bi se še dalo kaj napraviti. Tako ga je povabil drugi dan na poskusno fotografiranje. To se je posrečilo proti vsake-mu pričakovanju in Kin Vidu je dal Murrayu, ne da bi premišljeval niti za trenutek, takoj glavno vlogo v filmu »Golgota naših dni«. Ta vloga se je tako posrečila, da je postal James Murray ljubljeneč ameriškega filmskega občinstva.

stva in po drugem ali tretjem filmu eden najbolj popularnih igralcev v Ameriki. Za svojo popularnost in uspeh se ima zahvaliti temu, da ima razen lepega in moškega obraza in harmonično razvitega telesa tudi velik talent in resno voljo za delo.

Norma Shearer, ena izmed ameriških filmskih zvezd, piše o svojem življenju:

Prijatelji trdijo, da imam nenavadno filmsko usodo. Zato, ker mislijo, da mora biti filmska usoda nekaj nenavadnega. Ne bi mogla reči, da bi bilo pri meni tako. K filmu nisem šla iz strasti in prav tako ne preko gledališča. Bila sem nekoč statistka in si težko služila kruh, toda to je trajalo samo nekaj časa. Prišla sem k filmu iz potrebe, da si zaslužim denar, česar me ni sram priznati. To je tisto nenavadno, romantično v moji filmski usodi.

Potomka sem nekdanje bogate rodovine iz Montreala v Kanadi. Oče je bil predsednik velikega bančnega koncerna, ki je skrahiral. Tako smo prišli na beraško palico in mlada, v razkošju razvajena dekleta smo si morala poiskati zaslužka. Takrat sem slučajno zmagala pri neki tekmi za lepoto in nekdo mi je nasvetoval, naj poskusim s filmom. Nisem dolgo odlašala. Razen lepega obraza — kot pravijo drugi — sem imela sportno trenirano telo, obvladala sem vse panoge sporta in sem tako imela neko prednost pred drugimi kandidati-

Otvoritvena seja mednarodnega dijaškega kongresa na pariški Sorbonne-i. Otvoritveni govor je imel senator de Jouvenel.

njami. Prvič sem bila angažirana v New Yorku kot statistka. Lous B. Mayer, podpredsednik MGM, me je odkril in odpeljal na zahod. Najprej mi je dal dve majhni vloge in nato glavno. Torej sem ostala od začetka svoje filmske kariere pri istem podjetju. Menim, da mora vsaka umetnica delati pri istem podjetju in zaslužiti mnogo denarja, da bi tako rešena materielnih skrbi svobodno izbirala v svojih vlogah. Umetnica, ki se seli iz enega ateljeja v drugega, laglje pače v izkušnjo, da si izbere vlogo, ki zanjo ni prikladna.

Sedaj naj ugodim še najbolj radovednim, ki me obsipujejo z neštetiimi vprašanji v pismih: Rada plavam in hodim v gledališče. Največ sem doživela, ko sem o priliki fotografiranja v ateljeju preoblečena v časnikarico intervjuvala svojo mater, ne da bi me ta spoznala. Letos sem dovršila filme »Življenje igralke«, »Stari Heidelberg« in druge.

Nenavadno maščevanje nad profesorjem

Iz Varšave poročajo čisto svojevrsten dogodek, ki se je pripetil te dni nekemu tamkajšnjemu profesorju.

Za profesorjem Wasiljewičem na varšavski dekliški gimnaziji so starejše dijakinje zelo brenčale. Profesor, ki je že dve leti oženjen in pameten mož, se je čutil prisiljenega, da si odločno prepove vsako nadaljno pozornost od strani dijakin. Minoli petek, ko se je mudil profesor Wasiljewič na gimnaziji pri pouku, je pozvonilo na njegovem stanovanju. Ko je profesorjeva žena odprla vrata, ji je neznanca oseba izročila veliko škatljo in nato hitro odšla. Gospa je škatljo odprla in našla v njej — tri tedne staro dete; zraven je ležal listek z imenom »Marija«. Gospej je zastal dih. Marija je bilo ime služkinji, ki jo je morala pred osmimi meseci na možovo zahtevo odpustiti iz službe. Sedaj je prišlo na dan: mož se je bil z dekletom izpozabil in nato iz strahu pred posledicami zahteval, da gre iz hiše. — Ko je prišel profesor iz šole domov, se je vsul nanj strahovit vihar; žena je izjavila, da niti minute več ne ostane z njim pod isto streho ter je dejansko odšla. Prof. W., ki si ni bil v svesti nobene krivde, je pohitel na policijo in zahteval, naj pridejo po otroka, ki ni z njim v nobeni zvezi. Tu se je stvar hitro razjasnila. Kajti pravkar je bilo dobila policija naznanilo, da je bilo na Poniatowskega cesti ukraden otrok treditensko dete. Poslali so po mater, ki je v detetu, ki so ga bili prinesli k profesorju, takoj spoznala svojega otroka in ga vsa srečna odnesla domov. Sumijo, da so

se hotele na ta način maščevati nad profesorjem dijakinje, ker je bil odklonil njih ljubeznivosti. Policija je uvedla strogo preiskavo.

Svetovna moč časopisja

Mednarodni urad dela je objavil studio o razvoju časopisja. Ta razvoj kažejo naslednje številke: V Združenih državah je bilo 1920. leta 2400 dnevnikov in 14.800 tednikov. Celokupna naklada dnevnikov je znašala 1914. leta 28.700.000, 1923. leta pa 35.700.000. Navedenega leta — 1923. — je bilo v Ameriki 10.267 časniških podjetij, v katerih je bilo 238.550 nastavljenecov. — V Franciji je razvoj podoben ogromen; samo v Parizu izhaja na 100 dnevnikov, katerih vsak ima nad 500.000 naklade. — Na Angleškem izhaja 2400 dnevnikov, med njimi eden, ki izhaja v milijon izvodih dnevno. — V Nemčiji je izhajalo 1926. l. 3812 dnevnikov in 4309 tednikov; v Belgiji 1100 raznih listov; v Kanadi 1500; na Kitajskem več tisoč; v Španiji nad 2000; na Danskem je bilo poleg 750 tednikov in mesečnikov 320 dnevnikov s skupno naklado 1.100.000 izvodov, tako da je odpadel na vsakega tretjega Danca po en izvod dnevno Seveda so vse te številke danes že znatno prekoračene; časniška vele-sila ni več peta, marveč prva na svetu.

Kako živi klovn

Eden najbolj znanih klovnov in plesalcev na vrvi — Grock, se je pravkar umaknil v zasebno življenje. Ob tej priliki je izjavil v časniškem intervjuju:

Petintrideset let sem izvrševal svoj poklic in ves ta čas sem skoraj neprestano trdo delal, tako da se kljub svojim uspehom rad umaknem

hu, ki ni neupravičen. Saj smo čuli, kolike smrtnih nesreč je strela povzročila že samo v tem poletju. Zato ne bo odveč, če opozorimo na nekatere okoliščine, ki povečajo, odonosno zmanjšajo nevarnost smrtonosne strele.

Kakor znano, teži elektrika, ki je v zraku, za tem, da se spoji in izravna z elektriko, ki je v zemlji. Ako pridejo viharini oblaki, ki so prepojeni z električno silo, na sicer prostem in ravnem okolišu do vzvišenega predmeta, nastane to izenačenje z bliskom in strela. Prav radi tega je zelo nevarno, muditi se med vihro na ravnem polju ali na goli višini. Če človeka preseneti nevihta na takem kraju, pa ni možno, da se umakne v gozd, ali v kako nižino, naj se vleže na tla — a naj ne jemlje s seboj železnega orodja: kose, srpa, rovnice, motike i. dr. Nikakor pa naj ne stopi pod kako osamljeno drevo. Več oseb ne sme biti skupaj, marveč se morajo porazdeliti na več krajev.

Kjer je pod viharinimi oblaki več visokih predmetov (mestne hiše, drevesa v gozdu), se izvrši električno izenačenje in spajanje polagoma brez posebnega bliska in brez treska. Redki so slučaj, da bi v mestu strela udarila, dasi se nad mesti prav tako pode viharini oblaki, kakor drugod. Prav isto se opazuje v gozdovih. V gozdu so strela bolj izpostavljeni ona drevesa, ki so višja od drugega drevja, ali če imajo suhe vrhove, ali suhe, kvišku štrleče veje. Tudi je mnogo odvisno od vrste dreves. Nekje so na ravnini, kjer je rastlo različno gozdno drevje, dognali, da je v gotovi dobi strela udarila: 36krat v hraste, 24krat v jelke in smreke, nikdar pa v bukke, dasi je bilo sedem desetih bukev na opazovalnem terenu. Bukve imajo torej jako malo privlačnosti za elektriko, več pa smreke, jelke, ker imajo igle, dočim imajo bukovni listi dlakaste in lasaste robove. Te dlakice so kakor neštivilni strelovodi, ki polagoma, a neprestano prevajajo in združujejo zračno in zemeljsko elektriko.

Kdor je v gozdu, naj torej med gromovito vihro ne stopi pod smreke, jelke, borovce, mecesne, ali pod streho mogočnega hrasta, marveč pod nizko bukev, ali vsaj pod tako, ki je nižja od drugih.

V stanovanju je treba med nevihto zapreti vsa okna na oni strani, kjer udarja vihra in grom; na drugi strani so lahko odprta. Večje previdnosti je treba tam, kjer so hiše na samem ali na višini. V takih stanovanjih naj bodo vsa okna zaprta, kadar treska; vstopiti ali vsteti se je treba sredi sobe, ne ob steni, ker tam mimo dostikrat strela zdrzne. Če je v sobi več oseb, naj bodo vrata v vežo ali do drugih stanovališč odprta, da se zrak izenači.

Ako je koga strela zadela, naj mu domači ali bližnji urno odpno vso otesnujočo obleko. Čelo, senca, hrbet in prsi naj se omočijo s hladno vodo. Nato ga je treba frotirati (lahko drgniti). V sili se naj skuša povzročiti umetno dihanje. V vsakem slučaju pa naj se urno pozove zdravnik, če je blizu.

Slavne krave

Krave, ki mislimo nanje, niso zaslovene po tem, da bi bile spadale med spremstvo katkega princa ali da so stale v hlevu Bele hiše v Washingtonu, marveč so to krave, ki so se proslavile po svojih lastnih odlikah, predvsem po mlečnosti.

Do nedavna je slovela kot najboljša krava na svetu Melba XV., krava shorthornskega plemena v Avstraliji. V enem letu je dala 14.310 kilogramov mleka, ki je vsebovala maščobe za 710 kg surovega masla. Toda ta svetovni rekord je potolkla neka krava holadske pasme v Ameriki; dala je 14.439 kg mleka z maščobo 617 kg surovega masla. Neka shorthornska krava v Avstraliji je dala 14.635 kg mleka z maščobo za 818 kg surovega masla. Vse te rekorde pa je prekosila neka holandska krava v Kanadi, ki je dala 15.211 kg mleka v enem letu.

V Nemčiji je do nedavna nosila rekord krava na vzhodnopruskem veleposestvu Pal-micken, ki je dala v enem letu 11.372 kg mleka s 4% maščobe. Potem jo je pa prekosila desetletna vzhodnofrizijska krava, ki je dala lani 11.832 kg mleka, enkrat en sam dan 48¹/₂ kg; kmetijski listi so jo povzdigovali v kralja nebesa, češ, da silno rada žre, in to vse od kraja. — Vzhodnofrizijska krava »Radost« je dala lani 10.935 kg mleka. Vse te kralje rekorde v Nemčiji je sedaj potolkla »Dimka« v Cernikowu z 12.012 kg mleka, ki sedaj nosi v Nemčiji rekordni zvonec. — Še do-
danska »Dimka«, ki je dala v enem letu 12.326 kilogramov mleka s 3.82% maščobe, kar odgovarja 526 kg surovega masla.

V Avstriji je nosila l. 1925. rekord zveznega predsednika Hainische »Bela« v Jauernu, ki je dala v enem letu 10.268 kg mleka s 3.8% maščobe v vrednosti 425 kg surovega masla. Toda njena slava ni dolgo trajala; opešala je in l. 1927. je dobila zlat častni zvonec krava veleposestnika Krafta, ki je dala 9594 kg mleka; zmagala je med 3600 kravami. Vsega je bilo med tekmovalkami 34 krav, ki so dale v enem letu nad 6000 kg mleka.

Pridobivajte novih naročnikov!

Blisk in strela

Po vročini in sopari poletnih dni, zlasti po dolgotrajnih pripekah — kakršne so letos — rado ropoče. Grom in bliski pretresajo ozračje ter povzročajo dostikrat nemalo stra-

RADIO

Antena

(Dalje in konec.)

Vsa naša dosedanja izvajanja so se nanašala predvsem na zunanjo ali visoko anteno, veljajo pa seveda tudi za notranje antene. Notranje antene rabimo predvsem takrat, kadar ne moremo ali nečemo napeti zunanje antene ali kadar imamo velike radio-aparate. Povdarjamo pa še enkrat, da je za male aparate, zlasti detektorske, normalna visoka zunanja antena, vse ostale se smatrajo le kot pomožne. Edina izjema so tu veliki superpozicijski aparati, ki delujejo z malo okvirno anteno, ali pa močni manjši aparati v preveliki bližini oddajne postaje. Splošno pravilo, ki smo ga že večkrat navedli je: mal aparat velika antena in obratno.

Večkrat nam seveda tudi pri majhnem aparatu ni mogoče napeti visoke antene, bodisi da tega gospodar ne pusti, bodisi da stanuje v hiši toliko strank, da za njihove antene enostavno ni več prostora na strehi itd. Takrat se moramo zateči k dobri zasili anteni.

Ob tej priliki odgovorimo na nek pomislek, ki ga pogosto čujemo zoper antene, namreč da vleče antena strela nase. Ta strah je popolnoma neutemeljen. Antena deluje še celo nasprotno. Ker je stalno zvezana z zemljo, odvajajo vanjo vse električne napetosti, ki se nabere v njenem območju v ozračju, tako, da v prostoru, kjer je antena napeta, strela sploh ne udari. Antena bi bila za strela nevarna le v tem slučaju, če bi bila najvišja točka vrhu hriba ali če bi sicer ne bilo v okolici nobene višje stvari. Znano je namreč, da udari strela zmeraj v najvišji vrh. Če pa so zraven drevesa, hribi ali druge višje točke, strela v anteno ne bo nikdar udarila. Pa tudi

nja se navadno dobro obnese, ker ni zvezana z zemljo in nam zato energija, ki jo žica vjame od radiovalov, ne more uiti. Tudi Bergmanove cevi od elektr. napeljav, plinske in vodovodne cevi, posteljne mreže, klavirske strune, strešni žleb, omrežje oken itd. nam služijo kot zasilna antena. Pri tem veljajo ista pravila, kot smo jih začetkom navedli: višje če je antena, večja če je in čim bolj izolirana napram zemlji, toliko lepše poje nanjo aparat.

Omeniti je še okvirno ali križno anteno, ki jo rabimo predvsem za velike aparate. Ta je pravzaprav tuljava, ki je vezana vzporedno s prvimi kondenzatorjem. Vsled svoje velikosti sprejema ta tuljava vase nekaj radiomagnetne energije. Kot najboljša antena se smatra ona, ki ima 8—15 ovojev gole ali izolirane bakrene žice premera 0,8 mm na kvadratnem okvirju s stranico 1 m in medsebojno razdaljo ovojev 1 cm. Navadno napravimo pri taki anteni nekaj odcepov, tako da moremo za vsako postajo določiti najugodnejše število ovojev.

Kar se tiče smeri anten, je okvirna najbolj občutljiva. Postaviti jo je treba tako, da gleda vodoravna prečka antene proti oddajni postaji. Vsled te lastnosti rabijo okvirne antene ladje in aeroplani za ugotavljanje smeri. Tudi se lahko s pomočjo posebnih občutljivih aparatov in okvirne antene vjame »radiokontabantarja«. — Tudi ostale antene posebno dobro delujejo precej odvisno od smeri. Če hočemo posebno dobro poslušati kako postajo, (n. pr. ljubljansko z detektorskim aparatom), moramo anteno prilagoditi tej postaji. To storimo na ta način, da montiramo anteno v smeri proti oddajni postaji, doved k aparatu pa damo na oni konec, ki je radio postaji bližji. To velja zlasti za te antene.

Vse antene razven okvirne morajo imeti svojo zvezo z zemljo. Anteno zvežemo z zemljo v ta namen, da otekajo vanjo antenski toki, ko so v aparatu izvršili svojo dolžnost. Če se hočemo tehnično izraziti, rečemo, da dobimo z zvezo z zemljo potencial ničlo, proti kateremu tečejo potenciali antene. Kakor skrbno smo gledali pri anteni na to, da nam kaj energije ne uide, tako ji moramo olajšati pot od aparata v zemljo. Zato je treba tudi zvezo z zemljo zelo skrbno izvršiti. Za zvezo z zemljo rabimo izolirano žico vsaj 2 mm debelo. Žico pritrdimo (najbolje spojkamo) na večjo bakreno ploščo, pocinkano mrežo, svinčeno cev itd., ki jo zakopljemo čim globlje v zemljo. Globina naj bo vsaj 80 cm, plošča pa kvadratni meter ali več. Dobro je včasih zaliti mesto, kjer je zakopana plošča. Dobro zvezo z zemljo dobimo tudi, če pritrdimo to žico na vodovodno cev ali na z zemljo zvezani pol elektr. napeljave. (V zadnjem slučaju moramo skrbeti za varovalko.)

Za zvezo med anteno in zemljo, oz. med anteno, aparatom in zemljo rabimo posebna antenska pretikala s tremi spojkami. Na srednji spojki, s katero v zvezi je ročaj pretikala, pritrdimo antenski dovod. Na spodnjo damo zvezo z zemljo in doved k aparatu, a na zgornjo drug dovod k aparatu. Kadar poslušamo, odpremo pretikalo navzgor, tako da nam teče antenska energija od antenskega dovoda preko ročaja k zgornji spojki in po dovodu v aparat. Če zapremo pretikalo navzdol, ima antena ne, posredno zvezo z zemljo. To napravimo zmeraj, kadar ne poslušamo.

Mesto zveze z zemljo se rabi dostikrat tudi tako imenovana antenska profil-utež. Ta obstoji v bistvu iz še ene antene, tako da imamo v tem slučaju eno anteno priključeno na spojko za anteno, drugo pa na spojko za zemljo. F. B.

PROGRAMI:

Torek, 28. avgusta.

Zagreb: 20.35 Slike iz orijenta; proizvaja kvartet. — Praga: 19. Prens oper iz gledališča: Navihani kmetič (Smetana). — Leipzig: 19.30 Predavanje: Zvezde — vodnice na potovanjih — 20.05 Prens iz Stuttgarta: Beethoven: Uvertura k Egmontu — 20.30 Iz Langenberga: Erwin in Elmira (Goethe, glasba od Reicharda) — 22.15 »Satyros«, igra (Goethe), kompozicija od Reifficha. — Stuttgart: 20.05 Uvertura k Egmontu; nato iz Berlina: Predavanje o priliki Goethejeve rojstne obletnice; nato Erwin in Elmira, spevoigra v 2 dejanjih (Reichardt), besedilo Goethejevo. — Bern: 20.30 Skladbe ruskih kompozitorov. Izvaja orkester in sopran solo — 22. Orkester. — Katerice: 20.15 Koncert iz Varšave. — Frankfurt: 20.15 »Kraljevi ročniki«, veseloigra v 4 dej. (Gutckow); nato orkestralni koncert. — Brno: 19. Moderna češka glasba — 21.30 in 22.15 Prens koncerta iz razstave. —

Ljubljansko gledališče

RAZPIS ABONMANA ZA SEZONO 1928/29.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpisuje za sezono 1928/29 gledališki abonma. Kakor v prejšnji sezoni, se razpisuje tudi letos pet redov, in sicer Izvanredni abonma ter A, B, C in D. Izvanredni abonma je razširjen premijerski abonma prošle sezone. Kakor lani se bodo igrala za ta abonma tudi letos vse premijere, poleg tega pa tudi vse ostale predstave, namenjene drugim abonmanom. Izvanredni abonma torej ne bo obsegal samo 28 predstav kakor lani, temveč 38 predstav, 20 v drami in 18 v operi, kakor vsi ostali abonmaji. Cene za izvanredni abonma so iste kakor za ostale. Uprava vabi občinstvo, da se v veliki meri poslužuje abonmanov, ki nudijo res velik popust od običajnih cen. Vse ostale olajšave za obisk gledališča bo uprava v tej sezoni odpravila. Državnim nameščencem in drugim upravičencem so dovoljene tudi za abonma še posebne ugodnosti, ki so razvidne iz spodaj razpisanih cen, vendar te ugodnosti za izvanredni abonma ne veljajo. Cene so tako nizke, da so res vsakomur dostopne. Abonmani se lahko odplačujejo v osmih mesečnih obrokih. Za mesečni obrok 30 do 130 Din pri običajnem abonmanu in 23 do 100 Din pri uradniškem abonmanu nudi gledališče abonentu sedež za ca. 4 predstave mesečno, 2 dramski in 2 muzikalni. Posebej opozarjamo na lože, ki se oddajajo v abonmanu z velikim popustom ter so zlasti prikladne za družine in majhne gledališke družbe. Razpisane cene ložam veljajo za štiri osebe. Vse cene za abonma, zlasti pa cene za lože so v tej sezoni znižane, dasiravno je uprava prevzela plačevanje oblastnega davka, ki je letos tudi za abonente uveden ter bi jim občutno podražil obisk gledališča. (Oblastna taksa od predstave znaša za lože 16 Din, za parterni sedež 4 Din itd.)

Poslovanje gledališča bo postavljen v tej sezoni na popolnoma novo administrativno bazo. Gledališko vodstvo in ansambli se bodo potrudili, da nudijo občinstvu čim boljše in čim bolj skrbno pripravljene predstave. Po budžetu, veljavnem od

Žlahtni in negovani

kjerkoli se nahajate! Kot dihljaj tanka plast ELIDA pudra Vam vsaki čas napravi čudežno, baršunasto mehko kožo, ki Vam podeli milino in l-jubkost.

ELIDA PUDER

Rim: 21 Prens iz opere. — Langenberg: 20.15 Slavnoten večer v proslavo obletnice Goethejevega rojstva. — Berlin: 20.30 Goethejeva proslava. — Dunaj: 11 in 16.15 Koncert — 20 Zabavna prireditve — 20.45 Koncert dun. simfon. orkestra. — München: 20.15 Simfoničen koncert Schubertove glasbe. — Milan: 20.50 Koncert s pestrnim sporedom. — Budapest: 17.45 Orkestralni koncert — 20 Simfoničen koncert.

Sreda, 29. avgusta.

Zagreb: 20.35 Vokalni koncert pevskega društva »Sloboda«. — Breslau: 21.20 Koncert. — Praga: 20.10 Vesel večer — 21.30 Prens koncerta iz brnske razstave. — Leipzig: 20.15 Operetni šlagerji — 22.15 Plesna glasba. — Stuttgart: 20.15 Koncert. Odlomki iz oper in drugo. — Bern: 21 Zborovski in solistiški koncert. — Katowice: 20.30 Prens koncerta iz Krakova. — Frankfurt: 20.15 Koncert s pestrnim sporedom. — Brno: 19.10 Ruski večer; ob priliki 100. obletnice Tolstojevga rojstva — 21 in 22.15 Prens koncerta iz razstave. — Rim: 21 Instrumentalni in vokalni koncert. — Langenberg: 18 Orkestralni koncert. — Berlin: 17.30 Zabavna glasba — 20.30 Koncert Straußove glasbe; nato Mozartova dela — 22.30 Napitnice. — Davenport: 20.30 Koncert vojaške godbe. — Dunaj: 11 in 16.30 Koncert — 20 Iz Salzburga: Beethoven: 9. simfonija — 21.20 Operne melodije. — München: 19.30 Komorni koncert — 22.40 Lalka glasba. — Milan: 20.50 Lalka glasba. — Budapest: 20.15 Koncert vojaške godbe — 22.15 Koncert vokalnega kvarteta.

Kot mladinske predstave se bodo vprizorile: znamenita mladinska igra »Mali lord«, nadalje »Oslieček« francoskega pisatelja Pavla de Patraya. Raimundov »Zapravljenec« in druge.

Operetni repertoar se bo ravnal po repertoarju velikih operetnih gledališč ter bo po možnosti prinesel nekaj najboljših aktualnih del. Iz klasičnega operetnega repertoarja se bo vprizorila Suppejeva opereta »Boccaccio«, ponavljale pa se bodo operete »Poljska križ«, »Čardaška knežinja« in druge.

OPERA.

Glavno smernico opernega repertoarja v bodoči sezoni karakterizirajo slovanska dela, ki jih bo sedem, med njimi tri domača. Kot novosti se bodo izvajale Kogojeve »Crne maske«, ki so se že lani študirale, vendar se zavoljo izrednih težav dela niso moglo doštudirati. 70letnico našega skladatelja Rista Savina bo proslavila opera z vprizoritvijo njegove »Lepe Vilde«. Slavko Osterc je predložil svojo dvodejansko opero »Iz komične opere«, ki bo tvorila z opero-oratorijem »Oedipus rex« Igora Stravinskega skupen večer. Češko muziko bosta poleg Smetanovega »Dulibora« zastopala dva modernista Jaromir Weinberger s svojim najnovejšim delom »Štanda dudak« in Ernest Krenek s svojo svetovno senzacijo »Jonny seira«. Nadaljnje premijere: Mozart »Beg iz seraja«, Richard Wagner »Valquiras«, ter Italo Montemezzi »Ljubezen treh kraljev«. Kot reprize se bodo izvajale poleg drugih predvsem sledeča dela: Prokofjev »Zaljubljen v tri oranže«, Mozart »Čarobna piket« in »Cosi fan tutte«, Flotow »Marta«, Richard Strauss »Salome«.

Cene abonmanov:

Cene so enotne za izvanredni abonma ter za abonmane A, B, C in D.
Lože v parterju: 3200 Din. Mesečni obrok 400 Din.
Lože v I. redu:
St. 1—5 4000 Din, mesečni obrok 500 Din;
St. 6—9 4700 Din, mes. obr. 588 Din.

Lože II. reda:

St. 1—4 2000 Din, mes. obr. 250 Din;
St. 5—6 2300 Din, mes. obr. 288 Din.
Parter: I. vrsta 1400 Din, mes. obr. 180 Din;
II.—III. vrsta 920 Din, mes. obr. 115 Din;
IV.—VI. vrsta 880 Din, mes. obr. 110 Din;
VII.—IX. vrsta 840 Din, mes. obr. 105 Din;
X.—XI. vrsta 760 Din, mes. obr. 95 Din;
XII.—XIII. vrsta 720 Din, mes. obr. 90 Din.
Balkon: I. vrsta 850 Din, mes. obr. 106 Din;
II. vrsta 600 Din, mes. obr. 75 Din;
III. vrsta 500 Din, mes. obr. 62 Din.
Galerija: I. vrsta 400 Din, mes. obr. 50 Din;
II.—III. vrsta 240 Din, mes. obr. 40 Din;
IV.—V. vrsta 220 Din, mes. obr. 30 Din.

Cene uradniškega abonmana:

Veljajo za abonma A, B, C in D.
Lože v parterju: 2740 Din, mes. obr. 345 Din.
Lože v I. redu:
1.—5. 3120 Din, mes. obr. 390 Din;
6.—9. 3800 Din, mes. obr. 475 Din.
Lože II. reda:
1.—4. 1600 Din, mes. obr. 200 Din;
5.—6. 1800 Din, mes. obr. 225 Din.
Parter: I. vrsta 800 Din, mes. obr. 100 Din;
II.—III. vrsta 720 Din, mes. obr. 90 Din;
IV.—VI. vrsta 680 Din, mes. obr. 85 Din;
VII.—IX. vrsta 640 Din, mes. obr. 80 Din;
X.—XI. vrsta 600 Din, mes. obr. 75 Din;
XII.—XIII. vrsta 580 Din, mes. obr. 72 Din.
Balkon: I. vrsta 640 Din, mes. obr. 80 Din;
II. vrsta 440 Din, mes. obr. 55 Din;
III. vrsta 320 Din, mes. obr. 40 Din.
Galerija: I. vrsta 300 Din, mes. obr. 38 Din;
II.—III. vrsta 240 Din, mes. obr. 30 Din;
IV.—V. vrsta 180 Din, mes. obr. 23 Din.
Vsak abonent dobi letno 20 dramskih in 18 opernih predstav.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase s fotografijami in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon števil 2328.

Službodobne

Mlinarja

poštenega, treznega in zanesljivega, iščem. - Naslov na upravo »Slovenca« pod št. 7584.

Iščem žagarja

ki ne bi bil stalno zaposlen na žagi, ampak uporabljen tudi za druga opravila. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7586.

Kovaški učenec

krepak, se sprejme. Matija Terlep, izdelov. voz, Sv. Jerneja c., Ljubljana 7.

Praktikantinja

za pisarno se sprejme. - Maribor, Trubarjeva ul. 9.

Slikar. pomočnika

mlajšega - neozelenega, samostoj. delavca, za vsa v slikar. stroko spadajoča dela: slikanje, pleskanje, lakiranje, emajliranje, napisno slikanje - sprejme Erjautz, Rogaska Slatina.

Vajenca

zdravega, močnega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejemamo takoj. Starost 14-15 let. Dobra oskrba v hiši. Prednost imajo dečki z deželi. Ponudbe na: Grčar & drug, trgovina z mešanim blagom v Trbovljah.

Učenec

za večjo podružnico mešanega blaga se sprejme. Iz ugledne kmetijske hiše ter dobro šol. izobrazbo imajo prednost. Ponudbe, če mogoče s sliko, na upravo Slovenca pod šifro »Mladec« št. 7810.

Sotrudnico

sprejme modna trgovina I. Kette, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

Dekla

pridna, se sprejme takoj na manjšo posestvo. Iv. Mrhar, Stanežič, št. Vid nad Ljubljano.

Prodajalko

se takoj sprejme, katere ima obrtni list za trgovino z mešanim blagom. Biti mora poštna, pridna, z dobrimi spravevali. - Ponudbe je poslati pod »Ugodno« upravi Slov.

Fotograf. učenca

samo od 13.-15. leta, s primerno šol. izobrazbo, ki bi poleg slovenskega znal tudi nekaj nemške, sprejemem. Sinovi železnice imajo prednost. Hrana in stanovanje v hiši. - Atelje Weiss, Polzela, Sav. dolina.

Učenca

za pekovo obrt sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Naslov v upravi št. 7881.

Slugo

odnosno tekača sprejme modna trgovina I. Kette, Ljubljana - Aleksandrova cesta 3.

Vajenca ali vajenko

za manufakturno trgovino z oskrbo pri starših, se išče. - Ponudbe na upravo Slovenca pod: Pošten.

Prodajalko

v mešano trgovino, tudi začetnico, sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod števil 7873.

Delavca ali delavko

iz papirne branže, ki zna dobro zlagati in rezati papir in etikete na stroju, se sprejme. - Ponudbe z navedbo služb in zahtevkov plače na »Poštni« predal 113 v Ljubljani.

Knjigovodjo

(knjigovodkinjo) bilancista, samostojno in pridno silo, zmožno nemškega jezika, išče zagrebško podjetje. Ponudbe s prepiš pravega referencami na upravo lista pod št. 7838.

Trgov. sotrudnico

verzirano v mešani stroki, dobro, pošteno moč, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji trgov. firma J. Kušan, Kranj, Sloven.

Stružarskega vajenca

krepkega, sprejme Franc Rojina, Kolodvor. ul. 8.

Učenka

za damsko krojaštvo, se sprejme. Naslov v upravi Slovenca pod št. 7982.

Učenec

se sprejme v modno in manufakturno trgovino. - Vpraša se v trgovini na Karlovski cesti 30.

Krojaškega vajenca

takoj sprejme iz mesta ali bližnje okolice Malis Frano, dipl. krojač, Ljubljana, Tržaška cesta 29.

Kovaški pomočnik

dobar v podkovanju konj in vozov, se takoj sprejme. - Josip Medved, kovač, Zapuže, p. Lesce pri Bledu.

Služkinjo

ki zna tudi kuhati in bi opravljala vse posle, išče učiteljska rodbina v majhnem mestu. Plača po dogovoru. Najraje kmetstvo dekle, ki želi stalne službe. Naslov: »Pošteno dekle« št. 7969 upravi Slov.

Hlapec

poraben za vsako delo, pošten in trezen, čiste preteklosti, vojašine že prost, ne čez 30 let star, najraje z dežele - se sprejme v boljšo hišo v sredini Ljubljane. Plača in drugo po dogovoru. Naslov pove uprava Slov. pod števil 7951.

Pošteno služkinjo

snažno, mirno in zdravo, ki zna kuhati, vsaj malo šivati in ima veselje do otrok (dva), sprejme boljša rodbina v sredini mesta. - Ponudbe pod »Sredi septembra« na oglasni oddelček Slovenca.

Vajenca

sprejme Puškarna Kaiser, Ljubljana, Selenburgova 6.

Tekač

za trgov. in druga opravila se sprejme. Naslov v upravi Slov. pod št. 7963.

Kuharica

katere opravlja tudi druga hišna dela, se sprejme. Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5.

Čevljarški pomočnik

dobro izvežban, se takoj sprejme za finejša dela, stalno mesto. Hrana in stanovanje v hiši. Franc Travnik, Trebnje.

Vajenca

sprejemem, zdravega, močnega, poštenih staršev, za mesarsko in prekajevalsko obrt. Franc Zober, mesar in prekajevalec, Ljubljana, za Bežigradom.

Dve pletilji

se takoj sprejemata. Naslov pri upravi Slovenca pod števil 7937.

Učenko

za strojno pletenje sprejemem takoj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8009.

Gospodično

s prakso

zmožno slovenščine in nemščine v govoru in pisanju, kakor tudi stroje-pisja in stenografije,

išče industrijsko podjetje

Ponudbe pod »Trajno mesto« na upravo Slovenca.

Službe iščejo

Učenka

z abs. 3. mešč. razr. želi stopiti v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 7831.

Oženjen hlapec

brez otrok išče mesta k lesni industriji ali na gradščino h konjem. Naslov v upravi št. 7878.

Dela išče

zakonski par brez otrok. Žena kot kuharica ali hišna, mož bi opravljal poljska dela ali kot voznik ali paznik v mestu ali na deželi. Šel bi tudi kot hišnik. Naslov v upravi lista pod števil 7029.

300 Din

nagrade dobi tisti, ki mi preskrbi mesto šoferskega vajenca, oziroma praktikalanta. - Zahtevajte naslov pri upravi Slovenca pod št. 7781.

Absolventinja

mešč. šole želi priti za vzgojiteljico k otrokom k boljši družini. - Naslov v upravi Slov. pod št. 7919.

Dekle

pridna, poštna, 28 let, želi vstopiti kot pomoč gospodinj ali v gostilni, kjer bi se izučila za kuharico. Naslov v upravi Slovenca pod št. 7876.

Zakonska brez otrok

iščeta službo kot hišnika. Žena je kuharica, mož pa listar in pleskar. ki bi ista dela opravljal, seve v kakšni večji hiši. - Naslov v upravi pod št. 7569.

Vrtnarski pomočnik

izobražen, išče boljše službe. Nastopi takoj! Cenj. ponudbe na upravo pod »Vesten 308« števil 7851.

Prodajalka

začetnica, s 4 razr. mešč. šole in 2 razr. trgovske gremialne šole, vešča tudi pisalnega stroja, želi primerne službe. Ponudbe sprejema uprava Slovenca pod št. 7840.

Prodajalka

mešane in manufakturne stroke, išče mesta. - Ponudbe pod »Samostojna« na upravo Slovenca.

Prodajalka

izurjena v mešani stroki želi mesta v mestu ali na deželi. Položi tudi 10.000 Din kavicje. Cenj. dopise na upravo Slov. pod šifro »Poštena« 7970.

Sprejemem službo

v kakem lesnem podjetju. Sem zmožen knjigovodstva, stenografije in stroje-pisja. - Cenj. ponudbe na upravo Slov. v Mariboru pod »Nastop takoj«.

Ekonom

išče službo. Absolviralec kmetijsko in kmet.-vinarsko šolo z zelo dobrim uspehom. Služboval je že štiri leta. V vseh panogah kmetijstva še poleg službenih let praktično dobro izvežban. Službo nastopi lahko takoj ali pozneje. Nasl. Janko Horvat, ekonom, Sv. Lenart, pošta Velika Nedelja.

Stanovanja

Abonenti

na dobro domačo hrano se sprejmejo na Medvedovi cesti 27, Ljubljana.

Kdo prevzame

mlajša fanta čez dan? - Ponudbe na upravo lista pod »Fanta«.

Dve stanovanji

eno z dvema, drugo s tremi sobami, kuhinjo in pritliklinami, souporabo kopalnice in pralnice ter vrtom, odda s 1. sept. na Brinju ob Dunajski cesti Pokojninski zavod za namočence v Ljubljani.

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in pritlikline oddam s 1. sept. zakoncem brez otrok. - Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 7993.

Lepo opremlj. sobo

oddam boljši gospodični. - Spod. Šiška, Medvedova ul. 8/I, tik gorenj. kolodv. Bokalič.

Stanovanje

se odda takoj: 3 parket. sobe s pritliklinami, vrt, za 500 Din mesečno, pri Sv. Križu št. 64.

Kot sostanovanci

se sprejmejo na stanovanje z zajtrkom štirje gospodje; prikladno za dijake in visokošolce. Naslov v upr. Slov. pod št. 7964.

Stanovanja

v novi vili blizu »Stadiona« za oktober, in sicer 1 kompletno s 3 sobami, verando, kopalnico in vsami pritliklinami, eventuelno tudi z vrtom, eno dvosobno s pritliklinami in eno enosobno s kuhinjo, predsobo in vsami pritliklinami v podstrešju, se oddajo. Naslov v upravi lista pod št. 8007.

Lepa mesečna soba

na Rimski cesti se odda gospodični po ugodni ceni. Ponudbe pod »Dobra katoličanka« na upravo.

Na stanovanje

in hrano se sprejme gospod. - Holzapflava ulica št. 17, prtiličje.

Prazno sobo

s kuhinjo ali brez, išče samostojna trgovka v bližini sv. Jožefa ali sv. Petra za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo Slov. pod »Prazna«.

Dijaki

Dijakinjo

v fino in vestno oskrbo, samo iz boljše hiše sprejme dobra rodbina v Ljubljani. - Na željo nemške konverzacija. Pisma pod šifro »Dobra vzgoja« na upravo lista.

Dva dijaka

sprejemem na stanovanje in hrano. V bližini je reka in tehn. sred. šola. Električna razsvetljava. Naslov pove oglasni oddelček Slovenca pod 7860.

Dijak

se sprejme na stanovanje pod strogim nadzorstvom. Naslov v upravi št. 7855.

Dva dijaka

sprejme profesor na stanovanje in pošteno hrano. Naslov v upravi lista pod št. 7854.

Profesor

sprejme dijaka v oskrbo. Kolodvorska ulica št. 13, prtiličje.

Dva dijaka

mlajša, sprejme starejši zakonski par brez otrok. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 7887.

Dijakinjo

iz nižje šole sprejemem na stanovanje in hrano za nizko ceno. Naslov pove uprava Slov. pod št. 7989.

Dva dijaka v Kranju

sprejme v popolno oskrbo boljša družina. Klavir na razpolago. - Kranj, Korško predmestje 86, vrt.

Vdova sprejme dijaka

nižješolca na hrano in stanovanje. - Naslov pove uprava Slov. pod št. 7972.

Dva nižješolca

sprejemem na hrano in stanovanje v sredini mesta. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 7973.

Dva dijaka

se sprejmeta. - Izve se v upravi Slov. pod št. 7892.

Profesor v Mariboru

vzame DIJAKA iz dobre hiše v skrbno varstvo. Vila, zdrava lega, vrt, dobra hrana in glasovir, konverzacija v modernih, pomoč v klasič. jezikih. - Naslov pove uprava Slov. v Mariboru.

Prvo- ali drugošolca

sprejemem na hrano in stanovanje po nizki ceni. Naslov v upravi Slovenca pod št. 7996.

Dva nižješolca

sprejme profesor na hrano in stan v sredini mesta. Strogo nadzorstvo, jeziki. - Ponudbe pod »Usre« št. 8005.

Kupimo

Maline, borovnice, brusnice

kupuje po najvišji ceni: Podravska industrija sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 9.

Hrastove hlode, frize in deske 27 mm

kupujem v vsaki množini. Ivan Šiška, Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Stole in mize

rabljene (tudi vrtno), dobro ohranjene, kupim. - Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 7944.

Maline

kupuje Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica.

Karoserijo

18-20 sedežno, najraje original, Saurer, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Karoserija«.

Prodamo

Pisalne stroje

imam naprodaj, nove, prvovrstne, najnovejši model, namesto 6300 Din, samo 4300 Din. - Na zahtevo prospekti. Naslov v upravi lista števil 7118.

Vijoline

kitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Musiču Paviljon za dramskim gledališčem. Prepričajte se!

Amer. pisalne stroje

Remington prodaja na obroke J. Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zahtevajte cenike!

Strojna stiskalnica

za sadje in grozdje, s košem za 300 l, se poceni proda. - Maribor, Trubarjeva ulica 9.

Narodna noša

lepa, se proda. Izve se pri Mariji Kurnik, Pražakova ul. 3/II, Ljubljana.

Pohišto

dobro ohranjeno, se poceni proda. - Ivan Hrovat, Tavčarjeva ul. 1, IV. nad.

Dve spalnici

iz hrastovega lesa, politirani, kompletni, postavljeni v Ljubljano ali na kolodvor, prodam po 5000 Din. Ogleda se pri Josip Štolfa, mizarstvo, Krašnja, p. Lukovica p. Domžalah.

Dva sadna mlina

prodam. - Jože Mostar, Galjeveca, Ljubljana.

Klavir

lep, močan glas, se proda. Naslov v upravi št. 7867.

Dolenjske črnine

3 polovnjake 1927, prvovrstne, prodam. Cena po dogovoru. Naslov v upravi št. 7877, Črna.

Fotoaparati

lesena kamera, velikost 13x18, najboljši Zeissobjektiv in ves pribor, ugodno prodam. Ogleda se v drogeriji »Adria«, Ljubljana.

Pianino

dobro ohranjen cenó naprodaj. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 7984.

Kredenca

krasna, hrastova, se ugodno proda. - Kolodvorska ul. št. 5, Ljubljana.

A. J. S. motor

3 mesece rabljen, zaradi nakupa močnejšega proda Gusto Pečnik, Stožice 47, p. Ježica pri Ljubljani.

Krojaški stroj

in drugi krojaški inventar se ceno proda na sodni dražbi dne 27. avg. 1928 ob 3 uri pop. v Javnem skladišču v Ljubljani, kjer se lahko predmete že dooldne ogleda.

Specerijska oprava

moderna, skoraj nova, se ugodno proda. - Naslov v upravi Slov. pod št. 7945.

Naprodaj

Triumf znanosti

je na novi znanstveni podlagi sestavljeno

Benzit-Nadmilo

z dvojnim učinkom

ki spaja pralno moč prvovrstnega jedrnatega mila s čistilno močjo izvrstnega razkrajalnega sredstva Benzita. Benzit-Nadmilo ne vsebuje klora, vodnega stekla ali drugih kisikovih belil. Benzit-Nadmilo razkroji nesnago kemičnim potom, odstranjuje madeže iz tkanin, desinficira, varuje perilo ter daje istemu čudovito prijeten, osvežujoč vonj! Benzit-Nadmilo je štedljivo v uporabi, ker se istega porabi 30 do 50 % manj, kakor drugega dobrega mila!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima stalno na zalogi po najnižjih cenah:

vseh vrst špecerijsko in kolonijalno blago, mlevske izdelke, poljedelske pridelke, krmila, mesne izdelke, bencin, cement, modro galico, žveplo, poljedelske stroje itd. — Priporoča zlasti za jesensko gnojenje Tomaževo žlindro, rudniški superfosfat.

Prodaja in kupuje seno in slamo, na razpolago drva in premog.

Naznanjam

da sem otvoril

ново trgovino

s knjigami, papirjem, pisarniškimi in šolskimi potrebščinami v novi hiši Pokojninskega zavoda, Pražakova ulica 15 in se slavnemu občinstvu najtopleje priporočam. — Z odličnim spoštovanjem

Herman Hrovat.

**KUPON
ZA UGANKE**
v
ILUSTRIRANEM
SLOVENCU

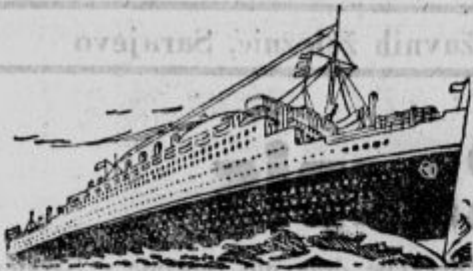
Sl. 35

Amerikanci, kapitalisti in lesni trgovci — pozor!

Na Gorenjskem se prostovoljno prodaja po zelo ugodni ceni 160 orlov arondiranega gozda in travnikov, vodna moč in kamnolom, vse tlik prometne ceste in nanovo trasirane železnice. — Vprašanja in ponudbe na upravo „Slovenca“ do 30. avgusta pod znakom: „Ugodna prilika 1928.“

Cosulich Line-Trust

Nainov, svetovnozn. ekspresne motorne veleladje
Saturnia in Vulcania
24.000 ton — 21 milj hitrosti na uro
Brzovozni promet preko Atlantskega oceana
iz Trsta v New-York in Južno Ameriko.

Zahtevajte takoj brezplačno in točno pojasnila:
Simon Kmetec
zastopnik za Slovenijo in Prekmurje
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13
(Prva cesta desno od kolodvora.)

Izurjeni oblikovalci

morejo dobiti trajno delo v neki dobri inozemski železolitarni. — Prosilce prosimo, da se obrnejo pisмено pod A. M. S. 556 na Jugoslov. Rudolf Mosse, Zagreb, Zrinjevac 20.

„Spectrum“ d. d.

Inž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII
Medvedova ulica 38, telefon 343
Zagreb, Beograd, Osijek. Središnja: ZAGREB
Zrcalno steklo, portalno steklo, masinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljanje v med. Fina, navadna ogledala.

Tridesetletna izkušnja dokazuje, da so čaše in aparati znamke za vkubavanje najzanesljivejši in radi tega najcenejši.

Tovarniška zaloga **WECK** pri-
zaloga **WECK** pri-
zaloga **WECK** pri-

„FRUCTUS“, Ljubljana, Krekov trg 10/I.
Celje: Josip Jagodič. — Maribor: Karl Lotz.

Do sedaj najcenejša trdnost v državi!
Skladišče **MEINLAHER**
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.
R. LORGE, MARIBOR št. 107-A.
Violine od Din 95.—, ročne harmonike od Din 80.—
tamburice od Din 95.—, gramofoni od Din 345.—
Zahtevajte naš veliki katalog, katerega vam pošljemo brezplačno

V globoki žalosti naznanjam pretužno vest, da je moj zvesti, ne-nadomestljivi sodelavec, gospod

Hans Bračič

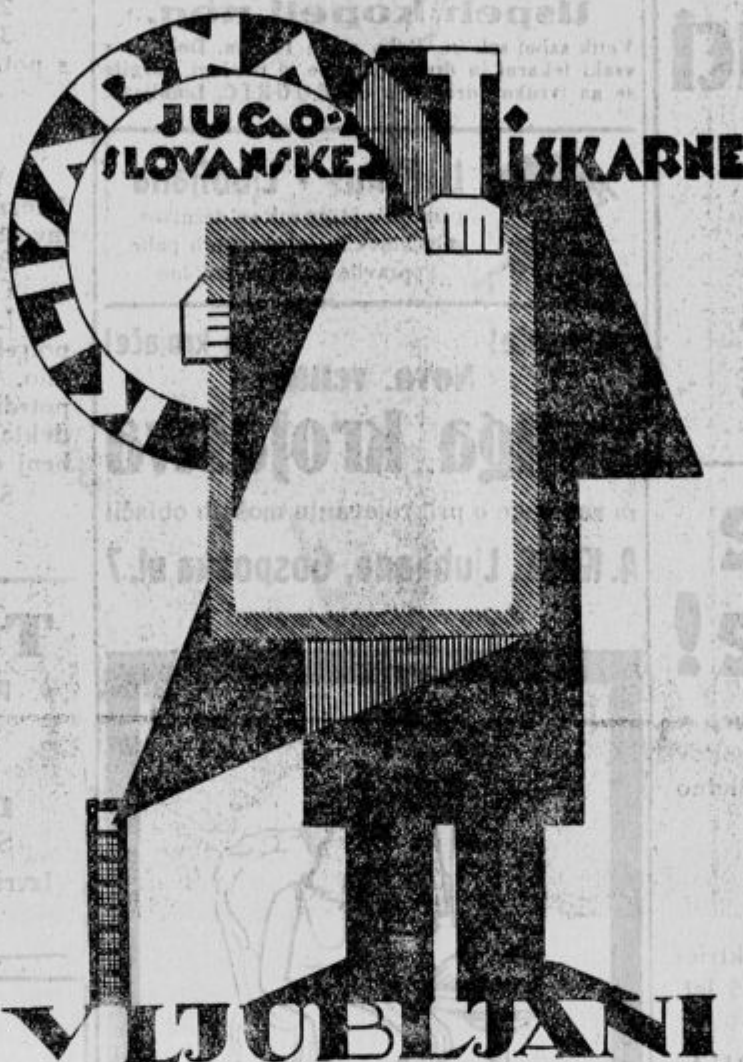
prokurist tvrdke Franc Zangger

po 40 letnem, neumornem delovanju nenadoma, zadet od srčne kapi, preminul dne 24. avgusta 1928.

Pogreb. nepozabnega pokojnika se bo vršil dne 26. avgusta ob 4 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Celju. Ohranil bom pokojniku trajen, iskren in hvaležen spomin.

Celje, dne 25. avgusta 1928.

Robert Dušan Zangger,
lastnik tvrdke Franc Zangger.

OBJAVA

Da bi Uprava državnih monopolov zadovoljila potrebi in okusu kadilcev cigar s cigarami prvo-vrstne kakovosti, lepe oblike in razkošne opreme, se je odločila, da stavi v promet nove vrste cigar, in sicer:

„FLOR DE HAVANA“ in „PERLA DE KUBA“

katere po kakovosti in formi odgovarjajo inozemskim luksuznim cigaram.
Te vrste luksuznih cigar bodo prišle v prodajo koncem tega meseca, in sicer v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, a v naslednjih mesecih tudi po ostalih večjih krajih.

Cena cigar bo: za „Flor de Havana“ 8 Din za kos ali 192 Din za skatlo s 24 kosi, in za „Perla de Kuba“ 7 Din za kos ali 168 Din za skatlo s 24 kosi.

Iz Uprave drž. monopolov oddelka prodaje
Pr. št. 27.321 od 16. avgusta 1928.

Iščemo osebe po vseh mestih

kot **voditelje podružnic.** — Posebna izobrazba, skladišče ali prom. kapital nepotreben. — Mesečni dohodek ca. 150—200 dolarjev.

Vprašanja na:

„The Novelty Company“

v Valkenburgu (Limburg), Nizozemska

Delovodjo

za pohištvono mizarstvo

sprejme večja tovarna na Gorenjskem. Zahteva se večletna praksa, zmožnost samostojnega detajliranja načrtov za pohištvo ter popolno poznanje vseh mizarstvih ročnih in strojnih del. Nastop čimprej. Ponudbe z navedbo izobrazbe ter dosedanjega praktičnega službovanja in zahtevkov plače naj se nalože na upravo lista pod št. 7920.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)

Obrestuje

hranilne vloge po najvišji možni obrestni meri in je dekar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000—

Dr. M. Slavič:

Na Sinaj

In sinajski menihi se zavedajo te resnice in žive silno spokorno, preprosto, puščavniško. Silovitost čudovite gorske puščave jim nudi menda največji užitek, ki pa s svojo monotonostjo seveda lahko tudi utruja. Sicer pa moti enoličnost njihovega življenja pri nekaterih bratih-menihih le oskrbovanje posameznih oaz. Zlasti p. ekonom Agapij-Macedonec ima z nadzorovanjem teh oaz veliko opraviti. Drugi menihi pa imajo ročno delo, kolikor ga je potrebno za to enostavno življenje, samo v notranjosti samostanske trdnjave. Največje zatajevanje pa jim je menda v tem, da morajo ponoči spanje prekiniti in od 2. do 4. ure zjutraj v koro v cerkvi opravljati molitve. Saj p. Nikola mi je pravil, da ga vsled tega dopoldne vsi udje bole, in da se mora ves dan boriti z utrujenostjo. Bil sem neko popoldne tudi pri večernicah v cerkvi s petjem in z vso liturgično slovesnostjo. Pred začetkom se je približal k mojemu stolu, ki mi ga je določil p. Nikola, star menih. Začela sva se pogovarjati v italijanskini, ko sem mu rekel, da sem rimsko-katoliški duhovnik. Rekel mi je, da je 73 let star in da je šele 6 mesecev v sinajskem samostanu. Poleg grščine zna francoski, angleški, italijanski. Kot učitelj angleščine je prišel daleč po svetu. Nazadnje je preskrbel svoje otroke na Angleškem, sam pa je prišel sem, da se s pokoro pripravlja na večnost, ker je v življenju, kakor je rekel, mnogo grešil. Zato da treba delati pokoro, so učili sv. učitelj Gregor, Krizostom, Bazilij in drugi, ki da so bili bolj razumni kot on. Med tem najinim jako asketičnim razgovorom so drugi menihi že prepevali psalme, moj angleški spokornik pa bi še rad dalje občeval z menoj, saj je po šestih mesecih prišel na ta način zopet v stik s svetom. A p. Nikola je vrgel proti njemu resen pogled, ki ga je opomnil, naj gre k molitvi. In res je šel počasi in se sklonil na svoj sedež, odkoder je sledil petju duhovnikov in diakonov. Pa čudno! Koncem meseca marca 1928 sem dobil obvestilo, da

sta vprav ta dva menihi, ki sta se pred menoj navduševala za molitev in asketično samostansko življenje, izstopila iz samostana. Starega moža je zopet potegnilo nase življenje velemesta, četudi mu ne more več veliko nuditi ko samo še hitrejši konec življenja, mladi p. Nikola pa noče cvetja svojega življenja zalivati s piliimi studenci Jetrovih oaz, zato je slekel meniško obleko in se vrnil v Kairo, kjer je bil v francoskem zavodu spoznal široki svet človeškega udejstvovanja. Poldrugi mesec po naših skupnih razgovorih je zadostoval, da sta spremenila svojo življensko pot!

7. V sinajski knjižnici.

Za veliko bibličistov in jezikoslovcev je ta samostan cilj njihovih potovanj v tem kulturi tako oddaljenem kraju radi samostanske knjižnice. Ker je samostan tako star, ker ni bil izdatno poškodovan in oropan, so se ohranili v njem zelo stari rokopisi, zlasti sv. pisma in obrednih spisov, ki so jih rabili menihi v teku stoletij. Ker menihi znanstveno ne delujejo, zato se za te svoje znanstvene dragocenosti niso brigali in so jih imeli do zadnjega časa razmetane po raznih samostanskih sobah, zato se ni čuditi, da so šele evropski učenjaki prišli na sled sinajskim dragocenostim. Dosedaj največjo dragocenost je našel med stvarmi, ki so bile določene že za kurivo, lipski (Leipzig na Nemškem) profesor Konstantin Tischendorf l. 1844 in 1859. Bil je to rokopis grškega sv. pisma stare in nove zaveze iz 4. stol. po Kr. Ta kodeks Sinaitikus, kakor se imenuje, je z vatikanskim grškim rokopisom (Kodeks Vatikanus), ki izhaja iz približno iste dobe, najstarejši sv. pismo. Srečni Tischendorf je vse te dragocene listine odnesel s seboj. Majhen del tega kodeksa se nahaja v Lipskem (Leipzig). Skoro ves kodeks Sinaitikus, pisan na najlepši koži antilope, pa je v Petrogradu (Leningradu). Car Aleksander III. je bil vsaj toliko nvideven, da je dal napraviti krasen ponatis (faksimile) tega rokopisa ter ga podaril sinajskim menihom.

Ta ponatis najstarejšega grškega sv. pisma, v veliki, lepi obliki vezan, mi je najprej vzel vso pozor-

nost, ko sem stopil s p. Nikolajem in patron knjižničarjem Joakimom v sinajsko knjižnico. Zdaj imajo namreč menihi knjižnico, ki obstoji iz treh majhnih sob, v katerih imajo zbrane svoje književne dragocenosti. Da so knjižnico kolikor toliko uredili, zato sta se trudili dve angleški učeni dami, Lewis in Gibson, hčerki kambridskega univerzitetnega profesorja. Ti dve dami sta bili dalje časa po šestkratnem potovanju pri Sinaju. Margaret Dunlop Gibson je katalogizirala arabske rokopise, Agnes Smith Lewis pa siriske. Ta Lewis je našla v košari za papir l. 1892 najstarejši rokopis sirskih evangelijskih, ki so bili napisani koncem 4. stoletja ali v začetku 5. stoletja na tankem pergamentu. Ta kodeks »Syrus Sinaitikus« (»Kodeks Syrsin« ali »Lewis-Kodeks«) je izdala najditeljica v prepisu l. 1894. v Cambridgeu na Angleškem. Originalni kodeks pa je shranjen v sinajski knjižnici na odličnem mestu v lepi škattljici, ki jo je Lewis podarila za kodeks. To je zdaj največji biser sinajske knjižnice, odkar je Tischendorf odnesel grški kodeks Sinaitikus.

Po takih skušnjah so postali menihi oprezní, nezaupni. Zdaj so predali s knjigami in rokopisi trdno zavarovani pred kakimi »srečnimi najditelji«. Do predalov obiskovalec knjižnice sploh ne pride, ker je med predali in ostalo sobo visoka ograja, ki jo odpira samo knjižničar. Sicer pa sta mi šla knjižničar in p. Nikola zelo na roko. Ko sta mi pokazala omenjena kodeksa, kopijo Tischendorfovo in Lewis kodeks, sta mi prinesla kataloge, ki so jih naredili sami tuji, katalog grških rokopisov Nemec Gardthausen v latinskem jeziku l. 1886., arabski in sirski katalog v angleščini pa omenjeni angleški sestri l. 1894. V teh katalogih je naštetih in s kratkimi opombami, zlasti glede časa, opremljenih 1223 grških, 628 arabskih in 276 sirskih rokopisov. Zdi se po tem, kar imajo razni avtorji o številu rokopisov in po izjavi knjižničarjevi, ki seve tudi ni zanesljiva, da te številke niso že končne. Lahko je še več rokopisov v teh jezikih, kakor še tudi nihče ni prav dognal števila drugojezičnih, staroecerkvenoslovanskih, perzijskih, etiopskih, georgijskih, ruskih in še morda v drugih jezikih.

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 28 zvezek: A. Sheehan, Nodding. Povest trškega dekleta, 24 Din, vez. 32 Din — 24 zvezek: A. Marby, Hanka, Ljudsko-srbska povest, 22 Din, vez. 30 Din — 25 zvezek: Haggard, Hiti resarja Montecarne, 32 Din, vez. 42 Din — 26 zvezek: Haggard, Hiti resarja Montecarne, 32 Din, vez. 42 Din — 27 zvezek: Pregelj, Otročji solina, 24 Din, vez. 32 Din.

Ogljeni papir (karbon papir) indigo papir, barvne trakove barvo za štampiljke, dobite vedno in najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ul. 6/L.
Telefon štev. 2980

Kupim stalno vsako množino **kostanjevega taninskega lesa**
SMREKOVE SKORJE — CELE IN ZDROBLJENE,
smrekove hmeljeve droge, rabljene, dobro ohranjene sode od strojnega in
jedilnega olja po najvišjih cenah proti akreditivnemu plačilu.
FRANC OSET, SV. PETER V SAVINJSKI DOLINI.

Mestni internat za srednješolce

Dijaški dom v Ptuj

sprejema v popolno oskrbo in vzgojo dijake, ki obiskujejo realno gimnazijo ali meščansko šolo. V zavodu so gojenci pod strogim nadzorstvom profesorjev in prefektov in se v prostem času lahko izobražujejo v jezikih in v glasbi — Gojencem je na razpolago veliko igrišče, gledal. oder, knjižnica, biljard, radio in zavodov orkester.

Celoletna hranarina je 7000 Din in se plačuje v mesečnih obrokih. Po sklepu kuratorja se manj premožnim in pridnim gojencem zniža na letnih 6000 Din, v izrednih slučajih, posebno gojencem višjih razredov, tudi še nižje.

Prospekte pošilja in daje tudi vsa pojasnila Vodstvo dijaškega doma v Ptuj.

Začetek šolskega leta je 1. septembra.

Po naročilu kuratorja:
Prof. H. Vodnik, vodja zavoda.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Kredi li v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Važno za žitne in lesne trgovce!

V Stari Pazovi (Sremska oblast), centru žitne trgovine, v glavni ulici, **hiša** s tremi velikimi skladišči (za 50 vagonov se proda hrane), shrambo za koruzo in kompletno urejeno, popolnoma novo, najmodernejšo

sušilnico

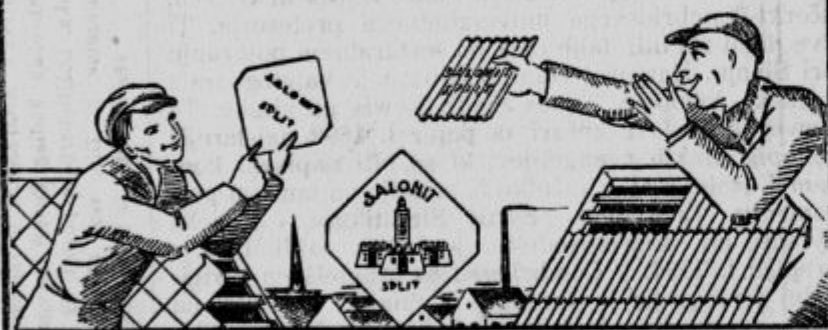
za umetno sušenje koruze (kapaciteta 3—4 vagone) z električnim pogonom. — **Žitna trgovina** obstoji na tem mestu 35 let, a prav tako je uvedena **LESNA TRGOVINA.**

Vprašanja na **ŠTEDIONICO, STARA PAZOVA.**

„SALONIT“

la azbest - cementni - škrlil

Najbolji materijal za pokrivanje streh

„SPLIT“ anonimno društvo za cement portlant **LJUBLJANA**

Tvornica v Solinu pri Splitu

Sol sv. Roka za noge

Med tem časom zgine kot na mah otekline noge, otekline in nadležne nekočine. Bolečine, ki jih povzroča pretesni čevlji, takoj prestanejo.

Osvobodi Vas raznih nepravil na nogi. Lahko hodite, kolikor se vam ljubi. Lahko vedno stojite na enem mestu in ne boste občutili niti najmanjše utrujenosti.

naredi novo nogo. Zadošča, če se dene mala množina te soli za noge — ki se je izborna izkazala v inozemstvu skozi dolgo dobo — v umivalnik tople vode in v njej drži 10—15 minut bolečo nogo.

Daljšo omejevanje v tej vodi omeja črna oboja in otrdilo kožo, da se lahko odstrani brez noža ali britve. Prepričani bodite, da sol sv. Roka naredi popolnoma novo nogo.

Uspeh kopeli nog.

Velik zaboj soli sv. Roka stane 16 Din. Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji. Ako ni v zalogi, obrnite se na tvrdko: drogerija GREGORIC, Ljubljana.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov, solčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Za krojače!

Nova, velika

knjižica krojaštva

za samouke o prikrojevanju moških oblačil

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ul. 7

Zahtevajte opis knjige!

Prava pot v dosego zdravih živcev!

Bolni, utrujeni živi zagrenjujejo življenje, povzročajo mnoge bolezni, kakor bodljaje, trganja, omotice, tesnoba, šumenje v ušesih, motenje v prebavi, pomanjkanje spanja, neveselje do dela in dr. slabše pojave.

Vseh bolezni se boste oprostili le s pristnim Kola Lecithin-om, vita-minov bogatim hranilnim sredstvom. Ta je postal za človeštvo izvor dobrote, pospešuje na čudovit način delovanje telesa, krepi hrbtni možg in možgane, laži kite in ude, daje moč in nov življenski pogum. Pristni Kola Lecithin dosega čuda, do-va prave hranilne snovi na skrajna mesta krvne tvorbe, oživlja, opogumlja in ohrani telo mlado in sveže.

Prepričajte se sami, da vam nič neresničnega ne obljublja. kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše

popolnoma zastonj

in franko malo skatlico Kola Lecithina in knjigo zdravnika z mnogostanskimi izkušnjami, ki se je sam moral boriti s to boleznijo. Pišite mi natančen naslov, pošljam Vam obljubljeno takoj brezplačno.

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Milhaetkirchplatz 13, Abt. 318.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

Obrestuje vloge po 6% in 7 1/2%

Direkcija državnih železnic, Sarajevo

Direk. št. 26.064/28.

Razpis

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Sarajevu razpisuje ta natečaj za izpopolnjenje izpraznjenih mest, in sicer:

A) Gradbenega inženjera-referenta za nova in dopolnjevalna dela.
B) Gradbenega inženjera-referenta za doljni ustroj.
C) Inženjera-geometra kot referenta za merjenje.

Splošni pogoji za nameščenje so:

1. Da je reflektant državljan kraljevine S. H. S.
2. Da je opravil vojaško dolžnost.
3. Da je sposoben za prometno službo. To mora dokazati s potrdilom železniških zdravnikov.

Posebni pogoji so za izpopolnjenje mesta pod:

A) Da ima najmanj dvoletno prakso v delih v projektiranju železniških tirov, razširjenja postaj, trasiranja, proračunavanja investicijskih del in projektiranja gradenj iz armiranega betona.
B) Najmanj dveletno prakso v gradnji železnic in cest.
C) Najmanj dveletno prakso kot geometer.

Lastnoročno pisane prošnje, predpisano taksirane, z vsemi potrebnimi dokumenti (kot krstni list, domovnica, vojno potrdilo, šolsko izpričevalo, pravstveno izpričevalo, poročni list, potrdilo o prejšnji službi in zdravniško izpričevalo) morajo reflektanti dostaviti Direkciji državnih železnic, Sarajevo, gradbeni oddelek, najkasneje do 20. septembra 1928.

Sarajevo, 20. avgusta 1928.

Za ravnatelja: St. Milković.

Tudi Vaša obleka

postane zopet kakor nova, ako pustite isto kemično čistiti, barvati, plisirati in likati v tovarni

Josip Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4—6.

Sprejemališče: **Selenburgova ulica 3.**

Izvršitev v 24 urah. — Postrežba točna. — Cene zmerne. Plisiranje najnovejših vzorcev.

ANT. RUD. LEGATOV ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ

(Koncesijoniran od ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu)

NOVO! NOVO!

Učni predmeti:

Enostavno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo; trgovsko računstvo; trgovska korespondenca in kontorna dela; nauk o trgovini in meničnem pravu; blagovnanstvo; trgovski zemljepis; lepopisje; slovenska stenografija; nemška stenografija; strojepisje; slovensščina; srbohrvaščina; nemščina; italjanščina (neobvezen predmet)

Začetek, dne 3. septembra 1928

Prospekti in vpisovanja pri tvrdki Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100

Uvažujte!

Opozarja se posebno na to, da je trgovski tečaj Ant. Rud. Legat prvi in edini v Sloveniji, kateri je državno koncesijoniran. Imenovani tečaj se torej ne sme zamenjati z drugimi oglašji pod „posamezni ponk“ kateri vzbujajo mnenje, kot da so oblastveno dovoljeni. Spričevala enoletnega trgovskega tečaja Ant. Rud. Legat bodo od zastopnika ministrstva podpisana in imajo torej državno vrednost.

Zadružna gospodarska banka d.d.

Brzojav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 300.000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**